

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Vita altera Ex apographo monasterii S. Altonis in Bavaria, auctore
Bertholdo a, Ordinis S. Salvatoris monacho.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A ipsa tamen monacha nunquam fuit, et veste, modesta quidem vilique, sed non monachica, usa fuit: hinc tamen factum est, ut monachia veste induta exhiberi in picturis ceperit. Audi, quæ ea de re leguntur in ejus Vita, anno 1485 Lovanii edita: In mane quinti diei (ita illic Christus Birgittam alloquens inducitur) convoca singularim, quos tibi intimavi, eis faciendâ imponendo et sic monasterium tuum accedas, id est, gaudium meum, et corpus tuum in Watzstena locabitur. Post quæ ibidem ista sequuntur: Ex hiis verbis patet, quod Birgitta non fuit monachaliter vestita in hac vita, nec habitum illius Regulæ induta, quam instituit: sed in transitu ejus de hoc seculo induebatur tali veste religiosa et insensibili a Christo, Sponso suo, sicut ei promisit in Revelationibus suis. Hinc est, quod ymago Birgittæ communiter tamquam monacha solet depingi. Et licet non fuit monacha in vita, petit tamen tali veste ornari, qua nunc vestiuntur moniales de Ordine suo, quam post vitæ suæ terminum secundum Dei promissum (spirituali quodam modo) adeptæ est in regno caelorum.

B ii Vastena, Ostrogothiæ, in Suecia provinciæ, oppidum est ad lacum, Veter dictum, in diocesi Lincopiensi, in quo primum Birgittini Ordinis monasterium S. Birgittæ, sed absentis, opibus curisque constructum fuit; de quo vide plura in Comment. prævio numm. 327 et seqq.

kk Apud moniales in Panisperia.

ll Anno 1374 translatum ejus corpus fuit in Sueciam per S. Catharinam ejus filiam, et Vastensæ collocatum die quarto Julii secundum Thorirum in Diario Vastensensi: at die sequenti secundum Ulphonem, S. Catharinæ biographum, tom. 3 Martii pag. 53.

mm De die quidem, quo obiit, inter omnes convenit, at non de anno. Obiisse anno 1373, dedita opera scribit Thorrius Andree in Diario Vastensensi; cui consonat auctor Vitæ abbreviatæ. Idem ex iis consequens est, quæ de tempore instituti a S. Birgitta Hierosolymitani itineris leguntur sive in libris Revelationum, sive in Fragmento ejusdem itineris ab Alphonso descripti. His adde Maramaldum Neapolitanum, de quo paulo ante ad litt. gg. S. Birgittæ corpus anno 1374 Vastensæ depositum fuisse, omnes (qui de translatione ista agunt) scribunt, incepta translatione ejus, ut Ulpho mox laudatus scribit, eodem anno, quo mortua est. Quin et ex ipsis Birgeri verbis, annos vitæ 30 post mariti obitum S. Birgittæ tribuentis (vide num. 21 et Annotata in hunc locum ad litt. i) conficitur, eam anno 1373 adhuc fuisse in vivis: unde eam hoc anno defunctam fuisse omnino arbitror, undecumque sit ortum, ut anno uno Birgeri calculus a reliquorum mox citatorum calculo deficiat non modo hic, sed et num. 24, ubi Birgittam Pontificem et imperatorem Romæ allocutam ait anno 1367; cum tamen non hoc anno, sed 1368 Romam Carolus venerit, uti in eum locum annotavi supra. Consule præterea Comment. præv. numm. 57 et 586.

nn Vide hic dicta ad litt. ll.

oo Sequuntur proxime in apographo nostro verba hæc: Explicit beate Birgittæ Legenda, matris nostræ, natione Sveciæ per reverendum dominum patrem Birgerum archiepiscopum Upsalensem compilata. Hæc autem, quam edidimus, S. Birgittæ Vita descripta nobis fuit ex codice, circa medium seculi xv exarato. Vide dicta Comment. præv. num. 16.

A. BERTHOLD,
DO,

VITA ALTERA

Ex apographo monasterii S. Altonis
in Bavaria,

Auctore Bertholdo a, Ordinis
S. Salvatoris monacho.

PROLOGUS.

Dum in Actis seu Processu Canonizationis sanctæ matris Birgittæ curiose hinc inde perlegerem, multaque memoriæ digna inibi invenirem, ægre tuli, fateor, quod talia et tam multa honorem Dei et Famulæ suæ exaltationem concernentia, nec non animarum salutem cognita non mediocriter promoveant, illic quodam modo tenerentur deperdita. Indignum quoque duxi, quod de sanctissima Domina, nimirum b propter multorum secretorum inspirationem, et singularem virtutum adorationem Sponsam suam Christus vocare decreverat, cum qua nihilominus gratiæ suæ pactum statuit, adeo quod ex hac beatam illam dicant omnes generationes, tam breviter vitæ ejus Legenda sit condita: respectu tamen copiosæ materiæ hanc non dubium est esse brevissimam. Sed et dominus Bonifacius Papa IX in litteris suis c, quas de hujus sanctæ canonizatione descripsit, vitam ejus, licet eleganter, valde tamen, prout scripta illa exigunt, perstrinxit breviter.

2 Quamobrem anhelamus quodammodo novam illius retexere Legendam; sed nequaquam audeamus, quia sermone atque scientiâ imperitus, decrevi tandem, accepto a superiore consilio, quæcunque viderentur etiam in prædicta Legenda deficiere, studiose perquirere, atque materiis distincta in unum colligere; quod et feci: nam in tribus libris, distinctis nihilominus uniuscujusque libri capitibus, ea divisi d: quorum primus de acquisitis virtutibus; secundus vero de acceptis gratiis, tertius autem de miraculis post mortem ipsius exhibitis et approbatis intitulatur, et quoniam scientiâ eloquentiæque, ut dixi, non suppetunt, quibus vel scripturas fulcire, vel eloquia decorare, quæ narro, potuissem; aliorum dicta et scripta e, utpote melius digesta; huic Opusculo censui inserenda. Si quis vero plura forte, quam necesse fuit, instituisse culpaverit; et inde meum volumen nimis exereverit, noverit, quod oportuit me plura recidere, dum copiosæ materiæ studii utenque satisfacere. Perinde quidquid frivolum, quidquid ineptum, si quid minus bene dictum in eo repertum fuerit, meæ hoc parvitatî cum venia describatur, nec ad præsumptionem, etiamsi placeret hoc opus, hincque labor imputetur, quin potius, si verum est, et fas est dicere, quantalibet * ad Matrem sanctissimam devotioni deputetur. Scindum est autem, quod nonnunquam, etsi rara pro materiæ plenitudine, ex his, quæ in prætextatâ Legenda enarrantur, quædam hic repetuntur. Unde et post illam videtur in hanc esse scribendum.

Operis suscripti causam

E

b

et partitio.

d

F

* an qualicumque?

A. BERTHOLDO.

ANNOTATA.

a *Quam hic vides S. Birgittæ Vitam, typis, ut reor, nondum editam hactenus a Bertholdo, monasterii Paradisi prope Florentiam in Tuscia Ordinis S. Salvatoris confessore, conscriptam, transcribi nobis curavimus ex exemplari monasterii S. Altonis in Bavaria: hoc porro non serius anno 1452 descriptum verosimiliter fuit ex altero antiquiore exemplari in monasterio ejusdem Ordinis, S. Mariæ ad aquas frigidas nuncupato, et olim in Belgio nostro prope Sylvam ducis sito: unde colligi potest, illius auctorem Bertholdum ab ætate S. Birgittæ, anno 73 sæculi XIV defunctæ, non admodum fuisse remotum. Adi Comment. præv. num. 22 et binis seqq.*

b *Videtur desiderari hic relatiivum Quam, aut hujusmodi quiddam.*

c *Seu in Bulla canonizationis S. Birgittæ, data anno 1391, die 7 Octobris, quam integram a pag. 468 Comment. prævio insertam habes.*

d *Libros 1 et 3 in capita XI, secundum in 6: nos 1 in 5, secundum in 3, tertium in 4 divisimus.*

B e *Præter Processum canonizationis, in principio Prologi laudatum, Bullam canonizationis, et antiquam S. Birgittæ Legendam consuluit Bertholdus etiam libros Revelationum, et Alphonsum, Giennensem olim episcopum, ut in decursu hujus Vitæ apparebit.*

LIBER I

CAPUT I

*De profunda ipsius humilitate, et immenso amore ad Deum.*S. Birgitta
eo coram
hominibus

De humilitate itaque hujus egregiæ cælestis Regis Sponsæ, quasi de vero et stabilito ejus machinæ spiritualis fundamento, primitus dicendum est, quatenus ordinem, quem ipsa perficiendo servavit, dum charitatis apicem, culmenque virtutum recte per humilitatem attingit, virtutes ipsas nos quoque reserando teneamus. Ab illa siquidem bona cuncta procedunt; quemadmodum econtra, mala cuncta a superbia originem habere dicuntur. **S**criptum est enim, Omnis peccati initium superbia. **F**uit ergo beata Birgitta humilitatis præcipuæ, illam gestans interius in mente, et insinuans ore, ac exhibens in operatione. Nam licet nobilissima foret principissa **b**, utpote de regali stirpe progenita **c**, tam humilis attamen, tamque vilis erat, quod non erubescerat pauperum lavare pedes, visitare hospitalia, infirmos perquirere, languentia membra contrectare; ulcera abluere, fovere et ligare. Vestimenta insuper ancillarum suarum, famulorumque et aliarum personarum sæpius resarciebat, et, quod mirum valde est, dum aliquando visitaret monasterium S. Laurentii Panispernæ **d** Romæ, tempore, quo panes et eleemosynæ pauperibus erogabantur, inter cæteras pauperulas peregrinas agapen **e** postulantes se collocabat, magna cum humilitate incognita sedens, et acceptam agapem cum gratiarum actione deosculans **f**. Redarguta nihilominus juste vel injuste a confessore suo et

spirituali patre **g**, vel ab alio quoquam domestico confestim flectendo genua veniam postulabat. Quin imo, si quancumque offensam inferre se quoquo modo alicui contigisset, aut certe intulisse præsumpsisset, genu similiter flexo, cum magna humilitate relaxationem postulabat.

4 Semel, bis, et tertio nonnunquam in die ob nimiam humilitatem confessionem faciebat: et omnibus diebus Dominicis et magnis Sanctorum festivitibus velut infirma et medicina indigens sanctissimum Christi Corpus, animarum antidotum salutarum, devotissime recipiebat. Item etsi tanto gratiarum munere prædita esset, quod vix humana credulitas hoc queat admittere; peccatricem tamen villissimam, nec non ad omnia indignissimam se reputabat. Verum cum præceptum illi a Christo fuisset, quod sanctæ religionis Regulam, quam sanctissimo ore suo ipse sibi revelando dictavit **h**, summo faceret Pontifici præsentari per eum confirmandam **i**; mandanti respondit: O dignissime mi Domine Jesu Christe, ego indigna persona inter tuos fideles servitores sum sicut minima formica inter fortes camelos, qui magnas sarcinas portant ad Domini sui commodum et honorem; et quomodo poterit Papa credere, quod tu omnium Deus et dominus cum tali formica talia digneris facere? sed et in secundo divinarum Revelationum libro cap. 18, cum hanc gratiam videndi, audiendi, et sentiendi spiritualiter Sponsus sibi commemorasset, ait: O Domine mi, et fili Virginis! quare dignatus es tam vilem Viduam hospitari, quæ sum pauper in omnibus operibus bonis; et modica in conscientia intellectu et consumpta in omni peccato longanimitate temporis.

5 Item in sexto libro cap. 52. O Rex, inquit, omnis gratiæ, et infusor omnis sapientiæ; omniumque virtutum largitor: cur me, quæ corpus consumpsi in peccatis, recipis ad tale opus tuum? Ego sum quippe quasi asinus insipiens, et defectuosa in virtutibus. Noli etiam, dulcissime Domine Jesu Christe, propter hoc irasci, quia sic te interrogavi; nihil enim mirandum est de te, quoniam facere potes, quicquid volueris. De me autem totaliter; quoniam in multis te offendi, et parum emendavi. Non solum autem de tantis gratiis, quemadmodum Dominus Alphonsus, olim Giennensis episcopus, tunc autem eremita **k** nec non Sanctarum Revelationum devotus scriba in Epistola ad reges **l** astruit, non superbiebat: imo gravius de hac sibi superesse judicium metuebat. Ait enim; Latere quidem ipsa, et thesaurum istum abscondere divinarum Revelationum ob humilitatis custodiam maluisset: sed Christus eam imperio verborum suorum pluries astrinxit ad scribendum et loquendum verba sua divina intrepide summis Pontificibus, imperatoribus, et regibus, et aliis gentibus, ut ex istis divinis verbis, scilicet Libri præsentis et cælestis Libri ad Reges, homines peccatores ad Deum se converterent, boni autem et justi in melius proficerent: ut patet clare in septimo libro cap. 27 et in sexto cap. 5 cum multis similibus, et in isto præsentis Libro cælestis Imperatoris ad reges in multis Capitulis. Hæc ille.

6 Tentata est aliquando Sponsa Christi a diabolo de inani gloria, suggerebat enim sibi, quod nobilis esset genere et Deo multum dilecta, quæ in oratione sua mentis in excessu suspensa tentanti se sathanæ respondebat: O maledicte diabole,

A bole, tu propter tuam superbiam cecidisti, ego vero quare superbire debeam; cum non sit melior reginæ caro, quam ancillæ, sed totum vile et terra? Quare non humiliabo me, cum non minimam quidem cogitationem bonam a me habere possem, nisi Dominus miserit mihi illam? Tunc Christus apparens ei dixit: Humilitas est scala, qua ad Deum cor ascendit de terra. Eo tempore, quo Mulier in Alvastro monasterio morabatur, frater Paulus ejusdem monachus quadam vice illi detrahebat dicens, eam non habere sanum cerebrum, sed esse phantasticam. Cumque humillima Dei Famula hujusmodi verba a referentibus audisset, respondit: Benedictus sit frater ille, qui bene me et mea novit vitia: verum enim dicit, sani me non esse capitis, quia non utique sane usque modo sensi, cum plus, quam Deum meum, mundum dilexi, nunc autem, et deinceps sic nihil ut Deum diligere cupio, nullique nisi Deo placere peropto, spero me bonum et sanum cerebrum habituram, quo Domino placeam, et mundo displicam; sed rogate fratrem illum, ut oret pro me.

B me. 7 Prædicante quoque magistro Mathia, Lyncopensi canonico *n*, qui Famulæ Dei in Swe-tia confessor extitit, et de virtutibus ejus et gratiis sibi a Deo gratis datis quædam tam imitabilia, quam commendabilia tangente, sermone finito, humilitatis amica ad eundem accessit, ac dixit: Precor vos, Pater, per nomen Jesu Christi, ut nil de me vestris in sermonibus de cetero inseratis: quid enim ego sum? Non nisi formica in conspectu Dei. Et si aliquis magnus dominus vilem suum cursorem ad amicum mittit, quis laudandus est nisi dominus? Hoc autem ideo dicebat, quod si cælestibus interim pro communi omnium utilitate imbueretur sacramentis, non ipsa ex eo, sed solus Deus prædicandus esset et laudandus. Cui ille, Non mireris, inquit, Filia, quia viri etiam et mulieres exemplares efferendi sunt, ut ceteri ædificentur. Et Sancta, Adhuc, inquit, navis mea in fluctibus est, ideo oratione indigeo. Principium enim rei videmus, sed finis est laudandus.

C 8 Inter cetera Nolanus comes *o* de Birgitta adjuratus hoc refert, quod, cum aliquando de revelationibus sibi cælitus factis familiariter cum ea conferret, istiusmodi habens humilitatis exemplum, ut magno cum timore et verecundia quadam referebat; Non reputetis, aiebat, amoris effectus verba divina propter vilitatem meam, quia ego sum uti cursor abjectus, qui, cum præclari principis litteras portat magna continentes negotia, in nulla tamen domini sui litteras inficit vel corrumpit, nec earum contentia ex eo inmutatur: novit ille, qui omnia novit; quique etiam dixit, ut dicerem, quod nihil ex me verbis ipsius addo vel minuo. Item frater Angelus de Hispania presbyter et eremita de Monte Corvo *p*, Quare sic prophetas? eam requisivit: cui dixit: Ego sum quasi cursor Domini sui litteras bajulans, et ideo non meis meritis, sed Dei beneficiis est ascribendum, quod hujuscemodi dico vel revelo, cumque vellet ille sibi, prout decebat, reverentiam exhibere, ut vere humilis reluctando dicebat: Non cursor, sed mittens eum dominus laudandus est. Quocirca suscipe et lauda Deum omnipotentem. Præterea dominus Alphonsus, de quo supra *q*,

refert de ea, quod si quandoque a quocunque pro quacunque necessitate devote querebatur; in hæc quasi semper verba prorumpebat: Ego quidem peccatrix et indigna sum pro vobis orare, sed rogate vos Deum, ut det mihi gratiam et ego libenter desuper cogitabo, et Deus fortassis, qui in altis habitat; et humilia respicit in cælo et in terra, humilitati vestræ condescens * obaudiet mea demerita non attendens.

9 Demum cum hujus ærumnosæ vitæ finis appropinquaret, ut hominum plausum, populique concursum humiliter devitaret, in sancto Laurentio Panispermæ de nocte corpusculum suum sepeliri mandavit. Verum, quia fugientem se mundi gloria velut umbra insequitur, devotione populi, atque frequentia corpus terræ commendari prohibente, duobus diebus jacuit insepultum. Nec mirum, si inanam gloriam toto annixu fugavit, cum in Prologo Regulæ Sponsi Christum de humilitate et virtutibus se momentem audierit, atque dicentem: Tu, quæ debes palmites portare, debes esse fortis et stabilis ad portandum, parata atque vigilans ad recipiendum, ne diabolus decipiat te; ideo sta firmiter, et dilige me toto corde: fuge omnem superbiam et assume omnem humilitatem. Serva os tuum, et omnia membra tua ad honorem meum: obedi, sicut tibi præceperam: discute omni hora conscientiam tuam, quantum excedis. et quomodo consurges ad me statim, si cadas: non cures mundi honores, nec ejus amicos, quia, cum me habueris, omnia dulcescent tibi, et cum tu me perfecte dilexeris, omnia præter me, quæ mundi sunt, amara fient tibi quasi venenum.

10 Diligebat revera hæc devotissima Mulier Dominum suum ac Sponsum præclarissimum Jesum Christum ex toto corde suo, et ex tota anima sua, et ex omnibus viribus suis, et plus omni mente sua, plus quam omnia, et plus quam semetipsam; et præ amoris magnitudine divine offensionis impatiens, dum vel dicto vel facto eundem Sponsum a quopiam vilipendi percipiebat, quietari vix poterat; et quia divini amoris igne succensa ardebat desiderio, in ejus se totam obsequio perfecte mancipavit, de se sibi ipsi * reservando: nolebatque ad horam ab eodem Sponso suo separari, illum in ore per devotam orationem, in mente per jugem meditationem, et in corde per sinceram habens dilectionem. Si quidem de eo loquebatur dulcius, meditabatur suavius, et mentis in arcano præcordialiter amplexando jucundius fruebatur. Quia enim amoris Dei incendio incunctanter æstuabat, amor quamcumque merebatur visionem; visio fruitionem: ipsa namque velut flamma sursum tendens mentis in excessu sæpenumero acta desideratissimis illum Sponsum vicissim conspiciebat obtutibus; dum in ejus lumine lumen vidit, a quoniam divinorum pabulo eloquiorum jugiter ac dulciter pascebatur.

11 Unde in capitulo 77 libri quarti dicit: *quod non uno* O Domine Deus meus! O quam dulcia sunt oris tui verba! Videtur vere mihi, quoties verba spiritus tui audio, quasi anima mea illa in se glutiat cum quodam sentimento ineffabilis dulcedinis, sicut suavissimum cibum, qui cadit in cor corporis mei cum magno gaudio et ineffabili consolatione. Mirabile tamen hoc esse videtur: quia dum verba tua audio, tunc utrumque efficior, scilicet satiata et famelica: propter

A. Benivol.
do.

condescen-
dens

ut plausum
populi fuge-
ret, noctu se-
peliri voluit.

E

In Christum
summo;

supple nihil

F

nihil ad
suam,
n

sed omnia
ad Dei lau-
dem referre
solita,
o

A. BERTHO-

DO.

propter hoc autem satiata, quia tunc nihil aliud mihi libet nisi illa. Propter hoc famelica, quia semper augetur appetitus meus ad illa. Mellifluis itaque Sponsi Christi, quin imo super mel et favum dulcioribus, refoecillata colloquii: utpote quæ cum Psalmista dicere poterat; Audiam, quid loquatur in me Dominus Deus, quoniam loquetur pacem in plebem suam, et sic per Sanctos suos etc. Demum sibi constituta, eructavit cor ejus verbum bonum, verbum salutarum cunctis in posterum ad æternam pacem et salutem profuturum.

specimine ostendit.

12 Prædicabat Christi Evangelium omni creature, quod qui crederit et tenuerit, salvus erit. Plane quod sentit latius, ipsa indicabit evidentius in ea et per eam ignis divini amoris et flamma æternæ charitatis accensa apparebit. Ipsam ergo interrogemus; ipsa de se loquitur, nempe cum de confirmanda Regula, ut superius dictum est, mandatum accepisset, inter cetera mandanti respondit: Ex gratia tua voluntatem habeo faciendi voluntatem, tuam, quamdiu vixero: te testante, tu scis,

B quod possibile esset, quod majus gaudium, majorque consolatio ex hoc tibi proveniret, quod ego quoad corpus meum omnes infirmitates, scandala, dolores, paupertatem, et omnes tribulationes, et adhuc in ipsa anima mea æterna supplicia sustinerem: istas adversitates potius amplecterer, quam utramque ad * corpus et animam æternam felicitatem, ad hoc ut consolatio tua major esset. O Domine Deus! qui me creasti et pretioso sanguine redemisti, si in istis tribus fide, spe et charitate defectum aliquem habere me videris; propter magnam misericordiam tuam tu eum supplere digneris. Tu es in intimo cordis mei sanguine: quamvis indigna persona sim visitatione et consolatione benedicti Spiritus tui, tutelæ tamen tuæ magnæ potentiæ me totaliter committo; ut, quomocumque tibi placuerit, mecum facias.

ferebatur amore,

13 Item in XIII capitulo libri septimi multiplicem Dei bonitatem attollens inquit: O æterna veritas et incomprehensibilis, ut ipse Deus et Domine Jesu Christi; tu omnes cogitationes bonas cordibus infundis, orationesque et lacrymas. Tu occultas tua gloriosa dona, conferens pro eis æternaliter præmia gloriosa. Sit ergo tibi honor et servitium et gratiarum actio de omnibus, quæ creasti. O dulcissime Domine Deus meus, tu es mihi charissimus et vere charior, quam corpus et anima mea. In quinto etiam libro LXIV capitulo apparenti sibi post tentationem Sponso; O, inquit, Domine Jesu Christe, regratior tibi pro omnibus et specialiter pro tribus, primo, quod vestis animam meam, infundendo scilicet penitentiam et contritionem, qua omne diluitur peccatum, quantumcumque grave. Secundo cibus animam meam infundendo charitatem tuam et memoriam passionis tuæ, qua anima quasi cibo optimo delectatur. Tertio consolaris omnes invocantes, te in tribulatione; ergo Domine misere mei, et adjuva fidem meam, quamvis enim digna sim tradi illusionibus diabolicis, credo tamen, quod sine permissione tua ipse nihil potest, nec permissio tua est sine consolatione. Sed etiam in sexto libro cap. XVII diabolus, cur eam in sua non reciperet protestate, a Dei requisitis Genitricis, respondit: Non, inquiens, hoc possum, quia duplicem sanguinem in uno vase commixtum ego non possum separare, et dividere, quia sanguis charitatis Dei est mixtus

sanguini charitatis cordis ejus. Neque enim mentus est ille, qui dixit; Qui adheret Domino unus spiritus est cum eo r. Amor quippe transfert amantem in amatum.

14 Ceterum ut alterius ad alterum, Sponsi scilicet ad Sponsam et e converso, zelus innotescat, id, quod, cap. XXXIV lib. primo scriptum est, referam: colloquente etenim Domino cum Sponssa sua, apparenti tunc diabolo dixit Dominus: Tu fuisti creatus a me, et vidisti omnem justitiam in me, responde mihi, si nova ista Sponsa est legitime mea, et cum approbata justitia: permitto enim te videre cor ejus, et intelligere, ut scias, quid respondeas mihi. Nunquid ipsa diligit aliquid sicut me, aut velet aliquid cambii recipere pro me? Cui daemon respondit: Nihil diligit sicut te, et, antequam te careret, omne supplicium magis pateretur, si dares ei virtutem patientiæ: ego video quasi quoddam ardens vinculum descendere de te in eam, quod sic alligat cor ejus, ut nihil aliud cogitet vel diligit, sicut te. Et iterum in undecimo capite ejusdem libri ait Christus: Dilige me toto corde, quia ego dilexi te.

15 Conjunx Sponsæ Christi, dum in extremis ageret, anulum, quem gerebat digito, impressit uxori, rogans, ut eo animæ suæ devotius ac sollicitius memoriam haberet, quo memoriale penes se retineret; sed cum pauci pertransissent dies ab eo, quem maritus s extremum clauserat, anulum a se Dei Dilectrix abjecit. Quibusdam viris dicentibus sibi, non magnum judicium dilectionis existere tale tanti conjugis præsigium a se charitatis eiecisse, respondit: Quando virum meum humo tradidi, omnem cum eo carnalem amorem inhumandum decrevi, ut, quamvis illum sicut cor meum dilexerim, nollem tamen cum uno denario contra velle Dei vitam ipsius redimere. Sed quando anulum meum in manu mea habui, erat mihi oneri, quando illam inspiciendo priorum dilectionum recordabar. Quocirca, ut animus meus in solius Dei ascendat amorem, volo carere annulo ac viro meo, et me Deo committo.

16 Postquam vero generosa vidua complicit sui testamentum persolvit, cum ingenti spiritus fervore paravit se, ut Romam (juxta quod desuper jussa fuerat) læta pro voto, festina præ gaudio pergeret u; patria quoque, filiis e, parentibusque relictis, totam se ibidem in Dei servitium manciparet. Interim vero animus ejus ex filiorum compassione parumper fluctuare cepit, quod eos desolatos atque materna consolatione orbatos relinqueret. Verebatur insuper, ne post ipsius recessum ad offendendum Deum audacius fræna laxarent, eo quod juvenes essent, divites, potentes et nobiles. Istiusmodi itaque alterationibus in ejus se animo versantibus, vidit in visione ollam unam igni superpositam, et puerum desuper insufflantem, quatenus olla ferret, cui dixit: Cur tantum sufflans ollam conaris ignire? Ut amor, inquit, filiorum in te magis ac magis accendatur, et inflammetur. Et ait: Quis es tu? Ego, inquit, negotiator sum: intelligens autem immoderatum adeo in corde suo erga filios vigere amorem, invariabiliter se ad horam correxit, ut nihil jam præter divinum amorem, præponeret; nil sibi de cætero liberet, nisi quod Creatori suo gratum fore cognosceret. O quot fuderit ex tunc quotidie lacrymas, quot fecit eleemosynas, ne quos genuerat, omnium offenderent

A derent Creatorem! Jam enim naturalis in ea amor erat extinctus, et in spirituales penitus conversus amorem.

diligere vi-
deretur.
y

17 Testatur denique Prior de Alvastro y confessor ipsius, quod tantam ad Deum charitatem possideret, prout ex confessionibus sibi constare fatebatur, quod valde mirabile erat: unde meminit, se vice quadam de suo illam charitatis, internaeque devotionis ardore curiosius explorasse; audivit vero, quod ipsa tantum in oratione fervorem atque devotionem experiebat, quod diebus, ac noctibus a cibo et potu abstinisset, nisi defectum corporalem incurrere et proverbium etiam: Qui facit, quod nullus, mirantur omnes, subire timuisset.

ANNOTATA.

a *Ecclesiastici cap. 10 v. 15.*

b *Nempe Nericiae, quae Sueciae provincia est, legiferi uxor, non tamen stricti nominis princeps aut domina. Vide num. 64 et seq. Comment. praevi.*

B c *De regio ejus stemmate, item de ejus natali solo, parentibus, fratribus et sororibus consule § 3 Comment. praevi.*

d *Virginum Clarissarum, in quo sepeliri etiam voluit.*

e *seu Eleemosynam.*

f *Idem quoque testatur Bonifacius IX in Bulla Canonizationis.*

g *Forte Petro, Vastenensi confessore, qui illi a confessionibus fuit, vel Petro Alvastrensi, aut Alphonso, episcopo Giennensi.*

h *Ut creditur, inquit Bonifacius IX in Bulla num. 216 Comment. praev. laudata: Martinus V, ut pie credendum est; nec aliter Sueciae episcopi in litteris, anno 1417 ad concilium Constantiense datis, loquuntur, ut iterum num. mox laudato dictum est.*

i *Obtulit Regulam Urbano V, qui eam approbavit anno 1370: confirmavit Gregorius XI anno 1377, teste Thorivo Andreae in Diario Vastenensi, et Urbanus VI anno 1379.*

k *Vide de eo dicta num. 30 et seq. Comment. praevi.*

C l *Edita est apud Hormann ante lib. 8 Revelationum S. Birgittae.*

m *Ordinis Cisterciensis in Suecia.*

n *De Mathia vide plura numm. 26 et 27 Comment. praev.*

o *Verosimiliter Nicolaus de Ursinis, cujus exstat Epistola ad Alphonsum, Giennensem olim episcopum, de quibusdam S. Birgittae prodigiis apud Hormann pag. 813 et seq. Nola Campaniae Felicis civitas est in regno Neapolitano.*

p *Aliunde mihi notus non est presbyter ille eremita.*

q *Vide supra lit. k.*

r *Paulus Epist. 1 ad Cor. cap. 6 v. 17.*

f *Ulpho, Gudmari filius, Nericiae legifer defunctus anno 1344, de quo plura reperies § priori- bus numm. § x in Comment. praevio.*

t *Duodecimo Februarii anni mox dicti.*

u *Romam venit anno 1346.*

x *De ejus liberis posterisque pluribus egi §§ 5 et 6 Comment. praevi.*

y *Vide dicta de eo numm. 28 et 29 Comment. praev.*

Octobris Tomus IV.

CAPUT II.

De praecordiali ejus devotione ad
Virginem Mariam: de zelo honoris
divini et studio salutis animarum.

Quanta vero Dei Genitrici Mariae afficiebatur devotione, quis digne sufficiat enarrare, cum illam in intimis vehens praecordibus humile sibi servitium exhibebat, totamque se in ejus amorem transformabat? In ea siquidem velut in portu tutissimo totius spei suae anchoram defixerat: nolens ab ea viva vel mortua separari. Illam utique commemorando reviviscebatur spiritus ejus, cor exultabat in gaudio, mens in jubilo, anima tota caelestibus jucundabatur desideris. Divinis ejus affectus epulis pascebatur; illius denique honorem sibi ipsi praeponebat, illamque ipsa medulitis diligebat. Et ne videar sub incognito et quasi opinando fari, quae astruo, ad ipsam, de qua dissero, me convertito: ipsius ignitum vehementer eloquium coram profero; quo e nostra vivificabuntur dicta, et illius praecordia in amore Virginis luce clarius videbuntur flammantia.

Deipara Vir-
gini quoque

19 Sane in primo capite libri septimi dicitur, quod, cum esset Romae beata Birgitta, Sponsa Christi, et quadam vice orationi vacaret etc. usque in finem, quam promissionem Virgo benedicta post annos xvi adimplevit: quando scilicet beatae Birgittae ad Terram Sanctam proficiscenti a, cum Bethlehem venisset, Christi Nativitatem seriose monstravit. Item alibi inquit Sponsa Christi: Benedicta sis tu, Maria Mater Dei, et benedictus sit idem filius tuus Jesus Christus praeter omni gaudio, quod mihi dederat ex eo, quod tu mater ejus es; ipse idemque novit, quod Maria Filia Joachim est mihi charior, quam liberi Ulphonis et Birgittae. Et magis vellem, quod Birgitta, filia Birgeri, nunquam fuisset nata, quam Maria Filia Joachim non esset progenita; et levius eligerem, quod Birgitta esset in inferno, quam quod Maria Filia Joachim non esset Mater Dei in caelo, cui respondit benedicta Virgo: Filia, scias pro certo, quod illa Maria Filia Joachim erit tibi utilior, quam tu Birgitta filia Birgerii es. Et eadem Filia Joachimi, quae est Mater Dei, vult esse pro Matre liberis Ulphonis et Birgittae. Patet ulterius pii amoris affectus ex eo videlicet, quod in monte Calvariae beata Birgitta personaliter consistens et passionis Christi seriem intuens, ex compassione Matris dignissimae, doloris acutissimi gladio transfixa, pariter vulnerabatur, cujus utique passionis ordinem scribens in xv cap. libri septimi post multa sic ait: Cumque ego repleta dolore respicerem crudelitatem eorum, vidi tunc ejus Matrem maestissimam in terra jacentem, et quasi trementem, et semimortuam b, quam consolabantur Joannes et aliae sorores ejus; quae tunc stabant non longe a cruce ad ejus partem dexteram. Dolor ergo novus compassionis illius sanctissimae Matris in tantum transfixit me, quod cor meum pertransibat quidam gladius acutus importabilis amaritudinis.

miram in
modum

P

b

A. *Beati-
mo.
fuit addicta:*

20 Porro si ex abundantia cordis os loquitur; vim intimi amoris verba produnt miræ devotionis: nam in libro tertio capite xxix illam devote et pulchre salutans, Benedicta sis tu, inquit, o Maria Mater Dei, templum Salomonis. Respondit Mater: Benedictus sit Deus, qui cordi tuo etc. Item in quarto libro cap. xviii. O dulcis Maria, inquit Sponsa, benedicta sis aeterna benedictione etc. Denique in eodem libro capit. xix sic dicit: O dulcis Maria, pulchritudo nova etc. Quantum etiam intime eam dilexit, luculenter patet in illis duabus pulchris et prolixis orationibus *c*, quæ in fine scribi consueverunt, in quarum altera Virgo beatissima de sua conceptione et infantia, et de omnibus virtuosis actibus et laboribus, ac magnis doloribus totius vitæ suæ, nec non de sanctissima morte et assumptione sua pulchre atque devote laudatur, in reliqua vero cuncta corporis membra, nec non virtuosus ejus corporales actus congruis laudibus singulariter describuntur, et efferuntur.

B *ex zelo salu-
tis proximi*

21 Quia enim pudicitia Mater cælestem illum Sponsum inexhausta charitate diligebat, honorem illius, quibus poterat modis, promovere satagebat, et quia pro animarum redemptione eundem Sponsum sanguinem suum fudisse cognoverat, idcirco animarum salutem ardentissime sitiebat; qua de causa devotissimis orationibus et inenarrabilibus gemitibus pro salute proximorum anxia nimis omnium jugiter interpellabat Redemptorem, et missis epistolis verba, quæ os Domini locutum ad eam fuerat, omnibus juxta ejusdem * intimabat: nam ad summos Pontifices *d*, imperatores, reges *e*, reginasque *f*, episcopos et alios ecclesiæ prælatos, principes quoque et iudices terræ, nec non ad religiosas, secularesque personas *g* cujuscumque dignitatis, status, conditionis, seu ætatis existerent; ad regna quoque vel communitates scribens nunc iram Dei intime comminabatur, nunc præcavebat, nunc arguebat, obsecrabat vel increpabat in omni patientia et doctrina, ut non sit, qui se abscondat a calore ejus, vice in hoc fungens Psalmographi dicentis: Annuntiavi justitiam tuam in Ecclesia magna, ecce labia mea non prohibebo, tu scisti. Justitiam non abscondi in corde meo, veritatem tuam et salutare tuum dixi *h*. Non parebat labori, non sumptibus, quia verus amor de difficultate non causatur, contra vero has detractiones, derisiones non verebatur, sed nec ipsam mortem cunctis viventibus odiosam expavescebat, quin Dei beneplacitum perficeret, et a gehennæ cruciatibus proximorum animas pro viribus liberaret.

summa
etiam au-
toritatis
vires

22 Audierat enim vocem Sponsi sui dicentis; Cum vos oderint homines, et persecuti fuerint, et dixerint omne malum adversum vos, mentientes propter me, gaudete in illa die et exultate, ecce enim merces vestra copiosa est in cælis *i*. Et iterum: Nolite timere eos, qui occidunt corpus, animam autem non possunt occidere *k*, unde in monte Flascone *l* domino Urbano Papæ *V* *m* revelationem quandam sibi a Dei Genitrice factam, in qua sub mortis comminatione futurique iudicii districtione prælibato Pontifici inhibetur, ne de Roma vel Italia recedendo Avenionem repedaret, personaliter presentavit, talia tanto Domino nil verita insinuando. Successori insuper Gregorio XI divinis nonnullis destinatis oraculis mandabatur, quod infra certum tempus in illis expressum Romam vel Italiam cum sua remigrans curia,

omni cum humilitate, pastoralique charitate inibi usque ad mortem permaneret, moxque post suum adventum Sponsam Christi, sanctam scilicet Ecclesiam, omnesque ecclesiasticos status excoleret, et reformare inciperet, nec non ad pristinum statum totius decoris perfectæque virtutis atque recolendæ sanctitatis Patrum antiquorum pro posse reduceret; vitia quoque de curia evellendo, mores corrigendo, consiliariosque permutando: aliocuin animadversionis divinæ sententiam nondum in anima, sed in corpore et in bonis temporalibus irrefragabiliter sævientem exciperet. Quarum profecto revelationum *n* Dominus Latinus de Ursinis unam, dominus Nicolaus comes Nolanus alteram, tertiam vero terribilem valde Dominus referebat Alphonsus; prætextu namque Conditionis neminem pertimescebat, nullius faciem cognoscebat, nullum denique viventium Authori vitæ præponebat.

23 Unde, cum quadam die in ecclesia sanctæ Mariæ de Alvastro *o* juxta altare se recepisset, et revelationem quandam ad milites corrigendos *p* mentali theoria subacta Regi Christo percontanti se intenderet, confessor ipsius accessit, regem, Magnum nomine, qui tunc regnabat, ad eam venisse contestans, sed, cum nullum præberet responsum ei, tetigit eam manu, cumque nec sic suscitanti annueret, deprehendit, eam divinis tunc vacare colloquiis: contemplatione tandem finita, et a confessore et a rege, quam ob rem vocata tacuisset requisita; Bene, inquit, audivi vocem percontantis, sed sermo tunc colloquentis mihi potens erat, et metuendus. In eodem quoque Suetiæ regno, marito jam suo vita functo, regem, Christo imperante, adiit, quem postquam una cum magnatibus regni ex indultis sibi revelationibus salubri commotione præcavisset, virgam furoris Domini super eos extendendam, nisi de quibusdam flagitiis in illis condignam in posterum pœnitentiam agerent, minabatur.

24 Qua in re plerique illorum mordaci illam dente corrodentes, cum alias in eam surgere metu terri, et revera magnatorum tenti, magnorum ipsius consanguineorum, nullatenus auderent, oblocutionibus atque maledictis impetebant. Sed maledictiones omnes, detractionesque atque derisiones surda patiens aure prosequentibus, et se calumniantibus Sponsam sic facientem et dicentem imitando exorabat. Nunc autem ex eis plurimi, qui sibi ante detrahebant, qui tribulationes omnes illas, ac terribilia Dei judicia, quæ prænuntiaverat, ad punctum venisse conspiciunt, humilem ipsius patientiam recensentes mira cum devotione ad sepulchrum eam requirunt; et loca, in quibus sciunt, quod steterunt pedes ejus, deosculantur, ac si de ea vaticinium illud verificari debuisset: Venient ad te, qui detrahebant tibi etc. Dicunt autem: Væ, væ, qui sanctæ Mulieris prædicationibus confidere renuimus: væ, qui judicia Dei parvi pendimus: væ nobis iterum, atque iterum, qui piæ Matris monita superbo corde contempsimus, quo mala cuncta, quæ patimur, exinde merito excepimus, et vere credimus, quod virtus illius almi corporis ad partes reducti pacem nobis secum vixerit, cum innumeris dudum pressuris oppressi fuimus; sed venerunt nobis omnia bona pariter cum illa, et invariabilis honestas per manus illius, et lætati sumus in omnibus, quoniam antecesserunt

A antecesserunt nos ipsius dignissima merita,

divinitusque
instructa

25 In regno quoque Cypro coram rege tunc vivente et ejus matre domina Eleonora regina, Antiochia principe, domino scilicet Jacheto, regis patruo, cum multis aliis regni nobilibus, regisque consiliariis coram stantibus, quandam ex parte visam publicavit revelationem, in qua supradicti omnes cum universo populo de quorundam in ea contentorum emendatione facinorum monebantur: alioquin suum contra eos potentissimus Dominus citissime atque certissime accingeret gladium. Quae quidem revelatio in septimo libro cap. xviii continetur *g*. Præterea in civitate Neapolitana magnæ compinationis et terroris Christi verba ad se facta, nonnulla quædam secreta minas continentia, clam reginæ contribuit; sed et quædam alia Dei verba super populum ejusdem civitatis, assumpto domino Bernardo archiepiscopo Neapolitano, fratre Nicolao Mesquim Ordinis prædicatorum Sacræ Theologiæ magistro, qui postmodum cardinalis fuit *r*, fratre Francisco Defulano Ordinis Eremitarum S. Augustini, eoque in Theologia magistro cum quibusdam nobilibus civitatis militibus convocatis, per semetipsam magnanimis, intrepida et æmulatrix Dei Famula constanter coram publicavit: et habentur hæc duæ Revelationes lib. vii, cap. xxviii. Ex quibus omnibus et his similibus etsi capi, ligari, cruciari, trucidari, probabiliter titubare potuisset, velut tamen Christi Apostola Dei que Prophetissa cum fiducia et fortitudine mandatam Dei exequatur, et opportuna verba non præcognita, sed in illa hora juxta Evangelium sibi data, cum staret ante reges et præsidēs inconcussè loquebatur.

communis:

26 Ad regem namque Suetiæ, eumque cum suis contribulibus monere, in spiritu ire jussa fuit quadam vice, cumque causaretur, se nescire, quid in sermone proferret, audivit: Cum veneris, inquit, ad eos, aperi os tuum, et ego implebo illud; ad regem proinde perveniens, cum non cogitasset, quomodo, aut quid loqueretur, divina tunc verba fuerunt sibi infusa, non solum quæ ad regem pertinebant, verum etiam, quæ de futuris plurima concernebant. Ex divino quoque imperio cuidam abbati *f* magnæ auctoritatis quasi supplicando dixit: Tu, domine Abba, deberes esse speculum Religiosorum, sed tu es caput meretricium; patet hoc in filiis, pro quibus infamaris. Tu pauperum exemplum et distributor indigentium esse tenereris, sed ostendis, te esse de elemosyna magnum dominum: hoc patet, quia magis inhabitas castrum, quam claustrum. Tu deberes esse doctor et mater fratrum tuorum, sed factus es vitricus et noverca: tu ludis in deliciis et pompa, illi autem afflictī murmurant tota die, ideo nisi correxeris te, deponam te de castris, et cum minimis fratribus non habebis consortium, nec ad patriam tuam, ut credis, redibis.

Suavia ve-
gem ab exi-
gendis ve-
ctigalibus,
oblatis filiis
avocavit,

27 Cum rex Suetiæ ad quandam pecuniæ quantitatem solvendam aretaretur, Non immunis ab ira Dei eris, si hoc feceris, ait illi inclita Mater; sed duos, quos habeo, filios magis accipe, eosque, donec solvere poteris, pone obsides, nec offendas Deum tuum. Tunc ipso die Christus eidem loquebatur dicens: Propter charitatem unius hominis quoque salvatum est regnum, sic propter unius adinventionem et gravamina perdita sunt aliqua regna, sicut exemplum tibi dico de quadam rege: ille enim rex plus confidebat in pe-

cunia, a populo et transeuntibus sub fraude et simulatione justitiæ exacta, quam in me; ideo vitam perdidit, et regnum reliquit in tribulatione, et adinventiones suæ prave ductæ sunt ab aliis successoribus in consuetudinem, et quasi in legem, sed si rex confidit in me Deo suo, et communitas regni petitur in auxilium in charitate, tunc ego salvare potens sum, et citius propter charitatem reducere ad pacem. Ideo rex, si prosperare desideret, teneat promissionem suam mecum, et veritatem cum communitate regni, teneatque promissionem suam mecum, et caveat præcipue, ne novas ibi adinventiones et tributa et subtilitates inducat. In difficultatibus vero sequatur consilium timentium Deum, non cupidorum; quia melius est, adversa quædam mundi tolerare, quam scienter contra me et animam suam peccare.

28 Sciendum autem est, quod in humili Ancilla Christi nonnulli scandalizabantur, nonnulli vero plurimum ædificabantur, et, audita ea, multa faciebant: fuit enim cum Paulo Christi bonus odor; aliis odor mortis in mortem, aliis odor vitæ in vitam, prout dicitur 2 ad Cor. xxi. Nam et plerasque meretrices vel Romæ vel alibi suis sanctis persuasionibus de suo inhonesto lupanaris loco exemit; et castitatis intuitu, ne peccatores reverterentur ad vomitum, in suo proprio hospicio per aliquot tempus habitare secum faciens instruebat, quemadmodum poenitentiam facerent, et viam spiritus recte incederent. Si quas vero spirituali studio minus idoneas conspiceret, connubio tradens sufficienti dote vallabat, quatenus in statu matrimoniali laudabiliter viverent, et ob victus parcimoniam pro status sui congruentia non ruerent.

ad vitam ho-
nestam meret-
trices,

29 Dominus Gometius de Hispania ducatus Spoletani *t*, mediante domino Alphonso, quondam Gyennensi episcopo, beatæ Birgittæ humiliter supplicavit, quatenus pro se orare dignaretur: scire quippe ambiebat, quo in statu magis placere potuisset? Sanctæ itaque Famulæ beneplacitum Dei per orationem in hoc exquirenti ab ea, quæ omnium salutem æmulatur, revelatio facta est, qua de statu et forma vivendi juxta ipsius qualitatem ad plenum informabatur. Hanc revelationem cum vir gaudens Perusii *u* suscepisset, sicut, præfato domino Alphonso præsentem, testatus est, repentino cor * ejus timore Dei transfixo, in alium virum exinde commutatus est adeo, quod de ipso vere dici poterat: Hæc mutatio dexteræ Excelsi: nam ex tunc et deinceps diebus Veneris pane * nigro, Sabbatis albo, ceteris vero diebus gryseo induebatur colore. Porro secretas faciebat poenitentias, vigiliis et orationes, abstinentiis quoque non minimis carnem suam macerabat, sed et pauperum pedes qualibet hebdomada bis personaliter lavando, largas nihilominus elemosynarum benedictiones eisdem impendebat. Habebat etiam spirituales patres, fratrem scilicet Coribium de Hispania Ordinis Minorum et Andream de Luca eremitam in Monte Spoletano, Magistram vero suam, cujus ope normam vitæ ex altō susceperat, cujusve devotionis auspicio indultam sibi ab ea parvam crucem jugiter deferebat ad collum, nonnisi Matris nomine recensebat.

ad vitam
genus virum
nobilem,

F

u

corde

panis

30 Prior Provincialis regnorum Suetiæ, Da- ad sanctius
cia viros

A. BERTHOL-
DO.

oia, et Norwegiæ de Ordine Prædicatorum, asserit verbi Sponsi Christi famam ubique diffusam attraxit de loco, quo tunc erat, ad regnum usque Suetiæ, ubi sancta degebat Fæmina concitus veniebat: si quidem illius adminiculo, quem admodum se et sibi subjectos in viam spiritus haberet dirigere, nosse peroptabat. A qua cælesti traditione usque adeo imbutus est, quod pristino ambitioso multumque pretioso rejecto habitu, vilis et abjecti panni tegumentum assumpserit, et hoc ipsum in commisso sibi grege perfecit: nec non quam plura alia ad emendationem cædentia salubriter effecit.

religiosos
adducit,

31 Simile quoddam operatus est Spiritus Dei per fistulam suam, sanctam videlicet Birgittam, in fratre Martino de Arragonia æ Ordinis Minorum, qui, cum Cyprî reginæ secretarius esset, et cum alma Vidua in multo labore et ærumna Jerusalem venisset, pro se Deum orari humiliter supplicavit, quatenus viam et modum, quibus sibi melius placere posset, offenderet, et voluntatem suam bonam, beneplacentem et perfectam ipsa sibi reseraret. Beata igitur Birgitta super hoc oranti Christus apparuit et pulchra nimis revelatione sibi (quæ sub XXI cap., VII libri contextitur) exhibita, qualiter devotissimus Christi servus Franciscus sacco indutus spiritu religionis Regulam cuderit, et qualiter primitivos fratres sanctissimæ suæ conversationis imitatores habuerit, et quomodo diabolus Ordinem interea dejecerit, et qualiter demum supplicium vel gloria ipsius Ordinis professoribus repromittatur, patefecit. Hanc profecto revelationem cum de manu sanctæ Viduæ prænominatus frater suscepisset, et demum Famagustam *y* (ubi libros et vasa argentea pecuniasque et jocalia cum suis ceteris ornamentis recondita possidebat) advenisset, dispersit omnia, et dedit pauperibus, Franciscum pauperulum pauper ipse imitatus est in observantia sanctæ Regulæ exemplum factus ceteris fratribus.

aliquæ

32 Frater quidam conversus monasterii de Alvastro sanctæ vitæ tribus annis infirmabatur. Inquire in Additionibus post caput xxx, lib. VI. Venit aliquando Famula Dei ad episcopum quandam probatæ vitæ et devotionis, dominum videlicet Hemyngum Aboënsis episcopum *z*, etc. Require ibi. Item cum vice quadam conderet in convivio eidem episcopo, et sibi delicatis cibis appositis ipsa uteretur in honorem Dei judicabatur ad episcopum, cur habens donum tanti spiritus a delicatis cibis non abstineret? Tunc ipsa nihil sciens de talibus cogitationibus, circiter vero audivit in spiritu: Dic episcopo: Ego, qui pastorem implevi spiritu meo, nunquid propter jejunia sua? Ego sum, qui feci conjugatos prophetas, qui hoc non promeruerunt. Ego jussi prophetas, ut adulteram reciperet in conjugem, nunquid obedivit ipse? Ego loquebar Job ita bene in felicitatibus suis, sicut quando sedit in sterquilinio, ideoque ego sum mirabilis, facio sine præcedentibus meritis omnia, quæ mihi placent.

diversi gene-
ris homini-
bus

33 Episcopus igitur hæc audiens, se ipsum recognoscens, turbatus animo rogavit pro se orari. Tunc tertio apprensus Mater Dei dixit: Dic episcopo: Quoniam omnes prædicationes suas inchoare solet a laude mea, et quia per judicium suum te judicabat in mensa, etiam quia illud judicium charitatis et non invidiæ erat, ideo charitas meretur consolari; dic ergo ei,

quod ego volo ei esse in matrem, et ejus animam præsentare Deo, et ego nunc exponam ei, quod ipse est animal septimum de animalibus prioribus tibi ostensis, et quod ipse verba Dei coram regibus et Pontificibus portabit, quemadmodum etiam cap. xxvii, libri vi scribitur. Quidam magnus dominus, qui die confessus non fuerat, etc. usque in finem. In sexto quoque libro cap. lxxviii dicitur, quod, hospitante Famula Dei ac pernoctante prope civitatem Lodosiam *aa* in quadam domo, ubi diabolus aperte loquebatur, et dabat responsa etc., usque in finem.

34 Itaque sponse plurimi ob sanctitatis de gratiarum sibi a Sponso Christo concessarum dotationem, fama duce, ad eam undique confluentes pro se orari, vel, si quod dubium forsitan mente versabant, celitus enodari per eam postulabant. Quibus humiliter annuens aliquot dies, et si spirituales personæ erant, ipsa interdum die, elevatis primitus ad cælum manibus, et humilibus, quæ cælum penetrant, precibus prius fassis, sciscitantibus se divina præbebat responsa: Enam, ut de aliis taceam, dominus Urbanus V per suum eam confessorem adit, et quatenus de nonnullis conscientiæ suæ dubiis Deum interpellaret, requisivit; et si quod cæleste oraculum ob id perciperet, quantocius innotesceret. Pari modo Gregorius XI *bb* arcana quadam dubia mente pertractans misit ad eam, cui saltem rogando præcipiebat, quod de et super hujusmodi dubiis secretorum cognitorem Dominum postularet, sibi nihilominus, quod in spiritu audiisset, intimando, quod et fecit. Præterea domina Joanna, regina Sicilia, et dominus Bernardus, Neapolitanus antistes, sigillatim de quibusdam eam articulis consuluerunt, pro quibus divinas obtinuit revelationes, quæ in septimo libro scribuntur *cc*. Sed et Cyprî regina Eleonora Famulam Dei, cum illuc adventasset, ut pro se et filio suo, ac toto regno apud Regem regum intercederet, supplex requisivit: quod dum faceret, divina præcepta, quæ in septimo Revelationum libro continentur, accepit *dd*, ac certe de hujusmodi revelationibus ad requisitionem quam plurimorum sibi factis cælestes libri ubertim respersi inveniuntur. Postremo dominus Alphonsus sæpe dictus asserit se, quam pluries, dum perplexa mente in conscientia turbaretur, meruisse per eam celitus declarari. *ff*

ANNOTATA.

a In Terram Sanctam profecta est anno 1372: contigit id adeo sub annum 1356.

b Hoc Virginis deliquitum plures negant eruditi.

c Eastland apud Hormann a pag. 738. Dicuntur autem divinitus S. Birgittæ revelatæ, qua de re haud aliter sentiendum, quam de ipsismet ejus revelationibus.

d Revelationes ejus ad Urbanum V, et Gregorium XI vide lib. 4 Revelationum.

e Liber octavus Revelationum ad imperatores, reges etc. universim scriptus est. Ad Carolum IV est revelatio inter Extravagantes. Multa prædixit Magno, Sueciæ regi, ut dictum est § 8 Commentarii prævii.

f Blancam Sueciæ, Joannam regni Neapolitani, Eleonoram Cyprî reginas. De Blanca vide § 8 Comment. prævii; de Joanna §§ 5, 20 et 23; de Eleonora vero §§ 22 et 23.

g Liquent

A g *Liquent hæc ex variis Revelationum libris.*

h *Psalmò 39, v. 10 et xi.*

i *Ita ferè Matt. 5, v. xi et xii.*

k *Matt. 10, v. 28.*

l *Italix civitate in ditione ecclesiastica ad lacum Vulsinium.*

m *Dictus fuit Guilielmus Grimoardi ante Pontificatum, quem Avenione, Gallix civitate archiepiscopali in Provincia ad Rhodanum fluvium, obtinuerat anno 1362. Sedem Pontificiam reduxit Romam anno 1367. Sed anno 1370 Adveniente, inquit auctor Vitæ ejus primæ apud Baluzium in Vitis Pontificum Avenionensium col. 390 et seqq., insuper tempore æstivo idem Urbanus recedens de Urbe, vadensque ad Montemflaconis declinavit Viterbium, ubi primum palam et publice manifestavit, se velle redire ad civitatem Avenionensem. Mense Julio ejusdem anni Monte-flaconis existens approbavit Regulam S. Salvatoris a S. Birgitta sibi oblatam, quo pariter tempore ei prædixit hæc (vide lib. 4 Revelat. cap. 138) fore, ut brevi moveretur, si rediret in Gallias, quod, eodem anno nondum elapso, reipsa contigit.*

n *Revelationes illas habes libro mox citato, B capp. 139 et seq.*

o *Vide tit. m supra in Annotatis ad cap. 1.*

p *Ad milites corrigendos, inquit Bertholdus: unde quidem efficitur, S. Birgittam Ordinum militarium, sua ætate existentium, emendationis salutisque fuisse sollicitam: neutiquam autem, militarem Ordinem, quod nonnulli aiunt, abs illa aut in Suecia, aut alibi gentium unquam institutum. Vide dicta 334 Comment. prævii.*

q *Vide § 22 et 23 Comment. prævii.*

r *Anno 1378 sub Urbano VI.*

s *Videtur fuisse hic abbas Farsensis, ut dictum est Comment. prævii. num. 294 et 3 seqq.*

t *Spoleum civitas est ditionis ecclesiasticæ in Umbria ad Tessinum amnem.*

u *Perusia ditionis item Pontificæ civitas est in eadem Umbria.*

x *Guardianus dein Bethleëmitanus ex Waddingo in Annalibus Minorum ad annum 1375, num. 4.*

y *Insulæ Cypri civitatem in Orientali ora, cujus calamitates S. Birgitta prædixit.*

z *Aboa Sueciæ olim civitas sub archiepiscopo Upsalensi: de Henningo vero, ejus loci episcopo, vide dicta num. 53 et seq. Commentarii prævii.*

aa *In Vestro-Gothia, Sueciæ provincia, portum.*

bb *De Revelationibus his Pontificibus a S. Birgitta oblati vide Comment. prævii § 17.*

cc *De gestis S. Birgittæ Neapoli vide §§ 20 et 23 Comment. prævii.*

dd *De iis vero, quæ in Cypro gessit, vide §§ 22 et seqq.*

A. BESTHOLO.

CAPUT III.

De operibus pietatis et patientia in adversis.

Fervebat equidem Sponsa Christi charitate divina, qua proximo non solum beate vivere anxie procurabat, verum etiam presentis hujus ærumnose vitæ subdita nunc opera in eam exercendo, studiose impendebat, et viscerosæ charitatis brachiis filios amplexans compassionis eos atque internæ affectionis sinu dulciter confovebat. Considerans semitas domus suæ, ne panem comederet otiosa, manus suas aperuit inopi, et palmas suas extendit ad pauperem. Ut enim verbis Bonifacii a utar, inexhaustæ charitatis officia erga egentes, infirmas, miserabilesque personas propter amorem Creatoris exercuit indefesse. Nam, marito adhuc suo superstitè, duodecim pauperes consuevit die qualibet propria in domo cibare, illis inserviens et necessaria subministrans. Et quinta seriæ memoræ Domini lavit pedes eorum, de propria quoque facultate plura hospitalia in partibus suæ originis et specialiter unum in villa sua de Ulphason reparavit, pauperesque et infirmos in illis degentes pia, benigna, misericors et sedula ministratrix, quasi omni die ministravit, eorumque ulcera absque horrore et fastidio attractando lavit, ligavit, fovitque.

36 Sed et suas secum filias c deducendo, sicut aquila provocans ad volandum pullos suos et super eos volitans, verbo atque exemplo idipsum facere docebat. Quibusdam vero se redarguentibus, quod tales ac tantas puellas, facie pulchras, prosapia illustres, ætate tenellas illic conveniret, ubi præ languoribus, languidorumque factoribus facile commaculati possent, amore fervens charitatis, prudenter, constanterque aiebat: Quid mihi molesti estis, quid pro meis zelatis filiabus, in sua juventute meas a me discere natas, qualiter Deo et pauperibus devote deserviant? Quia non potest, qui Deo famulatur, illorum contaminari languoribus, quibus propter Deum fideliter deservit. Multos insuper pauperes annuatim vestiebat. Pleasque etiam tam religiosas, quam sæculares personas in diversis regni partibus suis eleemosynis copiosius relevabat. Virgines denique quam plurimas sublevans, alias viris, alias vero Deo suo spirituali connubio copulabat, istas nihilominus et illas sufficienter dotando, et, ut breviter dicam, omnibus afflictis, pauperibus et captivis, orphanis et pupillis exhibuit se quasi matrem.

37 Romam deinde veniens d, licet peregrina esset, et ob nimiam partium distantiam penuriis quoque exposita, copiosam quippe secum habens familiam, largas pauperibus impendit eleemosynas, largiores autem dudum impendisset, nisi patris sui spiritualis arbitrio tentata fuisset; et ut Deo liberius vacare, Sponsumque suum pauper ipsa imitari posset, ærarium suum præceptori commisit, viro utique prudenti, maturo, multumque spirituali e, cui fortius domus suæ regimine derelicto, velut una

Pauperum

F

curam maximam

F

habuit, d

ex

A. *Bartholomæus*
no.
* sive

* obsoleta

non sine
proprie
etiam ege-
statis peri-
culo:

sed nec Deo
vicissim

g

ex ancillis, aut quævis alia pauperula sui* pro se sive pro aliis subveniendis et alendis, ac si non ipsius quæque essent, sed illius, cum timore et tremore vitæ necessaria humiliter postulabat. Et si quoque petita negabantur, omni cum mititate repulsam accipiebat. Interdum vero suboleta* ferrens calceamenta, nova cæteris procurabat. Romæ siquidem, ut dictum est, commorando puellam quandam facultate inopem, sed venustate decoram et exinde vel animæ vel corporis perditioni propinquam, honorifice nuptui tradidit, dotavitque sufficienter.

38 Cum adhuc quadam vice esset prope Lodoviciam in regno Suetiæ, unus de familia inops et pauper, qui desponsatæ filiæ nuptias facere disponebat, sed multa compressus inopia non valebat, accurrens rogavit sibi inferri: quæ dispensatore domus suæ accersito quantam in promptu haberet pecuniam, inquisivit. Computata vero numismatum quantitate, Da, inquit, pauperi huic partem tertiam, quatenus filia ipsius consolata oret pro nobis. Ingressus vero civitatem, catervam ad januam invenit hospitii, quibus, ut erat misericors, misericors serata jussit agapem impertiri: respondens autem villicus ejus dixit: Nullo modo sufficere ad solvendam in hospitio pecuniam, quam habebat, nisi reciperet ab alio mutuam, adjiciens: Quomodo tam largiter vestras effunditis pecunias? Magnæ quippe perfectionis est sua indigentibus erogare, et pro se ab aliis mutuum recipere vel mendicare. Ad quem illa: Demus, inquit, cum habemus, quia benignus, largus est nobis Dator, cum indigemus; istis enim pauperibus ego servata sum, quia aliud solatium non habent, ego autem in necessitatibus meis relinquo me voluntati Dei.

39 Audientibus eis Missam in ecclesia, voce desuper lapsa, audivit: Filia mea est sicut illa, quæ tam ferventer ad Sponsum vocantem properat, quæ patrem, matremque et omnia, quæ habet, obliviscitur, donec, quem querit, inveniat; quid ergo facturus est Sponsus? mittet utique servos, et omnia, quæ Sponsæ sunt, post eam venire faciet. Sic propter tuam charitatem tibi tuisque providemus; nam sicut charitas me in Virginis uterum ineffabiliter introduxit, sic charitas hominis introduxit Deum in animam ejus. Ideo præparemus vestes, antequam veniat Puer, ordinemus, antequam veniat habitator, seminemus fructum, ut gaudeamus in messem. Hinc est, quod Zelatrix Dei et proximi egestatem sæpius incurrerat, et cum suis pedissequis penuriam patiens aliorum ope relevari indigebat. Verum, cum de illo felici itinere Hierosolymitano Romam repedaret, g, regina Joanna certam sibi pecuniæ quantitatem in Neapolitana civitate in subsidium ex compassione transmisit. Dubitanti vero ex scrupulo conscientie, utrum tale munus deberet admittere, Christus apprensus sibi dixit: O fatua! Nunquid pro amicitia reddenda est inimicitia, aut pro bono reddendum est malum, aut in frigido vase reponenda est nix, ut plus frigescat? Ideo dico, quod quamvis regina ex frigido corde tibi dedit, quod obtulit, tamen cum charitate et reverentia suscipiendum est a te, et orandum pro ea, ut ad divinum calorem valeat pervenire: quia scriptum est, aliorum abundantia suppleat pauperum defectus, et nulla bona opera coram Deo erunt in oblivione.

40 Item cum semel in peregrinatione, propriis pecuniis expositis, præ inopia anxietur pro familia, ille potius amore sua largiendo alienis indigebat, oranti dixit: Quamvis mundus meus sit, et omnibus omnia dare possim, tamen, quod offertur ex cordis charitate, acceptius est mihi, et ego etiam libentius ea exigo, quæ proprie mea sunt. Nunc autem, quod bona vestra expenditis hilariter pro honore meo, ideo tempore necessitatis vestræ debetis accipere de meo. Fac ergo, dic archiepiscopo h istius civitatis sic: Sicut omnes ecclesiæ meæ sunt, ita omnes eleemosynæ meæ sunt: da mihi ergo in amicis meis de his, quæ mea sunt, quia licet acceptum sit mihi erigere muros ecclesiarum; æque tamen in hac parte acceptum est mihi juvare indigentes amicos meos, qui meo amore bona sua exposuerunt. Recordare ergo, quod Eliam ad pauperem viduam destinavi, quem prius per corvos paveram: non quod eo tempore alii vidua ditiores non erant, vel quia sine vidua prophetam, qui xi diebus impastus sustinuerat, absque alimoniis sustentare non poteram, sed hoc feci, quia de charitate viduæ volui experimentum sumere, quam ego, scrutans corda et renes Deus, bene noveram, sed ut aliis feret manifesta. Tu ergo, qui Pater es et dominus Viduæ, benefac viduis de meis, quæ quamvis ego sine te possim omnia, et tu sine me nihil, volo tamen iterum charitatem tuam in eis contemplari.

41 Scriptum est in Evangelio, quia semen, quod cecidit in terram bonam, ortum fecit fructum centuplum, et quali modo hoc factum sit, ibidem declaratur, cum dicitur: Et fructum afferunt in patientia. Semen est Verbum Dei (hic Prophetisæ mirabiliter electæ multipliciter factum) quod in hanc terram nostram per gratiam cadens, radices quidem misit per humilitatem, crevit, ac se dilatavit per charitatem, et demum in patientia fructum suum dedit, quia nimirum in patientia possidebit animam suam. Siquidem quieta et pacifica sine querela vivens, ad omnes patiens erat, et quamvis famulantium sibi defectus, ut fieri assolet, inconcussa toleraret, debito tamen modo et tempore cum discretione atque modestia excessus corrigendo, nequaquam Deum suum a quoquam eorum notabiliter offendi sinebat. Quanta nempe fortitudine animi mala cuncta Deum jugiter laudando exceperit, Bonifacius Papa prædictus in suis Epistolis innotescit, cum dicit: Admirabilis patientia viguit in ea, ut infirmitates proprii corporis, injurias illatas, mariti et Caroli filii mortem i, et adversa quæque toleraret patientissime sine murmure, sine querela semper in cunctis cum humilitate submississima Deum benedicens. Sed ne leviter vel frustra Pastor Ecclesiæ Sponsam illius, qui est Pastor bonus et verus, quique animam suam posuit pro ovibus suis, de patientiæ præconio extulisse videatur, cuncta, quæ dixit, manifestissimis libet declarare impassibilitatis* exemplis.

42 Porro ut ab injuriarum toleratione exordiar, dum Magnus rex Suetiæ k, qui a juventute sua devotus extitit, et inter homines laudabiliter vixit, ut opinionis ipsius rumorem hauserit, ad se autem plures vocans in his, quæ Dei erant, suis libenter innitebatur consiliis. Quamobrem plerique regni satrapæ invadebant ei, sortilegam ipsam, seductricemque aulam* acclamando

defuit ipsius
cura.

Mira patientia

* i.e. summe
patientie
calumnias

* aula

A acclamando minabantur. His autem liberi auditis contra profanos illos detractores insurgere voluerunt, nisi quod flexo illa genu deprecando dicebat : Nihil, obsecro, mei filii, moliamini in eos; testem etenim invoco Deum, quod patior* quibusvis maledicorum oblocutionibus, derisionibusque attractari, quam regis vel reginae diademate, quoad vixero, decorari : sinite illos, caeci sunt, et duces caecorum.

* supple :
magis

injuriisque
l

43 In civitate Stockholms *l* regni Suetiae miles quidam de nobilibus, comes nuncupatus, cum vidisset regem Magnum sanctis ipsius monitis ad meliorem vitam fore conversurum, nec ab illo se sicut heri et nudius tertius fuisse susceptum, nimio succensus furore, dum quandam beata Birgitta transiret viam, utique angustam, aquam super eam fudit de fenestra; sed ipsa patientissime ferens injuriam, Magistri illius memor, qui pro persequentibus et calumniantibus dixit esse orandum, in hac prorumpit verba : Dignum et justum est, ut ego talia perferam; veruntamen parcat illi Deus, et non reddat illi in futuro seculo. Oranti vero ipsa die Christus dixit : Quia miles ille, qui tibi injuriam fecit, super te aquam fundendo sanguinem sinit, terram desiderat, audacter contra me loquitur : ideo caveat sibi, ne in sanguine moriatur. Quod cum germanus beatae Birgittae *m* illi retulisset, Ad somnia, inquit, ego non attendo. Deus est misericors et nullum damnat. Paucis vero elapso tempore, sanguine fluente de naribus, in suo sanguine juxta verbum Domini vitam finivit.

B

m

non raro
n

44 In civitate Arbuga *n* regni praetaxati alius quidam miles admodum potens et apud regem insigniter pollens, cum non auderet generosae Viduae personaliter obloqui, alium substituit, qui delictum oris sui sermone labiorum suorum adimpleret : consedente itaque illa quibusdam magnatibus in mensa, profanus ille ingrediens, et se ebrium simulans dixit : O Domina, nimis somnias, nimis vigilas, expedit tibi plus bibere, et plus dormire. Nunquam reliquit Deus religiosas personas, et cum superbis loquitur : scilicet vanum est verbis tuis fidem attribuere. Hujusmodi verbis concitati, qui aderant, de contumelioso viro vindictam capere satagebant.

C Tunc illa sanctum imitata Davidem, cum a Semel malediceretur, Sinite illum, inquit; Deus enim misit eum; ego quidem, cum in tota vita mea propriam quaesierim laudem, et Deum meum blasphemaverim, cur modo non audiam justitiam o meam? Veritatem enim locutus est. His et hujusmodi verbis non parvipendendis suos pacavit aemulatores, et ab ultricibus manibus suum eripuit contemptorem; compunctus autem in his verbis homo occultam coram omnibus detexit veritatem.

ubi illatas,

45 Item in eodem regno alius quidam satis strenuus, regio, quod exequatur, destitutus officio, quod nimis communitatem opprimebat, cum omnipotentis Dei Famulae non modicum detraxisset, eo quod tale regi consilium dederat, quatenus sui regni terras, civitatesque peragrando procuraret justitiam, dicens, quod propter justitiae defectum regnum fuerat afflictum; nec mali in eam aliquid attentare, quam detrahendo difamare, praesumeret; die quadam, cum regi una cum multis aliis nobilioribus et magnatibus quodam in castro illa assisteret, simulans hic a circumstantibus se quasi compressum, tam valide in eam impedit, quod nisi aliorum mani-

bus suffulta fuisset, in terram forsitan corruisset. Hoc autem rex intuens, et malitiam facti in homine cognoscens acriter eum increpare cepit. Tunc imitanda Mulier bonitatis memor, flexis coram rege poplitibus, veniam injuriatori suo impetravit, et, ut melius potuit, sacrilegum excusavit, qui quidem miles iratus descendens de castro post triginta dies mortuus est, confitens aperte, in dominam Birgittam peccasse.

A. BERTHOLD.

46 Quam vero aequanimiter, imo et hilariter suorum decessum liberorum pertulerit, sequentia demonstrabunt. Nam dum ad sanctum iret Sepulchrum, dominus Carolus major filius, sibi que magis dilectus, in Neapolitana civitate quievit in pace *p*. Quo moriente, cum animae recommendationem clerici legerent, ipsa proprius assistens nec de loco surrexit, nec lacrymas fudit, nec, ut moris est, gestus ullos dolorum fecit. Quin potius, elevatis ad caelum manibus, benedicebat Deum ex corde, regratiando ei, et suae se voluntati totaliter conformando. Demum etsi regina Joanna cum plerisque nobilissimis, regni quoque proceres cum tota fere civitate dolentes, et flentes, comitarentur eandem, funus ad ecclesiam sanctae Crucis monialium *q* sequentes, sicis tunc oculis perseverans, talia secum, omnibus stupentibus, verba mussitabat : Vade, vade, fili, mi, peregrine a Deo, et a me matre tua benedice, vade, inquam, ad eum, qui te vocavit, et pretioso sanguine suo redemit. Et, quemadmodum dominus Elzearius S. Sabinae presbiter cardinalis *r* testando asseruit, qui hoc ipsum, quod adjicio, sua illustri domina, domina Francisca comitissa de Anguana *s* referente, didicerat; cum ipsa ejus genitrix beatam Birgittam in exequiis filii quasi mentis in excessu suspensam conspiceret, interrogavit : Si multum de extincto filio doleret? Cui illa : Si certissime, inquit, scirem; quod filius meus universo orbi dominari deberet, equidem nollem, quod ad istius miserabilis vitae calamitatem iterato rediret.

filiorum suorum Caroli

p

E

q

r

s

et Ingeburgis mortem,

* est

47 Ingeburgis sanctimonialis *t*, filia sanctissimae Matris, una dierum mortua nuntiabatur; tunc ipsa exhilarata nimis multoque repleta gaudio, O, inquit, mi Domine Jesu Christe! O amor meus! benedictus sis tu, quia vocasti eam, antequam aërumosi hujus mundi laqueis irretiretur; surgensque protinus, oratorium ingressa *, ubi in lacrymas resoluta, gemitibus atque suspiriis insistebat : ab his quoque, qui foris erant, audiebatur : dicebant autem, Ecce filiam deplorat. Cui Christus apparens dixit : Mulier, quid ploras? Licet enim omnia sciam, tamen, te loquente, cognoscam. Quae respondit : O Domine, non ploro, quia filia mea mortua est, imo gaudeo; quia si diutius vixisset, majorem coram te rationem reddere habuisset : sed hinc mei luctus causa gignitur, quia juxta mandata tua eam non instruxi et quia exempla superbiae sibi prae-bui, et remissius illam delinquentem correxi. Cui Christus, Omnis, inquit, Mater, quae ex eo plorat, quod filia sua offendit Deum, et juxta meliorem conscientiam suam instruxerit eam, illa est vere mater; vera, inquam, charitatis et lacrymarum mater; et filia ejus est filia Dei propter matrem. Illa vero mater, quae gaudet, quod filia ejus secundum mundum se gerere novit, de moribus ejus non curans, dummodo exaltari a mundo et honorari *, illa non est vera mater,

* supple :
eam videat

A. BERTHO-

do.

morbos.

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

ter, sed noveſca. Ideo propter charitatem et bonam voluntatem tuam filia tua tranſiet per compendium ad coronam gloriae.

48 Et quid de proprii corporis anguſtiis eloquar, cum libenter in ſuis infirmitatibus cum Apoſtolo gloriaretur, ut virtus Chriſti in ea habitaret? Nam virtus in infirmitate perficitur. Præter hoc quoque, cum adhuc in ſancta civitate Jeruſalem *u* degeret, febrim et ſtomachi cepit valetudine grandi infirmari, de qua et Romæ poſt annum defuncta eſt *x*: In qua quidem valetudine ſive navigans, ſive terræ applicans tam patienter ſe habebat, quod verbum aliquod queruloſum ab ea nunquam auditum eſt. Quin imo Redemptorem omnium ac ſuum præclariffimum Sponſum, quia ſuarum poſonarum eam participem fecerat, cum gratiarum actione ſemper et ubique collaudabat. Et, ſi quando in mari adhuc fluctuanti cibaria ac quævis neceſſaria deſſe videbantur, dolentibus cæteris, et ſibi referentibus reſpondebat: Nequaquam conſtremini, quia tanta ac tot bona a Deo recepi, quod ſi omnia B corporis mei membra contererentur, etiam non eſſet condolendum: ſed nec ſunt condignæ paſſiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ revelabitur in nobis. Non enim ſurda aure acceperat, quod quendam Sanctum referentem audierat, qui in vi lib. Revelationum cap. xvi ſic loquebatur Sponſæ dicens: Si pro qualibet hora, qua in mundo vixi, unam mortem pro Deo ſuſtinuiſſem, ſi ſemper iterum revixiſſem, nunquam per hoc plene poſſem regratiari Deo pro charitate ſua, quia laus ejus nunquam recedit ab ore meo, gaudium nunquam exit ab anima mea, gloria et honor nunquam fraudatur a viſu meo, exultatio nunquam abeſt ab auditu meo.

rerum suarum facturam.

y

z

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

et naufragii periculum patienti, gratoque in Deum animo tulit.

bb

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

"

batione ad littus ſalva pervenit. Sed nec quicum eorum, qui ſecum in galea erant, meritis ipſius et precibus, ſancto hoc ſibi revelante ſpiritu, ſubmersus eſt. Dixerat enim ei: Ne timeas, quia nullus de galea hac in isto morietur naufragio. Quod verbum illico nate ſuæ, Domine ſcilicet Catharinæ, ſolatiando manifeſtavit: ait enim dominus Alphoſus, quod, ab interitu liberata, exhilarata non modicum, ad cælum manus levans ex intimis medullis Deo gratias referebat; requisita autem ab eo, quare ſic faceret, aut qualis in ejus mente ſe tunc cogitatus verſaret? Reſpondit: Quantum, o fili, regratiari Deo teneor, qui me dignam fecit pro ipſius amore aliquid mali perpeti! Ideo nunc gratias refero ſibi, quod tribulationem iſtam nobis permiſit fieri.

ANNOTATA.

a Ita ſere Bonifacius in Bulla Canonizationis. Vide num. 423 Comment. prævii.

b Sita forte in Nericia, cujus Ulpho, maritus ejus, legifer erat.

c Vide de his dicta § 6 Comment. prævii.

d Eo venit anno 1346.

e Petro. Vastenensi dein confessori.

f Vide Annotata in cap. 2 litt. aa.

g De itinere Hierosolymitano vide dicta §§ 22 et binis ſeqq. Commentarii prævii. Roma diſceſſit anno 1372, quo etiam. aut ſub principium ſeqq. eodem rediit.

h Bernardo.

i Obiit Ulpho maritus ejus anno 1344 die 12 Februarii in monaſterio Alvaſtrenſi factus monachus, verosimiliter Cisterciensis, ex num. 140 et ſeqq. Carolus, ejus filius, obiit Neapoli anno 1372, cum una cum matre Hierosolymam tenderet, ac proin non in bello ſacro, ut aiunt nonnulli. Vide de illo dicta Comment. præv. num. 68 et aliquot ſeqq.

k S. Birgittæ conſanguineus, de quo plura § 8 Comment. præv.

l Uplandix, Sueciæque caput, et regum Suecorum modo ſedes eſt.

m Fratres Birgittæ habuit Petrum, Benedictum et Iſraëlem, de quibus vide num. 39 Comment. prævii.

n Situm id oppidum eſt in Veſtmania, Sueciæ provincia.

o Seu quod de ſe digne dici præ humilitate credebatur.

p Anno 1372, ut dictum eſt hic litt. i.

q S. Franciſci, quarum quidem monaſterium (nam eccleſia jam ante exſtabat) anno 1338 a Sanctia regina Siciliæ condi coeptum eſt, ſed anno 1443 converſum in uſum Minoritarum, qui ex ærario regio alebantur: Nunc vero, inquit Waddingus ad annum 1338 num. 22, illud inhabitat numerosa multitudo fratrum ſtrictioris obſervantiæ, qui ex oſtiaria mendicitate quotidie ſibi victum acquirunt.

r Cognomento de Sabrano, Guilielmi, S. Elzearii (de quo in Opere noſtro ad diem 27 Septembris actum eſt) Ariani in Apulia comitis, fratris et heredis filius, a S. Birgitta, ut lib. 7 Revelationum cap. 5 videre eſt, ad ſanctiorem vitam traductus. Cardinalium cætu adſcriptus fuit ab Urbano VI anno 1378: idem Urbani VI jūſſu S. Birgittæ Conſtitutiones examinavit et approbavit, ut liquet ex Urbani Bulla: His, quæ pro divini cultus augmēto etc., data anno 1379, tertio

A *tertio die Decembris : verum in hac Cardinalis presbyter S. Balbinæ, non Sabinae, vocatus, uti et ab Ughello tom. 6 Italiae sacræ, ubi de episcopis Teatinis col 746, a Contelorio et ab Oldoino.*

f *Francisca de Celano vocatur ab Ughello mox laudato.*

t *In Risabergensi monasterio Ordinis Cisterciensis in Nericia : vide § 6 Comment. prævii, ubi etiam de reliquis S. Birgittæ siliabus, Meretta, Cæcilia, et S. Catharina est actum.*

u *Vide dicta lit. g hic.*

x *Anno 1373 die 23 Julii. Videsis supra Annotata in cap. 3 Vitæ S. Birgittæ a Birgero, Upsalensi archiepiscopo, scriptæ, litt. mm.*

y *Inter annum 1344 et 1346.*

z *Hæc villa aliunde mihi haud nota est.*

aa *Petro, Vastenensi confessore, de quo supra.*

bb *Giennensis primum episcopus, dein eremita.*

CAPUT IV.

B *De obedientia ejus erga Patres spirituales, modo spiritualiter vivendi, et peregrinationibus sacræ.*

E directo-
rum stu-
dium

Spiritualibus suis patribus a tam humiliter detulit, tam officiose servivit, tam prompte obediit, tamque perfecte propriam a se voluntatem abdicavit, quod vix admittit credulitas; quod non solum domum egredi sine licentia, vel quidquam aliud quamvis minimum facere * præsumebat; imo, quod mirum valde est, sanctuaria Romæ visitans, nec oculos quidem de terra levare, seu quemquam respicere presumebat. Cum enim ad stationes Romæ cæterasque pergeret devotiones, demisso capite incedebat, ne, si in exterioribus sensus occuparentur corporis, ab interiori mens custodia cohibeatur. Visiones quippe divinas et revelationes, quas habebat, cogitationes, inspirationes, tentationes spiritualibus

C patribus referebat : illud tenens, illud respuens, illud quoque semper prospiciens, quod ipsi præcipiebant, prohibebant, et consulebant. Habebat duos seniores, maturos, virgines, atque expertos patres spirituales, qui usque ad ipsius obitum eam secuti sunt, quorum unus monachus et Prior Cisterciensis religiosissimus erat; alter vero presbyter quidam secularis de Suetia venerabilis et sanctissimæ vitæ, dominus Petrus nuncupatus *b*, qui omnem beatæ Birgittæ domum regebat, ipsam cum filia Grammaticam et cantum, Christo jubente, docebat et in virtutum via paternalibus correptionibus virtuose educando utrasque edocebat. Silentium insuper, orationes et temporum ordinationes primarias, et vigiliis cunctaque alia de consilio et licentia patrum observabat et faciebat; eorum nihilominus jussionibus quantumcunque arduis, propriæ voluntati contrariis, illico et sponte et semper obtemperando.

Jussu mitem-
que,

52 Unde, cum adhuc in partibus suæ originis resideret, in monasterio Alvastræ gravem incurrit infirmitatem adeo, quod nullo modo curari eam pos-

Octobris Tomus IV.

se, medici asserent, nisi balneorum uteretur admuniulo; quod, ut audivit, ægre tulit, tum quia abstinere a talibus jam statuerat, tum quia, sublato conjuge, inconveniens sibi dissolvi delictis judicaret. At vero magister Mathias *c*, tunc confessor suus et pater, hoc audito, dixit: In virtute tibi sanctæ obedientiæ præcipio, quod, quidquid a medicis consultum tibi fuerit, incunctanter facias, ut et tu corporis sanitate læteris, et per te cæteri animarum salutem consequantur. Cui illa, O mi Pater! inquit, si simpliciter mihi, fac, dixisses; fecissem utique, quanto magis, quia auctoritate tanta jubendo mandasti: num in anima mea summe gaudeo, quod vestri obedientiam sine remorsu conscientiæ habeo pro obedientia; quippe cuncta quantumvis difficilia admittere, insuper et mortem subire parata sum.

53 Die autem secunda post hoc oranti sibi Christum apparuit, dixitque: Scias, quod illi, qui videbantur spirituales in veteri lege, vocabantur Pharisæi, qui habebant tria: lavabant autem se jugiter, ut viderentur mundi; jejunabant, et orabant in aperto, ut vocarentur sancti; docebant et præcipiebant multa, quæ ipsi minime faciebant: sed modicum profuit eis apud Deum, quia intentio eorum erat corrupta et anima immunda. Ergo sicut non profuit animæ lotio carnis sine munditia conscientiæ, sic nec obest animæ mundæ lotio carnis, dummodo fiat ex compassione et absque delectatione. Ideo plus placuit, mihi, quod obedisti magistro tuo contra velle tuum, quam si tuam secuta fuisses voluntatem contra præceptum ejus. Nam multi electorum meorum fuerunt, qui non carnales medicinas habuerunt, et placuerunt mihi: alii vero secundum dispositionem temporum et locorum ac infirmitatum diversarum adhibuerunt sibi medicamenta, nec propterea displicuerunt mihi; ideo obedientia illa, quæ nihil habet de propria voluntate, plus mihi placet, quam sacrificium magnum.

54 Item cum sobrietatis amore et poenitentia zelo, nec non illius amarissimi potus patientis Christi contemplatione extra horam bibere recusaret; accidit quadam vice, tantam eam sitim perferre, quod vix posset verba formare: hoc agnito, supradictus magister jussit eam potum sumere; et, quanquam non modicum sibi difficile contra priorem venire consuetudinem videretur, tamen absque mora paternæ parens jussioni audivit in spiritu; Quid times mutare vitam? Nunquid bonorum tuorum ego, aut meritis tuis cælum intrabis? Obedias ergo magistro tuo; ipse enim expertus est conflictum duorum spirituum, scilicet veritatis et illusionis. Nam, etiamsi decies comederes et biberes in die propter obedientiam, tibi non imputabitur.

55 Refert Prior de Alvastro, quod dum ipse quadam die librum, qui "Speculum virginum" prænotatur, in quo peregrinus monachus cum Theodora virgine de omnibus disputat virtutibus, coram illa legeret, se vidente, beatâ Birgittâ in spiritu rapta, ad se autem conversa, dixit: Audivi nunc in spiritu vocem mihi dicentem: quod virginitas meretur coronam, viduitas appropinquetur Deo, conjugium non excludat a cælo, et obedientia omnes introducit ad gloriam. Præfert etiam Maria virtutem obedientiæ lib. iv Revelationum cap. xxvi sub exemplo duorum hominum, dicens ad Birgittam: Ecce, si videris duos homines, alius est sub obedientia, alius in

68 libera

A. BERTHO-
DO.

etiam ob hoc
a Christo
laudata,

tota pependit

F

ex amore
obedientiæ.

A. BERTHOL-
DO.

libera potestate : si ille, qui liber est, jejunet, simplicem habebit mercedem : sed si is, qui sub obedientia est, comedat illa die carnes secundum instituta Regulæ suæ, et propter obedientiam, attamen libentius jejunaret, si non obsisteret, obedientia, iste habebit duplicem mercedem, unam propter obedientiam, aliam propter dilationem desiderii sui, et non impletionem suæ voluntatis.

Tum in
Suetia,

56 Ut ea, quæ sunt cæsaris cæsari, et quæ sunt Dei Deo, juxta verbum Evangelicum Christi Discipula redderet, quod similiter Salomon dicit : Omnia tempus habent sub sole *d.* Taliter enim ordinarie Creatori suo famulose * cognovi. Etenim postquam suæ originis partibus vale fecisset, conjuge de medio sublato, omnia reliquit temporalia, et omnem pompam seculi a se penitus abdicavit in monasterio S. Mariæ de Alvastro (ubi suum inhumaverat complicem *e*) humilii in veste Deo deserviens die qualibet per

d
* an. famu-
latam esse
cognovi ?

veram cordis contritionem et humilem oris confessionem peccata sua diluebat; et si forte aliquod verbum asperum vel inane contra aliquem emendabat, non semel duntaxat, sed pluries; in nocte ad orandum surgebat, et in galli cantu ex toto, et donec Prima esset decantata, in ecclesia consistebat. Cum vero præ frigoris intensitate adibat astuarium, partem Psalterii recitabat, quam diu inibi morabatur. Dein ad ecclesiam remeans usque ad prandium moram traxit orando, horasque canonicas audiendo. Post prandium vero orationem repetens operi manuum pro cultu divino sedula, devotaque insistebat : nec opus aliud, quam pium quoque, exercebat. In vigiliis ad ecclesiam repedabat, domum sero reversura, ubi, cæna sumpta, si sumenda erat, negotiisque expeditis, legebat Completorium, nemini usque ad mane verbum faciendo.

tum Romæ

57 Postquam autem Romam deveniret *f*, tali eam modo vixisse, perlego. In mane siquidem post vigiliis, orationesque nocturnas, antequam domum egrederetur, contrito et humiliato corde (quod Deus non despicit) Confessionem devotissime faciebat; et in aurora domum egressa, visitabat sanctuaria : circa horam nonam, quia

C
* an rever-
tebatur ?

similiter corporeæ necessitati annuere oportebat, domum reversura *; reversa ergo consedebat ad mensam, normam illam, quam sibi constituerat, observando : fecerat quippe ordinationem quandam sanctam, sub qua viveret, et in mensa staret; quam semper præ oculis habens coram se poni faciebat, si in cibo, potu, locutioneve quovis modo eam transgredi contigisset. Tertio omni vice Redemptoris sui passionem memorabat in mensa : in principio scilicet, antequam eibum sumeret, in medio et in fine. Quod revera etsi confessores ipsius secretius noscerent, quorundam tamen exteriorum editione signorum, uti complosis manibus, respiratione, in cælum sublatis oculis, palmas sursum attollendo, et his similibus liquido perpendebant. Nonnunquam vero interim mens ipsius in tantum caelestium contemplatione levabatur, quod, quamvis ibidem corporaliter degeret, et sensibus tamen corporis rapta, nihil ex his, quæ tunc ibi agebantur, donec ad se rediret, penitus advertabat.

58 Silentium præterea, dum cibum sumeret, sollicitè observabat, magisque intenta erat lectio-

ni animam saginanti, quam escæ corpus reficerenti. Cæterum de mensa surgens, cameram vel capellam introibat per spatium aliquod oratura : deinde vero usque ad Vesperas in aliquo pio opere corporaliter se exercebat : post vero ibat ad S. Petrum vel aliquam stationem : unde rediens, si jejunii dies non erat, dicebat primo Completorium, cæterasque orationes persolvebat, tunc demum cænatura. Si vero jejunium agebat, collatione facta cum confessoribus et filia *g*, orationes suas et laudes Deo decantabat : quibus finitis, in camera cum filia se recipiens omni custodia usque in diem alium silentium observabat. In die quoque sequenti ante prandium per quatuor horas silentium continuando vacabat orationibus, post prandium nihilominus, una duntaxat excepta hora, quam ad loquendum consolatoria, et honesta verba familiæ condescendendo deputaverat, diem integrum in silentio transigebat.

59 Tam multas, tamque longinquas devotione calens Christi Sponsa peregrinationes fecerat, quod bene merito in admirationem vertat audientes. Nam cum marito suo adhuc superstite, quem sanctis non parum oblectabat monitis et exemplis; cum aliquibus etiam aliis sibi familiaribus clericis atque laicis devotionis causa ecclesiam S. Jacobi in Galitia *h* devotè visitavit *i*, Coloniamque sacras trium Magorum visere reliquias *k* adiit, nec non ad Aquisgranum, ubi B. V. Mariæ reliquiæ *l* conduntur, visitavit. Præterea corpus S. Mariæ Magdalene, quod in S. Maximino *m* venerabiliter asservatur. Item reliquias S. Marthæ, quæ in Terascona *n* condita sunt. Item corpora Apostolorum Thomæ et Andree, quæ infra limites regni Siciliae *o* plebs fidelis digna veneratur honorificentia. Ecclesiam quoque S. Nicolai de Baro *p*, et S. Angeli de monte Gargano *q*. Corpora insuper eximiorum Doctorum Ambrosii et Augustini *r* nullatenus censuit invisa præterire. Sed et B. Francisci limina, cum multis ad equitandum equos habere potuisset, propriis innixa gressibus de Roma transiens usque ad Assisium *s*, humilem Deo et Sanctis ejus exhibendo famulatum, cum non modico adiit labore. De hoc vide lib. VII cap. III.

60 Ex magna quoque, qua ad sanctum Olavum regem *t* devotione afficiebatur, cum adhuc in Suetia foret, ad Norwegiæ regnum per dictas xxx, quanquam et pro nunc plures utique haberet equos, quos ascendere potuisset, per pedes deambulavit, ut illius sanctissimum corpus adoraret. Romam vero incolens, quamdiu ibidem moram traxit, quantumlibet intensi vigerent calores et frigora, pluvieque essent, et viæ lutosæ, stationes et sanctuaria peditando indefesse requirebat : ex quo adeo interdum vexabatur, quod pene deficere videbatur; unde si quandoque a locorum devotorum frequentia quomodolibet impedita devotioni suæ satisfacere minime potuisset, non sine ingenti hoc mentis angore ferebat. Hinc est, quod in VI libro Mater Dei sibi loquebatur dicens : Cur sic turbaris, filia? Respondit illa : Quia, Domina, non visito loca ista, quæ sunt in Roma : Et Mater; Permittitur tibi, inquit, visitare loca ista cum humilitate et devotione reverenter : quia in hac Roma majores sunt indulgentiæ, quam homines credere possint, quas Sancti Dei glorioso sanguine suo et precibus a Filio meo impetrare meruerunt

certam stabi-
lemque vita-
modum te-
nuat,

variasque
interdum

E

I

h

k

l

m

n

o

p

q

r

peregrinatio-
nes sacras

t

F

A meruerunt. Veruntamen, Filia, non dimittas propter hoc scholas tuas in Grammatica, nec patris tui spiritualis sanctam obedientiam.

instituit
61 Tandem, cum senex esset, et prævie multis incommodis, excessivisque laboribus corporis viribus destituta, Jerosolymam ex præcepto Christi perrexit; sancta nimirum loca illa, in quibus idem perdulcissimus Sponsus suus Christus nasci, versari et pati voluit, et mori, visere anhelans, duxitque secum natos suos strenuos milites, dominum Carolum, quem *, ut supra dixi, in accessu decessit u et dominum Birgerum x cum Domina Catharina ac confessoribus nec non cum multis aliis se comitantibus. Quam vero gratum sit Deo, hominibusque proficuum loca sancta visitare, sanctorumque reliquias honoribus attollere, satis ex eo patet, quod Jerosalem Sponsæ adventanti Christus loquebatur dicens: Quando intrastis templum meum dedicatum sanguine meo, sic mundati estis ab omnibus peccatis vestris, ac si tunc levati essetis de fonte Baptismatis, et propter

B labores et devotionem vestram aliquæ animæ consanguineorum vestrorum hodie liberatæ sunt, et intraverunt cælum in gloriam meam. Nam omnes, qui veniunt ad locum istum voluntate perfecta se emendandi juxta meliorem conscientiam suam, non voluntatem habentes recidivare in propria peccata; his omnia peccata præterita dimittuntur, et augetur eis gratia perficiendi.

ca singulari,
qua in San-
ctos,
62 Item in ix cap. libri vii loquitur dicens; Dicere tibi volo de alio thesauro, qui nondum est in cælis, sed est vobiscum in terris: hic thesaurus sunt reliquæ et corpora amicorum meorum Sanctorum, sive putrida sunt, sive recentia, et si reversa sint in cinerem, ac in pulverem, sive non, ipsa, sunt certissime thesaurus meus. Sed querere poteris: cum loquitur Scriptura: Ubi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum; quomodo ergo est cor meum cum thesauro isto et cum reliquiis Sanctorum? Respondeo tibi: Summa mea dilectio est omnibus visitantibus loca Sanctorum meorum, et honorantibus reliquias, eorum scilicet, qui miraculis glorificati sunt, et a summis Pontificibus canonizati retribuere æterna præmia secundum voluntatem et fidem et labores visitantium ea; ideo cor meum est cum thesauro meo. E contra vero non parum

C Deo displicet, cum iste thesaurus sibi charissimus minus a nobis attenditur, et honoratur. Quod patet ex hoc: nam, cum die Purificationis Mariæ Virginis devota Mulier in ecclesia Scarenis y existeret; odorem tunc suavissimum insolitum hausit: admirata ergo, et in excessu mentis facta, totius decoris Virginem Matrem Dei cum viro miræ pulchritudinis, pontificalibus ornamentis decorato, domino scilicet Brinolpho quondam Scarenis episcopo conspiciebat. Cui Virgo dixit: Scias, Filia, quod iste episcopus honoravit me in vita sua, et honorem opere confirmavit; cuius vita, quam acceptabilis fuerit Deo, odor, quem sensisti, demonstrat. Nunc autem anima ejus est in conspectu Dei, tamen corpus ejus jacet hic in terra sine honore, et sic ista margarita mihi dilecta locata est inter porcos.

eorumque
reliquias
z
63 Item cum adhuc esset magistra dominæ Blanchæ z, reginæ Suetiæ, capsulam eburæam pulcherrimam, in qua multæ Sanctorum reliquæ claudabantur, obtinuit, inter quas pretiosi corporis S. Ludovici aa quidpiam, quod de Fran-

cia secum regina portarat, miscebatur: casu ergo accidente, capsula in loco minus decenti a servitoribus posita fuit, et oblita. Tunc beata Birgitta vidit in spiritu de supradicto vase splendidum lumen prodire, et admirata, vocem sic dicentem audivit: Ecce! Thesaurus Dei, qui honoratur in cælis, despicitur in terris; ideo transmigramus ad alia loca: quod ipsa audiens et pœnitens in altari illud decenter collocari fecit. Cum peregrinationis causa esset in Orchone * in regno Neapolitano, apparuit ipsi S. Thomas Apostolus, cujus reliquæ ibi sunt, dicens: Revertere iterum huc, et ego tuum adimplebo desiderium. Cum ergo secunda vice illuc reverteretur, rursus B. Apostolus adveniens dixit: Diu desideratum tibi dabo; et absque cunctatione, nemine tangente, aut alias impellente, frusticulum ossis Apostoli Christi de capsula reliquiarum ad manus sanctæ proslitit Mulieris, quod illa gaudenter, suscipiens reverenter quoque studuit conservare. Aderant tunc namque dominus Thomas, Vexionensis episcopus bb, cum multis aliis, istius sunt testes miraculi.

E
ferbatur ve-
neratione et
amore.
cc
64 Fuit in civitate Neapolitana in monasterio monialium, quod S. Crucis dicitur, soror quadam, Clara nomine, sanctæ, ut dicebatur, vitæ; quæ de capillis Virginis Mariæ, ut aiebat, a Regina Sancia cc hac impetrarat conditione, ut nulli personæ, nisi per quam certissime sciret honorandas, sanctissimas impertiretur reliquias. Cum ergo B. Maria * ad eandem civitatem veniret, prænominata Christi famula ad se illam vocari fecit, et tradens ei thesaurum pretiosum dixit: Propter Deum rogo te, ut illum recomandatam habeas, et sicut decet, venereris, quia, ut tibi eundem assignarem, edocta sum. Custodi ergo et conserva diligenter tibi depositum, quod tibi hodie commendo, et hoc erit tibi signum, quod hæc loquar; quia cito moriar, et veniam ad illum Dominum meum, quem super omnia dilexit, et diligit anima. Paucis post hoc supervivens diebus quadam die, cum adhuc esset incolumis, Ecclesiæ Sacramenta sibi petiit ministrari, quibus munita universæ viam carnis est ingressa. Cum vero de veritate rei beata Birgitta anxietur, illa, quæ veritatem noverat, apparuit ei dixitque: Quemadmodum creditur, et verum est, quod de Joachim et Anna ego nata sum, ita verum est, F quod meo in capite crines isti creverunt. Hæc Maria, et ita nimirum spiritualis cujusdam affinitatis ratio exigebat, ut Matris pignus Sponsæ Filii committeretur.

ANNOTATA.

a Petro, Vastenensi dein confessori, Alphonso Giennensi olim episcopo, et Petro Alcastrensi, quibus familiaribus potissimum usa est.

b Vide mox dicta ad lit. a.

c De quo numm. 26 et 27 Comment. prævii.

d Ecclesiastæ 3 §. 1, qui liber a plerisque Salomoni adscribitur.

e Anno 1344, quo obiit maritus ejus Ulpho, ut dictum non semel fuit.

f Anno, ut item dictum est sæpe, 1346.

g S. Catharina.

h Nimirum Compostellæ.

i De hoc aliisque hic memoratis S. Birgittæ itinerebus

A. Bernhol-
do.

* Ortona

bb

E

ferbatur ve-
neratione et
amore.

cc

* l. Birgitta

A. BERTHOLODO.

itineribus vide dicta in Commentario prævio: de Compostellano, Norvegiano etc; § 9: de Neapolitano § 20; de Assisiensi § 19.

k Dicuntur illorum corpora ex Oriente Constantinopolim, inde Mediolanum ac tandem Coloniæ seculo XII translata Frederici Enobarbi tempore.

l Inter reliquias septennio quolibet Aquisgrani populo ostendi solitas numeratur indusium B. Mariæ Virginis, quod a Carolo Magno illic depositum ferunt.

m Oppidum est Galliæ in Provincia: de reliquiis vero S. Mariæ Magdalenzæ, eo loci servatis, vide tom. v Junii pagg. 215 et 222.

n Tarasco in eadem provincia est, et præcipuo illic in honore est S. Martha, Christi hospita, de qua vide dicta in Opere nostro ad diem 29 Julii, quem sibi sacrum habet.

o S. Andreæ Amalphiæ, S. Thomæ vero Ortonæ: uterque locus in regno Neapolitano situs est. Vide Comment. præv. numm. 294, 296, et 297.

p Vide num. 200 et et seq.

q In Apulia. Vide num. 298 Comment. prævii.

r Quiescit S. Ambrosii corpus Mediolani in sui nominis basilica; S. Augustini reliquiæ præcipuè Ticini in Insubria. Vide dicta in Opere nostro ad diem 28 Augusti.

f De S. Fransico prolux tractatum est in Opere nostro ad diem 4 Octobris. De hac S. Birgittæ peregrinatione actum est numm. 289 et tribus seqq. Comment. prævii. Assisium est civitas Umbriæ.

t Nidrosiæ (vulgo Drontheim) in Norvegia præcipue cultum: dies 29 Julii illi sacer est, ad quem in Opus nostrum illatus est. Vide num. 123 Comment. prævii.

u Anno 1372 Neapoli.

x Alterum suum filium.

y Scara sita est in Vestrogothia, Succiæ provincia

z Joannis I, comitis Namurcensis filix, Regi Sueciæ Magno nuptæ; cujus magistra aula S. Birgitta aliquando fuit. Vide plura § 8 Commentarii prævii.

aa Galliarum regis, cujus gesta fuse illustrata apud nos habes ad diem 25 Augusti.

bb Vexio civitas Smalandiæ est in Suecia.

cc Vide Annotata in cap. 3 lit q.

CAPUT V.

De pudicitia et castitate ejus, jejuniis et pœnitentiis.

Castitatem perpetuo coluit;

*supple: diebus

Quantum B. Birgitta conjugio fuerat astricta, semper tamen castissimam, pudicissimamque fuisse, magisque continentiam, quam carnalem copulam dilexisse, probatur. Nam, quem admodum filix suæ Catharinæ referre consueverat, antequam nuberet, in sancta virginitate Deo cunctis vitæ suæ quam maxime deservire cupiebat, malissetque, ut aiebat, mortem subire, quam matrimonium: dum vero desponsaretur viro, licet eleganti, non libens, sed reitens, parentibus tamen de-

num consentiebat. Desponsata ergo magnifico viro domino Ulphoni de Ulphon, Principi a Nericiæ, circiter biennium amplexu differentes orabant jugiter, ut, si convenire deberent, talem prolem gignerent, quæ nunquam Deum offenderet, sed sibi indefesse serviret; consummatoque matrimonio, omni vice, qua in id ipsum redire debuissent, orationem præmittentes, postulabant obnixius, ne peccare eos contingeret, sed fructum bonum Deo gratum de se producerent: in Quadragesima autem conjunctionem devitantes, maritus quidem in lecto, ipsa vero super tapetum banco b superpositum decumbebat. Testimonium sibi perhibet Dominus Alphonsus, quod adeo in gestibus erat morigerata et honesta, quod bene conjici poterat, innatam sibi fore castitatis virtutem: etenim nec aspectum oculorum erigebat a terra, verum cum magna pudicitia et gravitate, uno et unico viro suo vita functo, nemini alii de cetero voluit copulari, sed casto fidelique amore suum amplectens Creatorem, ac diligens, illique se totam penitus impendens, eundem Deum ac Dominum suum et filium Virginis Jesum Christum sponsum merebatur accipere.

66 Hinc est, quod in primo Revelationum libro, xxxviii cap. Pater loquitur ad Filium dicens: Ecce fili, hanc novam Sponsam assigno tibi etc. Hinc etiam in secundo capite ejusdem libri dicit Sponsus ad Sponsam: Ego elegi te, et assumpsi te mihi in Sponsam, ut ostendam tibi secreta mea, quia mihi sic placet. Tu etiam quodam jure facta es mea, cum in morte mariti tui voluntatem tuam in manus meas assignasti; cum etiam, eo defuncto, cogitasti et rogasti, quomodo pauper pro me esse posses, et voluisti omnia pro me relinquere: et ideo jure facta es mea, et oportuit me pro tanta charitate tibi providere; propterea assumo te mihi in Sponsam et in meam propriam delectationem, qualem Deum decet habere cum anima casta. Hæc ibi. Hinc insuper velut acceptam Sponsam ornari atque ad nuptias præparari eam decet: cum in loco supra notato immediate loquitur ad eandem dicens: Ad Sponsam igitur pertinere paratam esse, quando Sponsus voluerit nuptias facere, ut sit ornata decenter et munda.

67 Tunc bene mundaris, si cogitatio tua semper sit circa peccata tua, quomodo te in Baptismo de peccato Adæ mundavi, quoties in peccata lapsam te supportavi et sustinui: debet etiam Sponsa habere signa Sponsi sui in pectore, hoc est, attendere beneficia et opera, quæ pro te feci, scilicet, quod nobiliter te creavi tibi dando corpus et animam, quam nobiliter te ditavi dando sanitatem et temporalia; quam dulciter te ad gratiam reduxi, cum pro te mortuus fui et hæreditatem amissam tibi restitui, habere volueris. Sponsa debet etiam facere voluntatem Sponsi, quæ est voluntas mea, nisi quod velit deligere me super omnia, et nihil velle aliud, nisi me. Hinc est etiam, quod provido, fidelique servo suo custodiendam, alendamque eandem Sponsam suam cælestis Sponsus tradit. Loquitur enim angelus ad Christum in cap. xvi, vi libri: Laus sit tibi, Domine mi, ab omni exercitu tuo pro omni dilectione; tu assignasti custodiæ meæ hanc Sponsam hic stantem. Ecce ipsam tibi iterum reassigno etc. Hinc quoque spirituales ex ea filios procreandos repromittit, cum

A cum in primo libro cap. xx eidem inquit, inter cætera dicens: Eris enim fructifera semine spirituali multis profutura etc.

et a Deipa-
ra
68 Rursum Virgo Mater Dei paulo ante ipsius Sponsæ obitum loquebatur sibi dicens: Si femina infirma parit, omnes filii ejus, quos parit, infirmantur: sed tu paries filios sanos ac fortes et Deo devotos, et ideo sanaberis melius, quam unquam prius fueras, et non morieris; sed vives, et venies ad locum tibi promissum et paratum. Nam S. Franciscus diu fuit infirmus, attamen tunc fecit fructum, et velle Dei, sed postea sanatus fuit, et facit majora, quam infirmus. Sed quærere potes, quare tantum infirmitas tua prolongatur, naturaque ac fortitudo consumitur? Respondeo tibi, quod Filius meus dixit tibi in Jerusalem, quod peccata tua dimissa fuerant tibi, quando templum sancti ipsius sepulchri ingrediebaris, ac si tunc de Baptismo levareris; sed non dixit tibi, quod nihil pati deberes, quamdiu in hac vita vives. Ideo voluntas Dei est, ut charitas hominis respondeat charitati Dei, et quod neglectum per B penitentiam dilatur. Reminiscere insuper, me sapius dixisse tibi, quod Filii mei meaque verba spiritualiter ac corporaliter possint intelligi, quemadmodum in Stralensidis e dixi tibi: quod si ante verborum istorum perfectionem vocata fueris de mundo, propter voluntatem tamen bonam monacha censeberis, nec non cunctorum tibi promissorum particeps eris. Hæc Maria cap. LXVII Revelat. Extravag.

in nurum,
69 Hoc verbum ex eo forsitan dicitur, quia, prout in fine brevis ipsius Legendæ continetur, a Sponso suo sibi fuerat promissum, quatenus in monacham ante ipsius Sponsi altare vestienda, consecrandaque fuerat. Item sex diebus ante felicem suum transitum loquebatur illa, quæ supra, dicens: Quid dicunt medici? Nonne, quod morieris? Vere filia ipsi non attendunt, quid est mori: nam ille moritur, qui separatur a Deo, qui obduratur in peccato, qui immunditias peccatorum per confessionem non evomit; ille etiam mortuus est, qui non credit Deum, nec diligit Creatorem suum, sed ille vivit, et non moritur, qui semper timet Deum, qui confitendo peccata sua purgat, qui ad Deum suum toto annexo suo pervenire desiderat. Verum quia Deus naturarum loquitur tecum, qui etiam contra naturam disponit, et tenet vitam tuam, ideo in medicamentis non est salus, nec vita, sed nec etiam necesse est in-niti medicinis, quia modicum tempus modico indiget cibo. Denique alma Christi Mater Sponsam Filii sui, nurum suam censuit appellandam, ut habes vi libro, cap. LXXXVIII, dicens: Sicut Filius meus imposuit tibi nomen novæ Sponsæ suæ, sic ego voco te nunc Nurum Filii mei; nam sicut pater et mater senescentes et quiescentes imponunt nurui onus, et dicunt ei ea, quæ sunt facienda in domo; sic Deus et ego in cordibus hominum senes et frigidi a charitate eorum, indicare volumus amicis nostris in mundo per te voluntatem nostram.

et ab utro-
que familia-
viter habita.
70 Tanti proinde, tamque venusti Sponsi, quamvis castissimi, amore Sponsa languens, floribus fulcita virtutum, malisque stipata virtuosorum actuum suorum, nutu oculorum eundem ad se advolare faciebat, in cuius amplexus ruens, et oris sui osculo osculari se deposcens ineffabilibus cum eo delectationibus jucundata, vere dicere poterat: Delectationes in dextera tua

usque in finem. Quali nempe oblectamento pudicitæ mater castitatisque alumna, cum excellentissimo atque castissimo suo cælesti Sponso, specioso forma præ filiis hominum, frequentissime fruebatur in cap. xxxii, lib. primi poteris invenire; ubi Christus seiscitatur ab ea inquis: Dic mihi tertio, utrum tibi placet delectatio carnis, quam prius habuisti; an delectatio Spiritus, quam nunc habes? Et illa respondit: Pudor est in corde meo cogitare de illa carnis delectatione priori, et est mihi nunc quasi venenum, et eo nunc amarior, quo prius eam dilexi ferventius. Mallet enim mori, quam unquam in illam redire, et nulla est comparatio hujus spiritualis delectationis ad illam. Tentata est aliquando Sponsa Christi de cogitationibus immundis, cui Virgo Maria apparens dixit: Diabolus est sicut explorator immundus, quærens accusare et impedire bonos; ideo tu conare, et ora, quocumque teneris, quia desiderium bonum et conatus imputabitur tibi pro oratione, et si sordida adventitia non poteris rejicere a mente tua, illi conatus reputabuntur tibi ad coronam, dum non consenseris in illis sordidis cogitationibus et sint contra voluntatem tuam.

71 Macerabat jugiter Dei Famula multisque modis carnem suam, et spiritui servire cogebat, castigans cum Apostolo corpus suum et in servitute redigens, ne, dum aliis prædicasset, sive alios informasset, ipsa reprobata efficeretur. Qua in re vigiliis, jejuniis et disciplinis, alisque penitentiis, et carnis afflictionibus insistens Deo exhibebat corpus suum hostiam vivam, sanctam, Deo placentem, rationabile nihilominus obsequium suum; quemadmodum Bonifacius Papa IX in suis epistolis brevibus admodum explicans verbis. Post mariti, inquit, mortem ob reverentiam SS. Trinitatis ad nudam carnem quandam F d cordam de canape d cum plerisque nodis detulit stricte ligatam. Et similiter circa singulas tybias subtus genua singulas cordas similiter connodatas etiam tempore infirmitatis detulit: nec pannis lineis, præterquam in capite, usa est. Vestes hyspidas circa carnem, superius vero non secundum personæ conditionem; sed multum humiles et abjectas deportavit, et non solum eas, quas S. mater jubet Ecclesia, vigiliis seu jejuniis observabat; sed alia multa superaddebat, ut etiam ultra Ecclesiæ mandatum quater in hebdomada jejunaret, et similiter, conjuge nondum vita functo, et post obitum ejus continue usque ad paucos annos ante suum felicem transitum solitis pannis induta super tapeto, absque paleis, culcitra vel similibus ad terram vel pavementum posito, corpus ab orationibus et abstinentiis ac labore divino fessum tenui et brevi somno recreabat.

72 Singulis quoque sextis feriis beatissima Sponsa Christi ob memoriam sacratissimæ passionis Domini nostri Jesu Christi pane duntaxat et aqua contenta jejunium non omisit. Cum etiam multos alios dies ob diversorum Sanctorum reverentiam simili abstinentia pertransiret, et sive jejuniis abstinere, sive aliter discumberet, cum sobriissima erat, de mensa surgebat, non saturata, sed refecta. Eisdem quoque sextis feriis de candelis cereis accensis stillas candentes et ignitas eliquabat super nudam carnem, ita ut adustæ cicatrices continue remanerent, et gentianam e amarissimam herbam seu radicem ejus retinebat

A. BERTHOLD.

Duro admodum

F

usui est

A. BERTHOLO-
DO.

retinebat in ore. Romæ insuper degens non rigorem frigoris, non æstivos calores, non impedimenta viæ lutosæ, non pluviarum, aut nivium seu grandinum asperitates curans, stationes per singulas ecclesias ordinatas, variasque alias sanctas ecclesias visitans, licet eques pro suis facultatibus ire potuisset, tamen supra extenuati corporis vires enitens, peditans visitavit. Omni die tot tamque longis genuflectionibus usa fuit, ut genua ejus rigerent in duritiem, ut ita dixerim, camelorum. Hucusque Bonifacius f.

f
vice genere,

73 Verum ut hoc, quod de jejunio et abstinencia dictum est, plenius disseratur; sciendum est, quod per totum anni circulum (ut etiam præfatum est) in sextis feriis in pane et aqua jejunabat. Item vigiliis gloriosæ Virginis Matris Dei, Sanctissimæ Trinitatis, Corporis Christi, SS. Angelorum, Octavam sanctorum omnium Apostolorum, sancti Joannis Baptistæ, Joannis ante Portam Latinam, Laurentii, Vincentii, Clementis, Dionysii, Sebastiani, Olavi regis Norwegiæ, sanctorum confessorum Nicolai, Benedicti, Francisci, Sigfridi, sanctarum Virginum Catharinæ, Agnetis, Margarethæ, Cæciliæ et Agathæ, ac etiam Magdalene pari jejunio peragebat. Cum marito quoque discumbens, lautioribus ferculis caute sepositis, utebatur grossioribus g, et, quod adhuc magis est, magnæque virtutis et continentie præconium, timens interdum redargui ab eodem suo complice, qui panis et aquæ jejunium aspernabatur, sedens quidem cum ipso ad mensam, argenteum vas desuper cum coopertorio clausum, ubi clam puram aquam detinebat, secum habens, finge-
bat se eisdem vesci, quibus et ille; sed revera pane duntaxat, et aqua tunc reficiebatur.

B

74 Fugiebat namque summopere jactantiam et singularitatem pro posse devitabat, singularum quoque moribus humiliter cœquando; unde si quando cum magnatibus sedere eam contigisset, de singulis ferculis frusticulum ori suo applicuit, simulans se de omnibus comedere, cum ab omnibus fere abstineret. Tam fervens spiritu erat, quod non frigus, non calorem, non quasvis corporis molestias seu incommoda verebatur, quo minus conceptum animi vigorem exequeretur. Quapropter a confessoribus nonnunquam et spiritualibus, imo et cælo etiam correpta monebatur de nimis pœnitentiis, excessivisque laboribus. Unde in vi libro, cap. xci scriptum est, quod, cum Sponsa ipsa esset nimis de jejuniis et vigiliis, ac aliis in capite et corpore defectuosa adeo, quod divinorum verborum minus capax fieret, Christus dixit ei: Vade et da corpori moderata necessaria; quia sic placet mihi, ut caro habeat moderata necessaria et anima non impediat a spiritualibus propter ejus defectum.

adeo ut ejus
hac in re

75 In iv vero libro Agnes loquitur ad Birgittam dicens: Filia, sta stabilis et non retrocedas, quia serpens mordens jacet ante talos: nec etiam plus debito procedas, quia cuspis lanceæ acutæ ante te stat, a qua si plus justo processeris, vulneraberis. Quemadmodum etiam in vi lib., cap. xvii in Additione scriptum est, tentata fuit alio tempore Christi Sponsa de gastrimargia graviter in tantum, etc. Item cum similiter, vivente marito, lectum suum per quandam carpentarium solemnius, et curiosius solito in domo sua in villa de Ulphon parari fecisset; tunc quasi ab una manu tam valenter in capite percussa fuit, quod vix movere se poterat præ do-

fervor non
semel fuerit
reprimendus.

lore. Ducta ad aliam partem audivit quasi de pariete vocem dicentem sibi sic: Ego non stabam, sed pendebam in cruce; nec caput meum habuit reclinatorium, et tu tibi tantam curiositatem quæris, et quietem. His ergo auditis, amare commissam deflens culpam illico curata est, et postea, cum, potuit, in straminibus potius et pelle ursina dormiebat, quam in lecto etc. Nota diligenter et fac similiter.

ANNOTATA.

a *Seu potius legifero, de quo apud Suecos munere vide dicta num. 64 et seq. Commentarii prævii.*

b *Seu Scamno.*

c *Pomeraniæ oppido.*

d *Alias Cannabe.*

e *Vide Annotata in cap. 3 Vitæ S. Birgittæ, a Birgero scriptæ lit. o.*

f *Vide num. 421 et seq. Comment. prævii.*

g *Crassioribus.*

LIBER II

De acceptis gratis et divinis charismatibus.

PROCEMIUM

Deus benedictus, qui vult omnes homines salvos fieri, et ad agnitionem veritatis venire, Sanctos suos, ab æterno electos, multis in hoc mundo decorando miraculis insigniter consuevit demonstrare insignes, ut, quorum merita sibi soli cuncta cernenti videbantur, prodentibus signis, etiam hominibus, quales essent, innotesceret; quatenus, quorum mirabantur signorum excellentiam, sectarentur fidem, imitarentur propositum, virtutemque operum consequerentur: unde Deus in Sanctis suis non solum appareret mirabilis, verum etiam fieret laudabilis. Hinc est, quod * B. Birgittam ob amorem excessivum et singularem virtutum prærogativam Sponsam suam Christus vocare decrevisset, quam plurimis carismatum privilegiis sublimare eam voluit, ut ex manifestis donorum præconiis, latentium quoque virtutum insignia conjecturari debuissent, et antequam * per virtutem mentis soli Deo cognita erat, per gratiam ipsius Dei largientis etiam hominibus fieret manifesta. Ac vero, quia visionum revelationumque cælestium privilegio mirabiliter decorata fuit, quo plerorumque arcana sæpe numero proderentur, divina Providentia egit, ut ipsius quoque excelsa præconia visionibus ac revelationibus panderentur. Nam, ut de aliis taceam, quæ vel ante vel post suum dignissimum ortum apparuerunt, quæque in recensita Legenda commemorantur, ad ea tantum me converto, quæ deinde contigerunt, quæ, quia cunctorum suorum præconia sunt donorum, in hoc secundo libro, qui de acceptis gratis prænotatur, primo loco tractantur.

Birgittam
Deus variis
gratis deco-
ravit hoc li-
bro describen-
dis.* suppl.
cum* an et que
ante?

A

CAPUT I.

De Visionibus et Revelationibus, quas pleraque pie* de ea habuerunt, et gratia ejus sanitarum.

* supple :
personaeVariis, quan-
ta futura
esset

a

b

c

Fuit itaque conversus quidam, Gerbinus a nomine, in regno Suetiae in monasterio Alvastris Cisterciensis Ordinis b, qui in quadraginta annis monasterium suum nunquam est egressus: sed diebus ac noctibus orationibus vacans, hanc promeruit gratiam, quod novem choros Angelorum in oratione quasi quotidie vidit, et in elevatione corporis Christi, Christum in specie puerili crebro conspexit: hic frater, cum beata Birgitta venisset ad monasterium c et resideret ibi, adjurans in corde suo dixit; Cur ista Domina sedet hic in monasterio monachorum, contra Regulam nostram inducens novam consuetudinem? Tunc raptus in quodam excessu mentis audivit vocem clare sibi dicentem: Noli admirari: haec est amica Dei et ad hoc venit, ut sub monte isto flores colligat, de quibus multi etiam ultra mare et usque ad fines mundi recipient medicinam. Rursum idem frater vidit eam elevatam de terra, et de ore ejus quasi flumen egrediens, et tunc audivit in spiritu: Haec est Mulier, quae a finibus terrae veniens propinabit gentibus sapientiam, et hoc erit tibi signum, quod ipsa de ore Dei dictura est tibi finem vitae tuae, et exultabis in verbis et adventu ejus et complebitur citius desiderium tuum, ne videas mala, quae dicturus est Dominus super domum istam.

S. Birgitta.

d

e

f

78 Prior praefati monasterii d confessor B. Birgittae in confessione ab ea se audivisse asseruit, quod tamen et a domino Thoma, Vexionensi e episcopo, et a domino Sigismundo, Strengeniensi f episcopo acceperat, quod scilicet monialis sanctae vitae in ipsa Strengensi diocesi in monasterio Montis sancti, etiam Cisterciensis Ordinis in regno Suetiae g, Catharina nomine fuerat, quae hanc a Deo gratiam obtinuerat, quod Virgo Maria, apparens ei, inter multa, quae sibi loquebatur, hoc quoque dixit: Monstrabo tibi, inquit, me esse Matrem Dei, et presentabo te Filio meo: haec itaque domina, cum familiaritate cum B. Birgittae loqueretur, inquit ad eam: Attende, o domina Birgitta, quia non ad jactantiam tuam, nec ad meam hoc dissero laudem, sed ad Dei tantum honorem respectum habens, audivi enim in oratione mea vocem mihi taliter dicentem: Scito, quod adhuc dicitur: Felix Birgitta, quae etsi modo contemnitur in terris, honorabitur in caelis, et, qui sunt nascituri, predicabunt nomen ejus. Ideo esto constans, quia sine dubio, sicut audivi, ita perficietur.

revelatum
fuit:

h

79 In mense primo, quo B. Birgitta pervenit h ad monasterium S. Mariae de Alvastra, apparuit ei in oratione quaedam Domina mortua, sibi notissima, dicens: Tibi dabitur intelligentia spiritualium: ideo humilia te in omnibus, et ut certius scias, quod haec loquar, triplex ti-

bi dabo signum: Primum, quod pro mea pertinacia conscientiae graviter sum purgata. Secundum, quod vir meus, qui modo non est vir meus, quaerit alteri contra Deum conjungi, quod tam sibi, quam posteris cadet in tribulationem. Tertium est, quod tu transibis mare et in loco glorioso, scilicet Romae, morieris i. Apparuit ei eadem secundo dicens: Ego indicare tibi volo de statu meo, quia sic placet Deo, ut quemadmodum dileximus nos invicem viventes in carne, ita modo diligamus in spiritu. Egoper similitudinem loquendo quasi in spisso vitro sum posita, valens quidem audire, sed nondum ad optata venire. Sic ego intelligere et desiderare et sperare possum illa aeterna et desideratissima gaudia, sed nondum perveni ad plenum, donec, ad velle Dei vitrum sit gracilius et subtilius, et hoc est, quia dno me in mundo gravabant, videlicet viae* facilitas, et quod de his, quae habebam, minus contentabar, semper affectans habere plura. Quare inducas eos, qui amici mei erant, ut calices, quibus pretiosissimus ille Redemptoris nostri sanguis pro omnium redemptione et salute effusus est, sanctificentur, fieri faciant, et pro me Deo offerant. Secundo per annum ab his, qui Dei sunt amici, memoria mei fiat; hujusmodi quippe suffragiis haud dubium ab ista citius eripiar poena. Rursum praelibatam Dominam in visione videns audivit ab ea; Quod concupivi jam habeo: tradita enim sunt oblivioni priora tormenta, et amor jam perfectus est. Tu vero esto obediens, quia in societatem magnorum ventura es.

A. Bernhol-
do.

* an vite

E

80 Item quaedam Domina de regno Suetiae de civitate Scocolynensi k, cum esset in peregrinatione prope S. Jacobum in Galicia in quadam ecclesia vidit Crucifixum in pariete depictum, quem diligenter cum devotione atque compassione intuens, vocem sibi dicentem audivit; Ubiunque videris istam imaginem, ibi manebis, ibique morieris: igitur ad patriam rediens, domi aliquamdiu permansit; dein versus Romam iter accipiens, cum civitatem Montis Plasconis l introisset, in domo ejusdem dominae similem ei, quam in Hispania prius viderat, perspexit imaginem, quae ad eam taliter loquebatur: Hic ingrederis et permanebis: ego vero istius domus dominae animum inclinabo, ut tradat tibi in ea mansionem. Recepta igitur ibidem in reclusionem permansit, multisque lacrymis, jejuniis et orationibus perseverans, vitam duxit exemplarem atque miraculosam; demum, ut ipsamet B. Birgittae ac domino Petro, ejus confessori, narravit, vidit aliquando in somnis columnam, supra quam multae turbae circumstantes aspiciebant et mirabantur: de ore autem ipsius quasi ros exibat, rosaeque albae et rubrae, quarum odore homines laetabantur. Expergefata vero sequenti nocte vocem sibi dicentem audivit: Quam vidisti, est domina Birgitta, Romae existens, domina tua, quae afferet vinum de longinquis partibus cum rosis mixtum et dabit sitientibus peregrinis.

alteri tam-
quam colu-
mnam insistentem,
k

F

81 Raechmundus, Prior de Ordine Praedicatorum, difficulter hanc gratiam Revelationum divinarum credens, vidit dormiens, ignem de caelo in beatam Birgittam descendentem: admirans itaque, atque de somno evigilans et illusionem putans, iterum obdormivit, viditque tunc, quod ignis ille de ore praedictae Dominae egrediens,

alteri tam-
quam coro-
nis 7 ornata,

A. *Benivolus.* egrediens, multum circumstantes inflammabat; sed et vocem, Quis ignem istum, ut non egrediatur, prohibere poterit? resonantem audivit: Ego enim ipsa Potentia divina ad Orientem et Occidentem, ad Aquilonem et Austrum emittam illum. Post hoc autem Prior præfatus, confirmator et defensor indultæ gratiæ Christi Famulæ sanctorumque verborum confirmator * exstitit et devotus. Schweningo monachus, qui abbas Warnensis Ordinis Cisterciensis *m* postea fuit factus, ad S. Jacobum electam a Deo Peregrinam comitando, graviter in via infirmatus est, qui, ex se ad horam raptus, vidit æterni Regis Sponsam quasi septem coronis coronatam, viditque solem totum denigratum: qui miratus a quodam pulcherrimo, sibi assistente, hujuscemodi audivit verba: Ecce mirabile est, quod dico: sol iste magnus, qui est princeps istius regni Suetiæ, qui sicut sol fulserat, obscurabitur, et erit despectissimus, opprobriumque hominum. Sed mulier ista Birgitta habebit spiritum septiformis gratiæ Dei, quam significant septem coronæ, quas vidisti, et hoc erit tibi signum, quod tu sanaberis ab ista infirmitate, et reverteris ad tuos, ad altioremq; gradum elevaberis. Qui postea rediens factus est abbas, proficiens de virtute in virtutem, multa devotione convaluit.

B *interdum ut in aëre n* 82 Fuit quidam frater Joannes de Pormaton *n*, prout multorum testabatur opinio, spiritualis utique multumque devotus: hic sub jurejurando testificatus est, quod, dum scilicet in ecclesia S. Joannis Lateranensis in Roma reverteretur, prope Coliseum *o* vidit ancillam Christi ad dictam ecclesiam quamplurimis sociatam, commeantem in aëre, quasi cubitis duobus elevatam, et quasi navi super aquam firmo gressu aëra fulcantem: perterritus homo, timens, ne forsitan falleretur in visu, attente per aliquod spatium in eam defixis oculis, volitantem prorsus cum stupore intuebatur. Item secundo, dum Missarum solemniam in majori altari prænominatæ ecclesiæ celebrarentur, decantata Epistola, vidit eam, ut prius, e terra subactam, * in sublimi gradientem. Rursum tertio idem ipse de ecclesia S. Crucis *p* properantem, et tunc faciem ejus, velut sole radiantem, a longe intuebatur; de quo non modica admiratione permotus, ne oculorum acies in hac fortassis visione oberraret, præstolabatur eam diligentius intuendo, semper tamen micantem faciem adeo, quod præ fulgoris magnitudine in eam intendere nequiret, conspiciebat. Cumque sanctissima Mulier, cunctisque admiranda paululum pertransisset, conversus frater Joannes, et ad eam intuitum reflectens, velut solares radios post tergum ipsius procedere et versus cælum ascendere vidisse se, fatebatur.

C *elevata visa fuit, absente appa- ruit.* 83 Denique frater Angelus de Hispania, presbyter et eremita de Monte Cervo testatur, quod, cum esset Romæ in una camera cum fratre Andrea de Luca, beata Birgitta, quæ in eadem domo erat, per quendam suum nepotem vocari eum fecit: tunc ipse cum licentia fratris Andreae ivit ad illam, et dum per scapham * descenderet; visum sibi fuerat, quod altioris solito staturæ existeret felix Vidua: nesciebat autem utrum in aëra suspensa esset, vel non. Videbatur quoque sibi, quod quasi splendor quidam de ipsius facie refulgeret, quo ipsam minime cognoscere poterat, donec illa secum sermonem finierat: tunc vero fulgor evanuit, et in con-

sueta corporis statura Sponsa Christi apparuit. **D** Cum adhuc viveret Famula Dei, dominus Abuenensis *q* episcopus in Francia et Anglia divina legatione fungebatur: cumque præfatorum reges regnorum ad Dei verba suscipienda, quæ eorundem regnorum guerram tangunt, quæque in iv libro Revelationum in aliquibus capitulis continentur, minus benevolos intueretur, turbatus in corde, non parvo mentis suæ mœnore interea conficiebatur, cui obdormienti B. Birgitta apparuit dicens: Cur turbaris? Redibis ad patriam prospere, et faciens fructum animarum. Sed scito, quod nondum finietur plaga eorum, ad quos missus es, quia indurata sunt corda eorum contra Deum, et turbabuntur adhuc, donec humilientur.

84 Quemadmodum Christus in mundo corporaliter degens, dum verbis doctrinæ animarum salutem ardentissime procurasset, ad sananda interdum corpora se mystice transferebat, ut per hoc, quod visibiliter operatur exterius, animarum se medicum comprobaret interius: sic Sponsæ Christi accidit: etenim cum inimica, ut ita dixerim, verba, valetudinibus animarum salubriter medentia, charitate magna occidenti jam mundo per eam Christus edidisset; corpora nihilominus variis languoribus infecta pristinæ saluti voluit restituere per eandem, ut, dum ex facto miraculo et in corpore patrato dextera in ea pateret Excelsi, quia ipse erat, qui per illam loquebatur ad sanandas animas fidelium, ab omnibus posset credi. Itaque domina Catharina, uxor quondam domini Nicolai militis, adjurata fatebatur, quod ipsius filius parvulus, CAROLUS nomine, in tenera tunc ætate constitutus vehementer atque continue per annos duos morbum patiebatur epilepticum; ex quo ipsa anxia nimis ac tristis B. Birgittæ, tunc Romæ degenti, humiliter scribendo supplicavit, quod pro filio suo Dominum exorare dignaretur. Cui illa scribendo respondit, quod de infirmitate filii turbati vel tristari amplius non deberet, pro certo sciens, quod ulterius illi nocitura non esset, et ita factum est: nam ipsa hora, qua Romæ litera pingebatur, sicut in veritate compertum est, sanabatur puer in patria.

85 Romæ vero sanctuarium peragrans pauperulam nomine DVORERVA, de regno Norvegiæ ante portas ecclesiæ S. Prædixis *r* solam seminecem jacentem reperit quadam vice; hanc intuens, miserata calamitatis ipsius, ad hospitale S. Antonii, quod non longe aberat, personaliter deferre tentavit; sed non prævalens sola, a domino Magno, capellano suo, juvari se annuit, sicque ad hospitale illam ambo pariter detulerunt. Postea vero domum suam eam venire faciens, agnito, quod morbo laboraret supradicto, oravit ad Dominum, traditque sibi de proprio Pater pro tuitionis munusculo, festim ab illa ægritudine liberata fuit; adeo quod nequaquam amplius, quousque vixit, eam invasit.

86 In civitate Neapolitana puer, nomine ESAU, filius domini Manets de Pedemonte, nepos Domini Nicolai de Accioliis *s* de Florentia *t*, quondam reginæ *u* Siciliæ magni seneschalli, decem circiter habens annos, infirmus valde ex ectica valetudine, consumptus et desiccatus in corpore in tantum, quod a medicis omnimode desperabatur, per dominam Lapam, ipsius pueri matrem S. Birgittæ præsentabatur: supplicabat

Cum adhuc viveret,

E

geminam epilepsim.

F

febrem hectericam.

t u

A supplicabat enim obnixius mater pro filio Sponsae Christi, quatenus suis meritis et intercessionibus infirmanti puero subveniret: cujus illa corpus hujusmodi contractans, signaculum tandem S. Crucis super ipsius signavit ventrem; quo protinus infirmus convalescens perfectae sanitati restitutus est.

ventris fluxum. 87 Item Romae puer septem annorum, **GENALUS** nomine, filius illustris viri domini Latini de Ursinis, qui cum uxore sua domina Soritia singulari devotione atque familiaritate recolendae Viduae jungebatur, fluxum ventris cum acutissimis continuis febribus incurrerat, quem per dies plurimos passus, a medicis derelictus, nequaquam evasurus putabatur. Audiens vero hoc pueri mater, commota sunt viscera ejus super filium suum, et mittens festinanter magna cum devotione Christi Famulam adoravit: dicebat enim intra se: Venerit tantum et tetigerit filium meum, salvus erit. Quid plura? Venit Mulier sancta domum, cameramque ingreditur, omnes eicit, seque protinus in orationem ponit: demum ad puerum, lectulo decumbentem

B pergens mantelli sui fimbriam posuit super eum, faciemque suam pueri faciei conglutinans, parva mora super eundem incubuit: surgens vero dixit infantulo: Dormi, fili, dormi; et matre vocata, quam primitus cum omnibus egredi jusserat; non, inquit, moritur puer; sed dormit, et abiit. Puer autem a somno post paululum excitatus, pannis, quibus indui solitus erat, petitis et acceptis, sanus surrexit e lectulo, moxque domum egressus cum suis, ludebat coetaneis.

mentis 88 Dominus Robertus, olim canonicus S. Joannis majoris in Neapoli, postmodum vero monachus Cisterciensis, ex indiscreta, ut putabatur, abstinentia demens effectus, precibus S. Mulieris fuit tandem perfecte curatus, de quo per Revelationem S. Birgittae Christus loquebatur dicens: Unus homo ad excolendum agrum vel vineam conductus erat, in qua non paucis diebus exsudare eum oportebat: ipse vero aviditate pecuniae totum volens lucrari una die propter nimium laborem infirmatus est: quo campus ille vel vinea pro majori parte linquebatur incultus; quare ipse amplius laborare non potuit, sique perdidit salarium, et opus remansit imperfectum. Talis fuit iste Robertus, pro quo tu oras, qui et ab hac infirmitate liberabitur.

deliria. 89 Videtur hic continuandum, quod in Florentina civitate de quodam notario delirante constat esse factum: hic quippe in tantam devenerat insaniam, quod ferreis ligabatur catenis, ne furens quemquam invadere contigisset. Cumque lucida interdum intervalla haberet, dolebat amarissime, et de humano desperans auxilio litteras suas Sponsae Christi, Romae degenti, quibus apud Deum pro se intercedere precabatur, destinavit. Post hoc vidit in somnis gloriosissimum Joannem, quem praecipuo amore dilexit, cum quadam venerabili sibi assistente atque dicente: Haec Mulier de longinquis est partibus, quae pro te Romae interpellat: gratias ergo age Deo, quia sanaberis cito, qui sursum scribens geste rei ordinem Interventrio suae gratias agendo referebat.

costas fractas, 90 Praeterea visitante se loca sancta in regno Siciliae, cum de monte Gariano *x* ad civitatem Manfredornam *y* descendisset, magister Thomas, episcopus Vexionensis *z*, suarum comes

Octobris Tomus IV.

peregrinationum, casu accidente, sic graviter de equo cecidit, quod duae ipsius costae frangerentur, qui, de mane accita ad se Christi Sponsa, ad S. Nicolaum de Barro *aa* profectura, O inquit, Domina! est mihi gravissimum sine vestra praesentia, mihi gratissima, hic remanere, et vobis non minus grave arbitror, hic nostri causa subsistere: rogo ergo vos per amatorem vestrum Jesum Christum, quod eidem pro me precibus piis fuis, sanctissima manu vestra meum latus in ipsius nomine attraheretis. Tunc pia Mater, obortis praecompassione lacrymis, inquit; O Domine; ego reputor, quod non sum digna: sum enim peccatrix et indigna coram Deo; veruntamen omnes pariter Deum rogemus, ut ipse vestrae fidei satisfaciat. Orans ergo et surgens latus episcopi tetigit dicens: Sanet te Dominus Jesus Christus. Vix verba finierat, cum tumor evanuit, dolor abscessit, sanusque surrexit, coeptum iter gaudens proseguendo.

91 In Italia in castro Sermonete *bb*, quod est comitis Fundorum *cc*, Catharina de Flandria, Sponsae Christi ancilla, gravibus febribus, et sinistri punctura lateris in tantum premebatur, quod de ejus vita modicum sperabatur: videns ergo domina Catharina, B. Birgittae filia, non licere sic, infirmante derelicta, abire, eamque inibi pro multis, et magnis expensis, nonnullisque incommodis sinistram valde praestolari, Matrem deprecata est, quatenus pro ancillae sanitate Dominum exoraret; quod cum a domino Petro, confessore ejus, etiam praeciperetur, extemplo ad patris jussionem in modum Crucis in terram prostrata, applicato ad terram ore, quantisper oravit: surgens autem ancillam vocavit ex nomine, quae protinus sana prosiliens, omnibus admirantibus, equitavit cum caeteris.

92 Dum dominus Latinus de Ursinis, quem paulo supra commemoravi, magnis quadam vice febribus aestuaret, B. Birgittae ad visitandum eum veniens, susurrando ad aurem ejus amabiliter dixit: Confortare, quia non vult Deus, quod tu modo moriaris. Dum quodam tempore generosa vidua Resgotiam iret *dd*, dominus Magnus, capellanus, qui se comitabatur, prope Lodosam *ee* cum venisset, in capite graviter infirmari coepit in tantum, quod nullo modo poterat equitare; mane autem facto, cum coeptum iter Mater sancta prosequi decrevisset, eo quod propter defectum victualium, et locum minus tutum anxietur de mora; sacerdos hoc audiens, vocari ad se illam fecit, et dixit: Ne, quaso, Domina, hic inter bestias me desolatum derelinquas: rogo ergo manum vestram capiti meo superimponite, et spero, me vestris orationibus fore sanandum. Confessore ejus itaque annuente, caput tetigit confessoris *ff* dicens: O mi benignissime Jesu, sana eum, ad quod verbum surrexit infirmus, et robustior quam unquam prius fuerat, affectus, equum ascendebat.

93 Eo etiam tempore, quo Sponsa Christi adhuc in monasterio Alvastro residebat *ff*, in ipso primordio Christus apparuit sibi dicens: Dic ex parte mea fratri Petro suppriori, quod ego similis sum Domino, cujus Filii in duro cippo captivi tenebantur, qui misit legatos suos, ut filii sui liberarentur et praecaverent, ne in manus inimicorum suorum inciderent, quos putabant amicos: sic ego Deus multos habeo fi-

69 lios

A. Barrool-
no.

aa

lateris,
bb
cc

E

capitisque
dolores.

dd
ee

F

* capellani

etiam in Pe-
tro Alva-
strensi.
ff

A. BERTHOL-
DO.

lios inter Christianos, qui gravissimis diaboli laqueis captivantur, ideo ex charitate mitto eis verba mea, quæ per unam fœminam loquor. Audi ergo tu, frater Petre, illam; et scribe in lingua Latina omnia verba, quæ ipsa tibi ex parte mea dicet, et dabo tibi pro qualibet littera non aurum, vel argentum, sed thesaurum, qui non veterascet. His auditis, frater Petrus inducias ad deliberandum cepit: onus tandem rejicere ex humilitate disponebat, partim se ad tantum opus indignum æstimans, partim vero de illusionem diaboli aliquid titubans. Cum ergo hæc secum agerentur; divinitus in ecclesia quodam sero percussus, statim cecidit quasi mortuus: omnium namque spirituum atque corporalium virium actu sublato, intellectum tantum sanum habebat. Monachi itaque sic in terra prostratum reperientes ad cellam deferendo super stratum suum eundem declinaverunt, ubi per magnum noctis spatium semivivus jacebat.

B
revelationum
suarum
scriptore,
sanavit.

94 Denique dispensatione divina talis se menti suæ cogitatio intulit: Portassis, inquit, hoc patior, quia divinæ jussioni parere formidavi, et ait: O Domine Deus! Si hæc est causa, parce mihi, quia ecce paratus sum obedire tibi. Consensu itaque facto in corde, sine ulla mora curatus est, et vadens ad dominam Birgittam paratum se ad omnia offerrebat: qui et sacrarum revelationum scriptor et B. Birgittæ venerandus confessor (sicut in principio hujus libri dictum est) efflci merebatur. Item loquitur Christus eidem de eodem: Ego percussi eum; quia volebat obedire, et postea sanavi eum; quia ego sum medicus ille, qui sanavi Tobiam et regem Israël: Dic ergo illi: Aggredere, et volve et revolve opus scripturarum verborum meorum, et scribe, quia dabo magistrum Mathiam, magistrum in lege mea, quæ tu scribes ab ore istius Mulieris, unde potentes humiliabuntur, et sapientes obmutescunt: scias pro certissimo, quod tale opus facere volo per verba mea; nec credas a maligno spiritu hæc verba procedere, quæ Mulier ista tibi locuta est; quia ea, quæ dico, operibus comprobabo. Rursus cum hic idem vehementem capitis dolorem a sua pueritia pateretur, orante pro se Famula Dei, omnimodam recepit sanitatem. Orans enim illa audivit, Vade, dic fratri Petro, quia a dolore capitis liberatus est. Scribat ergo audacter libros verborum meorum tibi revelatorum, quia ipse habebit adjuutores.

ANNOTATA.

a Lib. 4 Revelationum cap. 121 vocatur Gerechinus.

b Vide lit. q in Annotatis in cap. 1 lib. 1.

c Sub annum 1345.

d Petrus, de quo sæpe alibi.

e Vide litt. bb in Annotatis in cap. 4 lib. 1.

f Stregnesia episcopalis sedes est in Sudermania, Sueciæ provincia.

g Hujus monasterii nec in Chronologia, nec in Indice monasteriorum Ordinis Cisterciensis meminuit Carolus de Visch, nisi forte sit monasterium Saba, alias Julita, quod in diecesi Stregnesiensi collocat.

h Anno, ut apparet, 1344 vel seq.

i Obiit anno 1373.

k Corrupte scripta videtur hæc vox: forte indicatur Skeningia, Sueciæ in Ostrogothia oppidum, aut Stockholmia.

l Civitas est in Patrimonio S. Petri.

m Varnhemium in diecesi Scarensi et Visigothia situm anno 1148 conditum est a Suerchero, Sueciæ rege, secundum Catalogum Genealogicum abbatiarum Ordinis Cisterciensis Ms.

n De Pornacio legitur in Scheda Nicolai comitis Nolani ad Alphonsum, Giennensem olim episcopum, apud Hormann pag. 814.

o Coliseum situm est inter montes Caelium, Palatinum et Esquilinum.

p Ecclesia illa collocatur ordine 13 inter ecclesias Regionis secundæ apud Pancirolo in Opere de Thesauris absconditis urbis Romæ, quam hic verosimiliter intelligendam puto.

q Aboënsis civitas in Finlandia sita est. Quis porro fuerit nominatim episcopus, S. Birgittæ ad Franciæ et Angliæ reges legatus, me latet.

r In capite Saburræ ad montem Esquilinum.

s Idem, cujus mortem S. Birgitta prædicit, cum anno 1366 Neapoli versaretur, ut dictum est num. 311 Commentarii prævii.

t In Tuscia.

u Joannæ, quæ ipsum ad hoc munus ecevit, ut scribit etiam Summontius lib. 3 Historiæ Neapolitanæ, pag. 471, post obitum Roberti de Cabani, anno 1345 defuncti.

x Lege Gargano: situs est in Apulia.

y Lege: Manfredoniam, Apuliæ oppidum.

z In Suecia.

aa Barium archiepiscopalis in Apulia civitas est.

bb Campaniæ Romanæ.

cc Fundi urbs episcopalis Latii.

dd Legendum suspicor in Vestrogothiam iret, in qua est Ludosia paulo post memorata. Nulium locum, qui Resgotia dicitur, in Suecia reperi.

ee Vide litt. dd hic.

ff Sub annum 1345.

CAPUT II.

De oppressis a Dæmone per eam liberatis; de sulphuris, quem in offensa Dei sentiebat, odore, et dono revelationum, sibi factarum.

Non modicum adversus superbientes dæmones acceperat humilis Christi Sponsa potestatem: hoc siquidem munere suam Sponsus ditaret Sponsam, ut, tradita sibi calcandi super serpentes et scorpiones, et super omnem virtutem inimici potestate, nihil prorsus noceret eis, pro quibus ipsa orare decrevisset. Unde in civitate Nolana in Campaniæ provincia mulier fuit PRETOLELLA a nomine, ætate propecta, sed nequaquam formosa, quæ a dæmonio incubo diu vexabatur: nam, cum sopori se traderet, et somnus eam invaderet, vir fortis et magnus omni fere nocte irruerat in eam, ipsamque

Mulierem
a dæmone
incubo

A que viribus opprimens actu coibat; ita quod signa omnia, quae in hac vili materia post factum remanerent, apparebant; eratque semper ille spiritus secundum mulieris iudicium tangibilis: ipsum vero minime cognoscere poterat: cum semper ante concubitum lumen extinguere consueverat. Cœpit mulier de aliquibus vicinis suspicari, quibus per veridicas attestaciones et multimodas excusaciones, etiam juramento vallatas, calumniam referentibus*, cœpit mulier fortius ostia firmare, vicinasque vocare matronas, ut secum de nocte consisterent, prohiberentque violentiam, et cognoscerent illatorem, quibus pariter vigilantibus, cum eas somnus opprimeret, accedebat ut prius, et in actu vocare non poterat dormientes; porro existimans muliebrem sexum ad sui defensam non esse idoneum, generum suum, juvenem magnanimum, vocavit in domum, et cum sua invicem filia decumbebant.

* an Refel-
lentibus?

miserum in
modum

96 Vir itaque somno fortiter reluctans, mulieres fortiter vigilare cogebat: ita quod noctem totam transigebat insonnem; sed spiritus nequam, ut omnibus se fortiores ostenderet, cum strepitu intrabat domum, extinguere lumen, omnibusque terrorem et soporem inducebat, ipsisque sic ad terram prostratis, miseram mulierem solito more opprimebat. Cœpit ex hoc mulier advertere immundi spiritus flore negotium, quae ad Deum se convertens pluries confessa, dominici corporis sumpsit Sacramentum; nec tamen malignus spiritus a vexatione cessavit. Convertit se exinde mulier quorundam suggestionem ad magicas artes, ferendo caracteres, et cuncta, quae sibi fallaces arioli suggerebant, faciendo: sed et breve quoddam cum caracteribus, a presbytero sibi Raymundo exhibitum, capillorum comis involvebat, quibus maleficiis ut infelix mulier adhereret, et per consequens æternam damnationem incurreret, versutus coluber rarius ex tunc vexare eam cœpit; sed nequam tamen ab omnimoda vexatione destitit, quo minus anxia mulier effecta magnificum virum dominum Nicolaum, comitem Nolanum, benevoluntiam, adiit cum lacrymis et singultu, casum suae miseriae serius illi retexendo, sperans, forte per ipsum remedium salutis posse sibi conferri.

infestatam,

97 Miratus ille de obscenitate tantae turpitudinis, cum domino Alphonso eremita, qui forte tunc Nolæ erat, putavit conferendum: de cuius sano consilio Neapolim (ubi tunc B. Birgitta degebat) mulierem destinavit, consilium et auxilium ab illa pariter suscepturam. Audiens vero Famula Dei, quod factum fuerat, petiit a muliere, si quid ad magicam pertinens artem penes se retineret; respondit, se nihil tale habere; tunc illa spiritu sancto plena, Non est, ait, ut dicis; sed crinibus tenes, quod non licet habere Christianis. Stupefacta mulier veritatem protinus confessa est: fascinum, quo fascinata fuit, abjiciendo. Denique mandavit illi confessiones iterato cum vera cordis contritione facere, Eucharistiam cum ferventi devotione die sequenti sumere, jejuniis et orationem, quibus omne demoniorum genus ejicitur, interim celebrare. Hæc illa faciente, et Famula Dei pro se orante, diabolus totaliter fugatus est et ab infestatione cessavit.

aliosque vel
a demone,

98 Item, quemadmodum in IV libro cap. LXXX scribitur, quædam mulier a demone vexabatur, cujus venter sic intumuit, ut quasi paritura

esset subito, etc: Vide ibidem. In Scarensi diocesi *b* prope castrum prius quædam mulier trium annorum filium, sicut in LXXXI cap. supradicti libri continetur, sanctæ Birgittæ præsentavit, qui nullo modo quietari poterat, nisi, quando aqua frigida aspergebatur etc: Vide ibidem. Dæmoniacus quidam in Ostrogotia *c*, de cuius nomine Prior Alvastris, qui hoc miraculum recitat, non recordabatur, præsentibus domino Thoma, episcopo Vexionensi, et magistro Mathia, S. Theologiæ professore, canonico Lyncopensi, pluribusque aliis, cum hic ipse Prior verba Christi B. Birgittæ revelata, et in XXXIV capite VI libri contenta, super eum recitaret, illico purgatus est. Eodem modo duo arreptitii in regno Suetiæ, cernentibus atque mirantibus prælibatis sacerdotibus, mundati sunt. Invasit aliquando diabolus cursorem B. Birgittæ, qui, fingens se una dierum literas habere, ingrediebatur ad eam, et evaginato mucrone voluit interficere: hic per dies aliquos terribiles faciens gestus, tandem, orante pro se Domina sua, dimissus est. Hospitante semel B. Birgitta in provincia Oplandiae *d*, muliercula quædam a demone obsessa præsentabatur, cum jam orationem primum super eam faciens, et vitali signo demum faciem muniens, demonium fugit*.

A. Bzarnhol-
no.

b

c

E

d

* fugavit
vel ab ejus

99 Refert Prior, prout in confessione a fratre Nicolao, monacho suo, acceperat, quod tantam famem idem Nicolaus annis multis, tentante se sathana, fuerat passus, quod in nocte Natalis Domini usque ad primam Missam sustinere non poterat: hic fuis lacrymis Famulam Dei pro se orare precabatur: cumque specialem pro eo orationem fecisset, frater obdormiens in hora, qua tertia celebrabatur Missa, vidit mulierem labia sibi et linguam contingentem, quae ait ad eum: Ecce sanus es, surge: qui evigilans, nunquam de cetero talem patiebatur molestiam. Sane Prior et ipse notaverunt horam, et illam veraciter invenerunt, qua Matrem pudicitiae pro eo supplicasse compererunt. Item Prior meminit, accepisse ab ancilla quadam dominæ Birgittæ, quae affinitatis causa a viro suo per episcopum fuerat publice separata, propter quod cum ipsa mulier nimis amaricaretur, et quietari non posset; contigit, quod B. Birgitta dialogum Evangeliorum coram se legi faceret: Tunc mulier, generosæ Viduæ vestigiis se prosternens, misereri sibi flagitabat, suam illi tentationem detegendo: porro compassione cordis hæc intrinsecus tacta, flexo coram Deo poplite, omnes, qui aderant, pro illa orare precabatur. Surgentibus vero ab oratione, cum interim lector in Dialogo legeret, mulier quasi dormitans vidit, dum B. Birgitta genua flectebat, quasi æthiopem de medio mamillarum suarum cum detestabili prodire fetore; quem fetorem evigilans quoque hauriebat.

tentationibus

100 Religiosus quidam annis duodecim de sanctissimo Christi corporis Sacramento tentatus, excellentissimum quoque Mariæ nomen absque sordida cogitatione blasphemiae recensere non poterat; unde ab Angelica salutatione diu abstinuerat: ad Sponsam ergo Christi lacrymans accessit, et pro se Deum orare postulavit, qui sic liberatus est, ut raro postea sine magna lætitia sanctissimæ Mariæ nomen vel audiret vel proferret, tamque suave corpus Christi sibi effectum est, ut quietari non posset illo die, quo Missam non celebraret. Hic idem diu habuit desiderium

A. Benzhol-
no.

siderium sancta loca in Jerusalem visitare, sed propter obedientiam et professionem non est permissus, qui, cum esset in extremis, raptus est, et omnia loca illa in spiritu vidit, sicut et hi, qui corporaliter viderunt, et cum illorum locorum dispositionem his, qui prius visitaverant, enarasset, exultans in Domino sublatus est.

liberavit.

101 Meretrix quedam per B. Birgittam ad Deum conversa sequebatur magistrum, quæ in tantum a maligno spiritu quandoque tentabatur, quod vicibus iteratis de lecto illam detrahens, oculos quoque ipsius visibilibus comprimebat. Sane mulier de hoc impatiens, mortem quoque ex hoc contingere sibi pertimescens, ad vomitum peccati revertens cogitabat, dicens: Melius est mihi temporaliter vivere, quam violentam mortem incurrere: B. autem Birgitta per Spiritum sanctum hæc sciens, in præsentia sui confessoris, nonnullorumque aliorum contra diabolum, qui illam puniebat, dixit: Recede, o maledicte diabole, quia satis illam mulierem contrivisti. Tunc mulier quasi obmutescens per aliquod temporis spatium in terram defixit obtutus, et postea se erigens dixit ad Sponsam: Benedicta tu Domina, vere etenim diabolus egredientem in vilissima forma videbam; et ex illa hora a demone liberata nec cogitationes sordidas ex tunc patiebatur, nec impatientia frangebatur.

Non raro
admissam
Dei offen-
sam

102 Experimento didicimus, quod fetore aliquo infectus fetentem alium de facili non attendit: si quis vero mundus fuerit, malum odorem in altero quam cito apprehendit; sic B. Birgittæ contingebat, quæ, cum ab omni vitiorum labe, in quantum fas est dicere, perfecte munda esset; si quando dolosa verba aliqua vel criminosa audisset, vel si quis in mortali peccato existens, stetit coram ea, tantum sulphuris fetorem confestim hauriebat, quod vix poterat tolerare: unde, cum esset in Famagusta e, frater Simon de Ordine Predicatorum, Antiochiæ principis, patri regis Cypri confessor et magnus theologus et astrologus, multa sciens, et se ipsum nesciens, ad Famulam Dei venit, et sub ovina specie vulpinam tenens astutiam de gratia istarum revelationum divinarum sagaciter cum ea loquens scrutabatur veritatem: cumque ambo pariter confabularentur, tanto Mater sancta quasi fetore sulphuris replebatur, quod bene poterant omnes, qui aderant, non modicum ipsam ex gestu fatigatam, advertere. Unde et vale sibi illo faciente, e vestigio ad nares manns applicuit, fetoris vehementiam declinando.

sive ab aliis,
sive a se ex
odoratu

103 Simili modo Romæ sibi contingebat, cum ad uxorem domini Jordani de Marino visitationis causa perrexisset; nam tantum in gestu illius et moribus fetorem hausit, quod non modicum in tolerando cruciabatur; quam ob rem dominus Magnus f et domina Catharina admirantes, quid esset in ea, a domino Petro confessore seiscitabantur; a quo de veritate clarificati siluerunt. In lxxxvii cap. libri vi Revelationum legimus, quod quadam die, cum Sponsa Christi cuidam episcopo et aliis nobilibus consedisset, sensit tunc etc: Vide ibidem. Cæterum si interdum verbum ab aliquo, Deo exosum, ipsa retulisset, non parvam in gutture et lingua amaritudinem repente sentiens, offendisse se Deum, certius advertebat, et recolens verbum illud, mora sublata, cum ingenti dolore et lacrymarum effusione confitendo emendabat.

Rediens nempe de partibus Orientis per dies aliquot apud reginam Siciliæ g in civitate Aversa h morabatur: ubi Antonius de Carbetio; campsor, civis Neapolitanus, notus reginæ ac multum familiaris ad honores anhelans et divitias, rogavit eam, qualiter reginæ suggere-ret, quatenus de officio quodam ad aana i, tunc vacante, benigne sibi consentiret.

104 Annuit Sponsa Christi improvide, nulla habita deliberatione, nulla oratione præmissa, nullaque patris spiritualis facta requisitione; sed extemplo amarissimum sulphuris saporem in ore et in gutture sentiebat; de quo stupens orare cœpit, ut puta, quæ ne Deum offendisset, licet in quo, nesciret, contremiscens titubare cœpit. Cui Christus visus oppositum ei, quod Antonio sponderet, imperavit, quod scilicet reginæ persuaderet, quatenus de illo officio Antonio non provideret: ipsi quoque Antonio diceret, ne illius officii beneficium requiret: alioquin si ad votum in non modicum animæ suæ detrimentum, ac temporalium cederet bonorum. Denique B. Birgitta de loco recessit, et Antonius, quod concupivit, post annos circiter sex consecutus, recepto post modicum per commissarium reginæ computo de officii ministracione in magna, pecunie quantitate debitor est inventus, ex quo omnibus, quæ habebat in sua potestate, distractis, veluti mendicus et vagus effectus est.

105 Inter cetera Spiritus sancti charismata, Sponsæ Christi pro ornatu atque decore a Sponso indulta, excellentissimo videndi, audiendique spirituali dono ditata fuit: nam tot et tanta secreta cœlestia, et occulta mysteria, a mundi sapientibus abscondita, fidei Famulæ suæ Rex cœlestis revelare dignatus est, ut humanæ fidei temeritas vix queat admittere, cum nunc in propria Deus Pater persona, nunc suum Unigenitum, nunc per Unigeniti dignissimam Genitricem, interdum vero per Angelos aut Sanctos eidem apparendo vel loquendo infinitas, ut sic dixerim, revelationes ministrabant sibi, de quibus nimirum revelationibus vii libri cœlestes, et octavus, qui dicitur ad Reges, Sermone angelico, cum multis extravagantibus Revelationibus demptis, compilati sunt.

106 In quibus etiam Revelationibus sacræ nonnumquam exponuntur Scripturæ, solvuntur quæstiones, dubia enodantur, manifestantur abscondita, et futura multa prænuntiantur et quemadmodum primo libro tactum est, tam summi Pontifices cum cæteris ecclesiæ prælatis, ac religiosis et clericis, quam etiam reges cum principibus et magnatibus, militibus, virgines et viduæ cum conjugatis singulariter vel specialiter, cum comitatibus, et regnis docentur et informantur, increpantur et obsecrantur, de instantibus quoque periculis et Dei iudiciis salubriter terrentur, ita ut pene dignitas, aut gradus, status vel ecclesiasticus, aut secularis non sit, qui vel quæ specialem et sibi competentem revelationem, revelationesque non accipiat: cum et heretici, Judæi quoque, et pagani ab hoc munere non sint immunes. Sed et animæ in purgatorio existentes acerbissimasque inferni penas luentes suffragiorum beneficia eisdem revelationibus consequuntur.

107 Quis enim non miretur? Quis Dominum in Sanctis suis non veneretur, qui sciat magna mirabilia solus? Quis, inquam, Dei, et hominum

A num Mediatricem hanc et legis divinæ latricem summis non extollat laudibus, et ex præcordiis digna non resonet præconia, debitorem se sibi pro incremento salutis humiliter confitendo, et misericordiam hanc magnam senescenti mundo per eam exhibitam affectuose amplectendo? Nam ut cum pace omnium (qui alterius non invident, sed congaudent sanctitati, imo Dei bonitati) id dixerim, a sæculo non est auditum, quod cuiuspiam alterius oculos atque aures Deus sic aperuerit, sicut humillimæ Ancillæ suæ: fuit enim singulariter a Sponso suo hac prærogativa dotata; cui in secundo libro Revelationum cap. xviii ab eodem sic dicitur: Tria mirabilia feci tecum etc.: Vide ibi. Item in sexto libro cap. iii dicitur: Ego, inquit Christus, facio sicut Rex etc.: Vide ibidem. Si autem miraris, quod loquor, quare tanta gratia huic mulieri fuit indulta, audi quid miranti sibi in cap. xv, 2 libri Christus responderit. Miraris, inquit Christus ad Sponsam, quare talia loquor et tanta concedo tibi etc.: Vide ibi. Si vero mu-

B scitas, cur de humiliori, sanctorive statu personam ad tantum opus non elegerit; respondet tibi Christus in eodem libro 2 cap. xvi ubi dicit: Mirantur multi, cur loquor tecum, et non cum aliis etc.: Vide ibidem.

laudantur
ex revela-
tionum li-
bris.

108 Ceterum si hæsitās, an a bono Spiritu, an a malo sint habita; docet te Christus, qui hæsitantem Sponsam in primo libro cap. iv increpando sic dicit: Quare timuisti de verbis meis etc. Vide ibi. Item in iv lib, cap. xiv inquit Christus Sponsæ: Cur times et sollicitaris ex eo, quod diabolus etc. Vide ibidem. Scribens præterea S. Mater vicario domini Papæ Romæ degenti, prout in LXXVII * libri iv poteris reperire, taliter est exorsa: Vestræ honorandæ Paternitati etc.: Demum eadem verba in quamplurimis etiam aliis revelationibus invenies, si placet, quo Spiritum veritatis a spiritu secernas falsitatis. Denique si illud te movet, quod non ita cito, non ita fideliter divina hæc oracula a cunctis recipiuntur; aut certe, quia plura in eis prophetice dicta diutius differuntur; quamquam plura meo iudicio constet jam esse completa; quid ipse, qui omnia moderatur, et novit, hac in re loquitur, ausculta. In libro siquidem primo cap. lii. Virgo virginum Filium suum alloquitur dicens: Benedictus sis tu, Fili mi, et Deus meus etc. Et rursum flos florum Virgo Maria in secundo libro cap. xix, circa finem loquitur ad Filium dicens: Benedictus sis tu, Fili mi, qui es, et qui eras. Similiter nec illud prætereundum est, quod in vi libro cap. c scribitur: Timebat namque, ut ibidem dicitur, Sponsa, ne forte verba divinitus ei revelata infirmarentur et calumniarentur ab omnibus etc. Vide ibi. Plures etiam alias revelationes invenies ad hanc materiam pertinentes.

* atlas : 78

ANNOTATA.

a Pisciolella legitur apud Hormann pag. 813 in Epistola Nicolai comitis Nolani ad Alphonsum Giennensem olim episcopum: in Bulla Canonizationis Pictiolella.

b De Scara vide dicta ad lit. y in Annotatis in cap. 4 lib. 1.

c Sueciæ provincia.

d Legendum verosimiliter: Uplandia.

e Episcopali in Cypro urbe.

f Confessor dein Vastenensis, qui canonizationi S. Birgittæ sedulo allaboravit.

g Joannem.

h Campaniæ in regno Neapolitano.

i Ita fere vocantur sedes, quæ recipiendis meritis, earumque transeccionis vectigalibus et tributis destinantur.

A. BERTHOLO.

CAPUT III.

De spiritu Prophetiæ.

Sinostra magna vidit, dixit, scripsit, in hoc complecti vellem capite, et debitum scribendi modum excederem, et lectori fastidium, mihi quæ laborem non modicum haud dubium præpararem, cum tanta de præteritis atque præsentibus occultis, nunc de futuris vaticinando reseravit, antra quoque cordium, quorum Deus scrutator est, nonnunquam detegendo. Quanta si essent in unum glomerata, unum per se non parvum efficerent volumen; etenim ut de cæteris, quæ ad reges, ad regna, civitates et loca, privatasque personas pertinent, taceam; de ipso quoque militantis ecclesiæ statu, utpote de schismate, quod paulo ante ipsius Sanctæ obitum sub Urbano V ortum est a, atque de sanctæ Ecclesiæ omnimoda reformatione multa prædixit; quemadmodum in multis capitulis librorum celestium legentibus apparebit. Unde Bonifacius Papa, cum pleaque ipsius merita vitæ in suis retulisset Epistolis, adjunxit: Quibus quidem sanctis absque intermissione continuatis operibus hæc generosa vidua per gratiam Sancti Spiritus promeruit, multis eorum cogitationes et affectiones intimas et gesta secretissima propalare, ac visiones et revelationes varias videre et audire, ac spiritu prophetico multa prædicere, quorum nonnulla effectu completa fuere, prout hæc et alia in ejus Revelationum volumine plenissime describuntur.

110 Sed quoniam ab initio istius Operis intentio mihi fuit fragmenta colligere, ne perirent, paucis admodum ex his, quæ in vii libris continentur, præmissis prophetiis, ad eas, quas in Attestationibus reperi, festinando *. In quarto ergo libro cap. v Petrus Apostolus, quædam B. Birgittæ de statu Urbis præterito insinuans ac de futuro nonnulla præsignans adventum quoque summi Pontificis ad eandem Urbem, qui tunc temporis in Avenione, Galliarum urbe, residebat, et per annos plurimos cum sua curia inibi moram traxerat, prædicens, inquit, Insuper dico tibi, quod civitas ista Roma, civitas erat pugilum, ejus plateæ strata auro et argento, nunc autem lapides ejus saphyrei versi sunt in lutum. Habitatores ejus paucissimi, quorum dexter oculus erutus est, dextera manus abscissa, bufonesque et viperæ habitant cum eis, præ quorum veneno animalia mitia non audent apparere; nec pisces mei elevare caput, ideo adhuc in eam congregabuntur pisces, si non ita multi, ut olim, erunt tamen æque dulces et audaces, in tantum quod

Multa prædixit;

F

de statu Urbis scilicet,

F

infestino.

A. BERTHOL-
no. quod ex eorum collusione descendunt bufones et ranæ et serpentes mutabuntur in agnos et leones erunt columbæ ad fenestras suas. Item addit : Dico tibi amplius, quod in diebus audietur : Vivat vicarius Petri, et videbis eum oculis tuis, fodiam enim montem delitiarum etc : descendunt sedentes in eo : quia autem benevole noluerunt descendere, venient compulsi contra spem omnium, quia exaltari vult Deus cum misericordia et veritate etc. Hæc ibi.

de Urbani V 111 Sicque factum est : nam dominus Urbanus Papa V de Avenione cum sua curia Romanam veniens *c* in ea residere cepit, quo necdum civitatem ingresso in S. Maria majori Sponsæ Christi oratione vacanti revelatio illa facta est, quæ incipit : Uni personæ videbatur, quasi quod esset in magno choro etc : Quære in iv libro cap. XLIX. Denique annis quindecim antequam iste Pontifex Romanus veniret *d*, de ipsius adventu ipsa certificata fuerat, et prædixerat, quemadmodum Domino Cardinali de S. Petro *e*, qui ecclesiæ S. Petri Romæ tunc canonicus erat, et quam pluribus aliis personis innouerat. Præterea commoranti adhuc Famulæ Dei in monasterio Alvastræ in Suetia Christus mandaverat dicens : Vade Romam, ubi plateæ stratae sunt auro et rubricatæ Sanctorum sanguine, ubi compendium et brevior via est ad cælum propter indulgentias, quas summi Pontifices et cæteri Sancti Dei glorioso sanguine suo et precibus promeruerunt : stabis autem ibi donec Papam et Imperatorem *f* ibidem videbis, quibus et mea verba annuntiabis.

Casaris Ca-
roli Bote-
mi, 112 Quam ob rem deridebatur a multis, nequam verisimile esse, Pastorem ecclesiæ imperatoremque tunc temporis insimul tunc Romam venire, asseverantibus : sed et presentem se fuisse, domina Catharina, sanctissimæ Matris filia, testatur, quæ parens sua illo in tempore, quo Imperator Carolus Romæ erat, summo Pontifici Urbano V in palatio Apostolico reverenter exhibuit, atque supradicta omnia humiliter enarravit : aderat autem tunc præfatus Cardinalis S. Petri episcopus Avenionensis *g* et dominus Reynaldus de Ursinis *h* attestantes, quod ante plures annos amborum, scilicet Papæ et imperatoris, una prænuntiavit adventum. Quam ob causam mitiori devotione et reverentia ad eandem afficiebantur ; sed, cum, antiquo serpente suadente, Avenionem præfatus Pontifex regredi proposisset, alia tunc de eo facta est revelatio, quam devota Christi Famula in Monte Flascone eidem præsentavit *i*, quæ quidem revelatio in ea parte, qua prophetica est, hic recitanda est. In fine quippe illius Revelationis Mater Dei sic inquit : Modo volo aliquid loqui super isto Papa, qui nominatur Urbanus, propter pacem meam etc : Vide ulterius.

k
et Gregorii
XI in illam
adventu, 113 Urbano autem V vita functo *k*, Gregorio ejus successor quatuor revelationibus valde comminatoriis jussum fuit, quatenus ad Urbem cum sua curia properaret. Quartam autem, quia de ea mittenda præceptum non acceperat, Sponsa retentavit ; quam velut propheticam, quia eundem pontificem ad Urbem omnimode venturum præcivit, censi hic esse scribendam. Oranti quippe B. Birgittæ pro Pontifice supradicto in festo S. Polycepi in Neapoli civitate, cum de sacro Jesu Christi repedaret Sepulchro, ipse Jesus visus dixit : Attende, Filia, ad verba, quæ loquor : scias enim, quod iste Papa

Gergorius similis est paralitico etc. Vide. Hinc *D* est, quod in eadem civitate Neapolitana consistens Roberto, Nolani comitis primogenito, sæpius ad se venienti, semel dixit : Roberte, scias et firmiter teneas, quod dominus Gregorius Papa, qui iterum Avenione degit, Romam venturus, est, et oculus tuus conspiciet illum. Transactis vero circiter quinque annis, Papa venit, et, dum de monasterio sancti Pauli *l* equitaret (verborum S. Birgittæ non immemor) ut ingrederetur Urbem, dominus Robertus ad eum dextrandum deputatus, verborum S. Birgittæ non immemor, ad Præsulem se convertens, inquit : Nunc vere cognosco, quod sancta illa mulier Birgitta verum mihi vaticinium dixerat ; etenim non tantum, o Pater beatissime, juxta verbum suum vos in Urbe video, quin imo personaliter sanctitatem vestram reduco *m*.

114 Animadverto vero, quam luculenter *n* de seculo schisma, quod successoris istius tempore in Ecclesia ortum est *n*, præsignaverat, videamus : scribit enim vicario domini Papæ, ut in cap. LXXXVIII, libri quarti continetur, in hæc verba : Vestræ venerandæ Paternitati ego Vidua quædam *E* etc. Vide ibidem. Item alibi *o* Sponsus ait ad Sponsam : Scito, inquit, quod tanta tonitrua et fulgura venient in Ecclesiam meam, multis viduentibus, qui nunc vivunt, quod multi optabant mortem, et mors fugiet ab eis. Item nuntius Papæ quibusdam præmissis adjecit : Est etiam utilissimum, habere et petere patientiam, quia in diebus multorum, qui nunc vivunt, sol dimidiabitur, stellæ confundentur, sapientia infatuabitur, humiles in terra ingemiscunt, audaces prævalent ; et subdit : Hoc sapientum est intelligere et interpretari, qui aspor sciunt deplanare, et futura providete *p*.

115 De melioratione vero status Ecclesiæ nec non paganorum ad fidem vocatione multæ et satis proluxæ revelationes habentur ; sed compendii causa duæ tantum brevissimæ hic describuntur. Ait enim Mulier sancta in vi libro, cap. LXXIV : Vide in Roma a palatio Papæ prope sanctum Petrum usque ad castrum S. Angeli et a castro usque ad domum S. Spiritus, et usque ad ecclesiam S. Petri, quasi quod esset una planities, et ipsam planitiem circumbat fortissimus murus, diversaque habitacula erant circa ipsum murum ; tunc audivi vocem dicentem : Papa ille, qui Sponsam suam ea dilectione diligit, qua ego et amici mei dileximus eam, possidebit hunc locum cum assessoribus suis, ut liberius et quietius advocare possit consiliarios suos. Item in eodem libro cap. LXXXIII, Scias, inquit Christus, quod adhuc tanta erit devotio in paganis, quod Christiani erunt quasi eorum servi, et complebuntur Scripturæ, quod populus non intelligens glorificabit me, et ædificabuntur deserta, et cantabunt omnes : Gloria Patri et Filio et Spiritui sancto, et honor omnibus Sanctis ejus etc.

116 Nobilis vir dominus Carolus Marosello, civis Januensis, coram testibus retulit, et juramento firmavit, quod, dum de anno MCCCXXI *q* esset Famagustæ in insula Cypri, B. Birgitta cum suis comitibus ad S. Jerusalem loca vadens, inde pertransiit, et in Nicosiam *r*, se sequente, pervenit, ubi, Sponso Christi et regina cum principe, qui tunc regebat, cum aliis baronibus ibidem existentibus convocatis, exposita adventus sui causa, videlicet quemadmodum ad S. Sepulchrum iens, illuc applicuisset, mo-
nuit

A nuit omnes ex parte Dei, quod de quibusdam abominabilibus et horrendis peccatis, quæ in regno illo diu vignerant, et adhuc vigeant, se abstineret: adjiciens, quod, ni condignam emendam facerent, divina ultio super ipsos et regnum quantocius desæviret; dixitque, quod, si vellent, humilibus precibus pro eis et pro eorum correctione Deum exoraret. His auditis, quidam assistentes triumphabant, humilem Christi Famulam deridentes: nonnulli vero, quibus sanior sensus erat, reverenter eam pro se orare precabantur.

imminentem 117 Eodem vero anno de mense Augusti, ut sibi videbatur, rediens de S. Sepulchro Ancilla Christi reginam, et omnes principes et barones regni iterato convocari fecit, eisque, ipso teste presente, narravit, qualiter in monte Calvarie, dum esset ad Sepulchrum Domini, pro regno Cyprideprecans, Christus dixit: Ut quid, Filio, pro regnicolis illis tantum oras? Scias, te in vanum laborare; nam emendam quidem promittent, sed non facient. Quare dicas eis ex parte mea, quod, nisi vias suas pessimas correxerint, de eorum sceleribus vindictam quantocius sumam; et inter cæteros eorum excessus necem quoque serenissimi principis domini Petri, olim regis Cypride, quem necaverant, eis improperavit. Adhuc quidam eorum, qui convenerant, debacchantes ridebant, præsertim frater Simon Ordinis Prædicatorum; qui amentem illam acclamando trufabat * asserens, non minimam fatuitatem esse, fidem talibus adhibere. Hic est frater Simon ille principis patris confessor, ad cuius præsentiam Mulier sancta fetorem tantum sentiebat.

Dei ultionem, 118 Deinde anno, quo supra, decima die mensis Octobris, cum adhuc venerabilis Domina illic moram traheret, in coronatione præfati regis gravis dissensio inter Cypros et Januenses orta est adeo, quod non parva Januensium multitudo trucidaretur *u*. Quidam vero letaliter sunt vulnerati; inter quos dominus Petrus Marosillo, ipsius testis consors, cum una dagha * quatuor percussus ictibus, pene spiritum exhalavit. Huic de sua sanitate, medicis desperantibus, diffidenti in spiritu prophetiæ Mater sancta dominum destinavit Alphonsum dicens: Ne dubites, Petre, quia de his vulneribus nequaquam morieris, sed aderit tibi gratia Christi: qui sanatus gratias sibi referens infinitas; qui paulatim convalescens perfecte incolumitati restitutus est. Misit præterea Sponsa Christi dominum Alphonsum ad reginam, regnique magnates dicens eis ex parte Dei: Jamjam incipiunt divini ultiones, et gladius Dei acutissimus contra vos jam incipit exerci, cuius rei causa seditio ista facta est. Nam, quemadmodum testis ipse vidisse se, perhibebat, parvo decurso tempore, Januenses in manu forti et brachio extento Famagustam obsidentes debellerunt, ceperuntque regem et quamplurimos.

quam a Christo 119 De regno vero alii captivati sunt, alii sauciati, nonnulli etiam in occasione gladii mortui: sed et, quod dictu nefas est, proprias uxores plerique eorum pro vitæ alimoniis etiam metricum stipendiariis tradiderunt. Vidit insuper testis iste aliquos de regno nobiles, et potentes Januæ postmodum eleemosynam postulando mendicare; quibus ipse quoque manum porrexit adjutricem. Vidit denique dominum principem in regem coronatum carceribus man-

cipari, et per aliquem de Januensibus in camera, et in loco, ubi prælibati quondam domini Petri regis adhuc sanguis recens apparebat, gladio trucidari *x*; et multa alia circa eandem materiam vidisse se fatebatur; quibus Prophetissæ nostræ vaticinium procul dubio verificabatur. Prophetiam itaque de regno Cypride cum consiliis et increpationibus ac comminationibus ad eos factis in vi et vii Revelationum libris in pluribus capitulis invenies. De Famagusta Christus loquitur: Hæc civitas est Gomorra ardens igne luxuriæ et superfluitatis, et ambitionis, ideo ruent structuræ ejus et desolabitur et imminuetur, et habitatores ejus migrabunt, et præ dolore et tribulatione ingemiscent, et deficient, et nominabitur confusio ejus in multis terris, quia iratus sum eis.

120 De duce vero, qui conscius fuit mortis fratris sui *y*, loquitur Christus: Hic audacter dilatata superbiam suam, gloriatur et de incontinentia sua nec attendit, quid fecerit in proximum suum: ideo, nisi se humiliaverit, faciam juxta commune proverbium: Non levius plorat, qui post, quam qui plorat ante: quia non levio- **E**riorem mortem habebit, quam frater; imo amariorem, nisi cito se emendet. Rursum de confessore ducis Christus inquit ad Sponsam: Quid tibi dixit frater ille? Nonne, quia dux bonus est, et melius vivere non potest, excusans incontinentiam ejus? Tales non sunt confessores, sed deceptores; quia vadunt tanquam simplices, sed verius sunt vulpes et adulatores. Tales sunt amici illi, qui vident et proponunt hominibus assumptiones et detentiones propter modicum temporale. Ideo si stetisset iste frater in conventu, minimum obtinuisset supplicium, et majorem coronam; nunc autem non effugiet manum increpantis et tribulantis.

121 Maria, uxor Alphonsi Hispani, habitans Neapolim, ad sancta Hierosolymitana loca cum S. Femina properaret, pro quadam sua filia ipsam de consilio requisivit. Cui dixit, quod in monasterio S. Crucis vel S. Claræ Neapoli illam offerret. Rediens itaque domum, quod a S. Vidua rursus acceperat, complici suo ac nata disseruit: resistentibus autem illis et contradicentibus, tandem B. Birgittæ dissensum eorum eadem mulier reportavit. Tunc sancta Deo plena; Tu, inquit, filiam tuam nunquam videbis nuptam, et sic factum est. Nam post paucos dies ab hujus mundi illecebris erepta est. Item, cum se ad dicta loca sancta visitanda Romæ præparaverat, confessoribus suis, quasi ex ore Dei prædixit, quod uno duntaxat, qui sibi charissimus erat, excepto fratre, atque * redire omnes deberent incolumes, sicut factum est: nam dominus Carolus, filius ejus *z*, sibi magis dilectus, ut in primo libro hujus cap. vi * dictum est, Neapoli in accessu Romæ *aa* mortuus est. Exeunti Sponsæ Christi et oranti, quadam vice revelatum fuit, quod magister Matthias de regno Suetiæ, primo confessor ipsius, in patria sua illo tunc die carne solutus migravit ad Christum *bb*: audierat siquidem vocem sic dicentem: O felix tu magister Mathia pro corona, quam * tibi in cælis est fabricata: veni ergo ad sapientiam, quæ nunquam finietur; et probata est hujus rei veritas ex eo, quod Prior de Alvastro, qui morti illius interfuerat, diem et horam obitus annotavit. Similiter et dominus Petrus *cc* cum ea Romæ existens revelationis diem scri-

A. BERTHOLD.

so.

x

y

didicerat:

y

E

uti et privatorum saepe obitum.

f

abundat

z

Hic autem

tertio, num.

46

aa

bb

que

cc

pto

A. Bernho-
no.
da

aliquo prx-
dicit :
eo

* adde :
Suecia

ff
non raro
etiam,

quæ occulta
prorsus
crant;
99

* abundat

pto mandavit. Veniente itaque Priore *dd* de Sue-
tia, et decessum illius referente, collatione ad
invicem facta, eundem diem ambos designasse,
repererunt.

122 Obitus quoque consodalis *eo* filie suæ do-
minæ Catharinæ, qui regis Suetiæ consanguineus
erat, Romæ sibi revelabatur: in sancto enim
Parasceves die filiam advocans, secum tunc Ro-
mæ degentem, inquit: Noveris, filia, quod ma-
ritus tuus in partibus * de hac miserabili vita sub-
latus est. Elige ergo tibi de duobus alterum, aut
per matrimonium iterum mortali homini conjungi,
aut per viduitatis sanctæ propositum Christo spi-
ritualiter copulari. Præceptum quidem in spiritu
sibi fuerat, quod eam tentare deberet, quia juvenis
erat, speciosa nimis, dives, nobilis, et potens
in regno suo: optione ergo sibi data, maluit in
sancta castitate una cum matre Deo famulari,
quam illecebris carnis inquinari. Dum itaque Ro-
mæ pariter spiritu ferventes, Domino servientes,
ambæ permanerent, ante castrum S. Angeli ad
S. Petrum euntes, transitum simul, et saepe

B faciebant. Quadam igitur die plerique Romani
juvenes de castro descendentes sequebantur eas,
miram faciei illius dominæ, scilicet Catha-
rinæ, venustatem contemplantes, verba quo-
que juvenilia, ut moris est insolentium juve-
num, ructuantes: tunc inquit filia: Quid, Ma-
ter, faciemus? me enim insequuntur: ego quip-
pe nollem quoquo modo verecundiam aliquam per-
peti. Cui illa: Ne dubites, filia, quia nullam
molestiam patieris; et, fuis ad Deum precibus,
audivit hujusmodi verba: De longinquo venient,
qui huic castro dominabuntur, et de existen-
tibus nunc in eo nullus eodem habitabit, quod
et accidit: nam Britones illud postmodum pos-
sederunt, et exinde a Romanis vastatum
est ff.

123 Quidam filius Belial, quendam puerulum
Judæum furatus, ad sanctuaria Romæ luci cau-
sa infirmum deportavit: hos cum Famula secus
Lateranensem ecclesiam reperisset mendicantes,
facti illius conscia, utpote a Spiritu Sancto edo-
cta, exhorruit factus, et hominem illum acri-
ter increpans dixit: Quomodo tu Judæum istum
retines? Hic procul dubio Judæus est, furtim-
que illum sustulisti. Tunc ille stupore, pavore-
que confectus, fugam cepit arripere: sed ab his,
C qui ad spectaculum concurrerant detentus, ver-
ritatem omnibus audientibus fatebatur. Sacerdos
quidam, ab incantatrice de carnis incontinentia
fascinatus, rogavit dominam Birgittam pro se
orare, quæ rapta in spiritu audivit: Miraris, filia,
quare diabolus dominatur in homine; hoc facit
inconstantia voluntatis hominum. Lib. vi cap. iii
in Additionibus. Item in eodem vi libro cap. lxxvi
ait Christus: Scito, quod inhabitator hujus dupli-
ci vitio laboret etc. Ibidem.

124 Quodam mane dominus Aquinus, Sue-
corum regis junior frater *gg*, dux valde mun-
do deditus, extra castrum Baghoven Sponsæ Chri-
sti obviavit, et dixit: Eritne pluvia vel sere-
num? An filii tui reges erunt, et nos priva-
bimur? Cui illa: Si non melius, inquit, cor-
rexeritis vitam vestram, nec mater lætabitur
in vobis, nec non* longa erit memoria vestra:
ideo humiliamini sub potenti manu Dei, ut pro-
pitiatur ipse peccatis vestris, quia multa sunt:
hic ex verbis dominæ Birgittæ mitior factus, non
diu vivens, decessit sine generatione, sicut audie-
rat. Cum ex divina jussione Mulier sancta Abra-

hæ exemplo, relicta terra propria, Romam venire D
decevisset, nobilis quædam domina, Embergis no-
mine, uxor domini Nicolai de Anes, illam sequi di-
sponerat: cui maritus, etsi assensum præbere vide-
retur, quantum tamen poterat, alterum dissuadebat:
cum itaque ad iter venisset, rogavit B. Birgittam,
ut oraret Dominum, quatenus mariti sui animum
ad meliora mutaret: oranti ergo Sponsus dixit: Ite
secure, nec moveamini ab itinere et sancto propo-
sito etc.

125 Tempore, quo Sedes Apostolica erat in
Francia, dominus Pontius, Urbevetanus episcop-
us, pro Papa Clemente in alma Urbe vicarius
erat; hic quasdam revelationes B. Birgittæ ha-
bebat, sed pro cordis sui tepiditate etc.
In monasterio Alvastræ loquebatur Christus Spon-
sæ suæ de quadam virgine, Helena nomine,
quæ virginitatem suam Domino vovere dispo-
nebat, sic dicens: Attende et scias, quod virgo
ista etc: Vide in Additionibus. Et, quamquam
abscondita cordium latebrasque tenebrarum de-
super ipsam illuminatam perlustrasse, supradic-
tum est, superest, ut, aliquibus in medium E
collatis exemplis, verum esse, patefiat. Unde
sciendum, quod dominus Franciscus, olim Fer-
mepolitanus episcopus *hh*, nunc vero cum de-
poneret, eremita, tactis sacrosanctis Evangelis,
dixit, quod, cum B. Birgitta in civitate Neapo-
litana infirmaretur, pro nonnullis animæ suæ se-
cretis ad eam accessit, spiritualiterque consulendam,
cui miranti, multumque stupenti secretissimas co-
gitationes suas, quas nemini unquam detexerat
prius, ipsa patefecit.

126 Item postquam devota Mulier, de trans-
marinis partibus reversa, aliam Urbem repe-
tiera, dominus Gometius de Hispania, de quo
in primo libro hujus fit mentio*; hoc audito, de
ducatu Roman adit, uxorem et filios ad hoc,
ut de sancta Muliere notitiam caperent, et illius se
orationibus commendarent, secum ducens. Ro-
me ego in palatio ad S. Petrum vir magnificus
cum sua familia degens, B. Birgittam ac natos
ejus cum confessore et tota familia, ut secum
et cum suis una cibum in charitate sumeret,
quadam die obnixius precabatur. Quibus annu-
entibus et ad eam properantibus, vir prefatus
secretas in mente cogitationes habens atque per-
plexitates, Christi Sponsam secretius alloqueba-
tur, consilium accepturus: sed, cum plura ha-
beret conscientia dubia, quædam retineat, non-
nullis propalatis: at Mulier sancta, secretorum
conscia, occulta detexit, et per divinas reve-
lationes responsa ac opportunum consilium ad
omnia dedit. Quo viso, vir Deo devotus fer-
ventiori ex tunc ad illam devotione afficieba-
tur.

127 Præterea dominus Carolus, filius S. Bir-
gittæ, in partibus suæ originis ad Matrem die
quadam accedebat, quem illa amara simulatio-
ne redarguens: Vade, inquit, et mortale illud,
quod commisisti, peccatum, celeriter confitere;
negavit primo juvenis, sed Matre iterum atque
iterum ser monem confirmante et dicente: Scio,
certa sum, mortale delictum te perpetrasse; tan-
dem aliquando confessus est. Denique in Urbe
domina Margaritha Pauli Barthæ de regione Are-
nula, dum compar ipsius a quibusdam occi-
sus fuisset, et inter consanguineos et affines per-
empti et peremptores lis magna et execranda
suscitata, timens, ne filii, quos ex trucidato viro
superstitēs habebat, ex eadem lite periculum a-
liquod

A liquid incurrerent, et, quod marito destituta fuerat, natorum solatio privaretur; cum autem nullam viam concordiae invenire potuisset, ad Famulam Dei gemebunda accessit, et, antequam cordis sui cogitatum aperiret, ab illa praevienta sui causam adventus valde mirans audivit, cum nec per se, nec per alium quempiam de hac re verbum eidem fecisset; dixit autem ei: Vade: quia cras ante horam tertiam solidam cum inimicis pacem habebis, et sic factum est: nam, illucescente crastino, utriusque partis consanguinei convenientes ante oculos Margaretae mutuum inter se pacem statuerunt.

ANNOTATA.

a Schisma ecclesiae ortum est post mortem Gregorii XI, qui Urbano V successit; at anno 1370 Urbanus Avenione sedem statit: an hujus Roma Avenionem discessum, velut schismatis, quod dein seculum est, semen et occasionem consideravit Bertholdus, eaque de causa ab anno 1370 schisma quodammodo inchoatum fuisse existimavit?

B b Vide num. 425 Comment. praevii.

c Anno 1367, die 16 Octobris.

d Quindecim anni illi ab anno circiter 1355 usque ad annum 1370, quo Urbanus V S. Birgittae Regulam approbavit, numerandi sunt. Vide Comment. praev. num. 317 et seq.

e Vide paulo inferius lit. g.

f Carolum Bohemum.

g Anglicus Grimoardi, Urbani V frater, anno 1366 ex episcopo Avenionensi factus cardinalis S. Petri ad Vincula et Lateranensis ecclesiae archiepiscopus.

h Hujus nominis cardinalem creavit Clemens VI anno 1350, defunctum anno 1374: sed nobilitis Romani, cui idem nomen fuit, meminit Baluzius in Annotatis in Vitae Pontificum Avenionensium col. 1464. Floruit Rainaldus hic Gregorii XI tempore, idemque hic forte designatur.

i Anno 1370, mense Julio.

k Anno mox dicto.

l Inter Tiberim et viam Ostiensem.

C m Rediit Romam Gregorius anno 1377: idem porro legitur in Scedula Nicolai, comitis Nolani, apud Hormann pag. 814. Sed perperam ibi legitur Urbanus VI pro Gregorio XI.

n Electis anno 1378 binis Pontificibus, Urbano VI Romae mense Aprili; Clemente vero VII Fundis mense Septembri, qui Avenione resedit.

o Lib. 6 cap. 110.

p Lib. 3 cap. 10 in Additione.

q Imo potius anno 1372.

r Civitas olim fuit archiepiscopalis in insula Cypro, in qua sita etiam est Famagusta, a Bertholdo paulo ante memorata.

f Medio mense Aprili Famagustam venit; Hierosolymis vero versata est mense Maio ex numm. 346 et 356 Comment. praevii: ex Fragmento autem peregrinationum S. Birgittae apud Hormann mansit illic mensibus quatuor cum dimidio, atque adeo ad mensem Septembrem usque; nisi mensibus 4 cum dimidio substituendi sint menses tres cum dimidio. At lib. 7 Revelationum in titulo capituli 26 legitur Hierosolymis adhuc fuisse die Nativitatis B. Mariae Virginis, seu die 8 Septembris.

t Anno 1368.

u Vide dicta num. 349 Comment. praevii.

x Videtur hic indicari Joannes, Petri regis Octobris Tomus IV.

occisi frater, Eleenora reginae jussu occisus anno 1375: at ille Cyprii regni coronam haud gessit.

y Eodem, de quo proxime.

z Vide lit. i in Annotatis in cap. 3 lib. 1.

aa Imo Hierosolymae.

bb Anno 1350, ut scribit Vastorius in Vite Aquilonia.

cc Vastenensis dein confessor.

dd Alcastrensi Petro.

ee Egardus dictus Ulphoni, S. Catharinae biographo: sed, inquit Benzelius in Annotatis in Vastorii Vitem Aquiloniam pag. 71, Messenio dictus Gerhardus a Kern.

ff Contigerunt ista Gregorii XI et Urbani VI temporibus: Dum haec in Italia geruntur, inquit Leonardus Aretinus lib. 8 Historiarum Florentinarum, Gregorius Pontifex Romanus, audita Bononiae defectione, quo ruentem Ecclesiae statum repararet, sex millia equitum et quatuor millia peditum Britonum, ferocissimarum gentium, per Galliam scripta, in Italiam misit, cumque iis legatum a latere, quem GEBENNENSEM appellabant; anno nimirum 1375, ut legitur in Vita prima Gregorii apud Baluzium col. 434 et seqq.: Urbani vero VI tempore Silvester Budeus cum duobus milibus Britonum Castrum S. Angeli pro Clemente VII (Gebennensi mox memorato) occupavit, ut scribit Lobineau lib. 12 Historiae Britanniae Minoris ad annum 1379 pag. 427; illud vero dein Romanos post obsidionem fere annuam recepisse, et, licet non omnino, diruisse, scribit Theodoricus Niemius lib. 1 de Schismate cap. 20, addens, id a Bonifacio IX fuisse instauratum.

gg Erici, Magni et Blancae Sueciae regum, ut apparet, filii: etsi enim Ericus in Sueciae regum Serie locum haud habeat; eum tamen regni proceres, veriti, ne ejus pater Magnus regnum persumdaret, in consortium adsciverunt imperii, ut Loccenius narrat ad annum 1360. Sed et Magnus ipse jam inde ab anno 1344 Haconem, seu Haquinum filium natu minimum Norvegiae, natu autem majorem Ericum, Sueciae regem post fata sua destinaverat, dato Bagahusiae diplomate, quod Torfaeus exhibet; ac propterea Bertholdus Haquinum Suecorum regis (nempe designati) fratrem appellasse, existimo.

hh Num recte hic sit ea sedes episcopalis expressa, multum dubito: nec mihi notus est Franciscus e Fermepolitano episcopo factus eremita

LIBER III.

De miraculis post ipsius obitum exhibitis et probatis.

PROGEMIIUM.

Quemadmodum in brevi Legenda Vitae ipsius recensetur, anno millesimo trecentesimo septuagesimo secundo in crastino sanctae Mariae Magdalenae sanctissima Mater nostra Romae obiit a; et* cum illa optimam partem possideret in caelis, cujus vestigia per contemplationis quietem secuta fuit in terris: corpus autem ejus propter pressuram populi Romani pro devotione ad illud confluentis per dies duos

70 sepeliri

S. Birgittae miracula quaedam, ab ejus morte facta, auctor enarranda suscipit.

* ut

A. BERTHOLO-
DO.

sepeliri non potuit : circa mortem autem mandavit suis, ut post mortem, levato corpore, ad patriam ossa reportarentur. Post mensem igitur levatum est corpus de terra in arca, et, ne fœteret, monialium pars major nares suas claudendo fugerunt in hortum. Hi vero, qui de familia sua erant, verba ejus nullatenus inania, sed veracia existimantes, arca fiducialiter aperta, præter naturam communem et omnium existimationem corpus ejus mirabiliter purgatum invenerunt ita, quod sola ossa absque omni fœtore remanserunt; et, quod mirabilius est, nigra quædam pars conglobata, sicut thus redolens aut myrrha loco viscerum vel intestinorum apparebat. In ipsa autem translatione *b* et post tanta in Urbe Roma et in aliis mundi partibus, præsertimque in regno Sueciæ miracula ad ostentationem meritorum suæ prædilectæ Sponsæ operari dignatus est Sponsus, quod vix lingua narrare vel calamus sufficiat exarare. Et de multis pauca in hoc tertio libello sunt collecta. Unde de mortuis suscitatis, quasi de præstantiori miraculo primum innectitur capitulum *c*.

B

ANNOTATA.

a Imo anno 1373, die 23 Julii.

b Ossa ejus, anno 1373 mense Septembri ex Urbe in Sueciam deportari cepta, Vastenæ deposita fuerunt anno 1374, mense Julio, relicto Romæ in monasterio Panispernæ brachio.

c Capitulo 1 junctimus hic 2 de cæcis, et 3 de surdis et mutis curatis.

CAPUT I.

De mortuis suscitatis, cæcis, surdis et mutis curatis.

A mortis-
salem peri-
culo

a

b

c

d

e

f

g

suspensum
liberat.

A pud ecclesiam Horbi *a*, diœcesis Upsalensis quidam dezlavus *b*, mendax tyrannus, Petrum quendam nomine apprehendit, imputans sibi, quod famulus suus quendam vulnerasset rusticum, ob quam causam dicebat ipsum esse bannitum *c*, et, ille, famulum suum pro se respondere, nihilque sibi imputari debere, respondit. Tyrannus autem apprehenso eo, cum ad sexcentum marcas taliare *d*, tres demum ferri petivit lescas *e* : sed duo curati ibidem existentes, ut periculum suum, sicut posset, redimeret, consuluerunt : quam ob causam vas unum ferri tyranno obtulit : tyrannus vero despectum in hoc fuisse se arbitratus, ad torturas illum poni jussit : perterritus autem homo Deo, et B. Birgittæ votum vovit, quod, si ejus meritis liberaretur, locum de Wasteno, ubi ipsius sanctum corpus requiescit, annuatim per decennium visitaret, dimidiumque cere talentum *f* pro munere offerret. Facto itaque voto, cum nulla evasisset tormenta, ad furcas tandem forti chamo *g* suspensus est : timebat enim profanus ille, quod et accidit, ne, si evaderet, contra eum querelam proponeret.

130 A meridie igitur usque ad solis occasum in patibulo suspensus pependit, et tunc unus illorum Deo odibilium videns ocreas, corporis quoque ornamenta satis bona, voluisset sibi tulisse, sed puer XIII annorum adstans clamavit, dicens : Vide, quid facias, mulierem enim in albis usque ad pectus cri-

nes habentem, hominemque illum sustentantem D ibi video; et homo, Utinam, inquit, sancta illa Mulier, ejus reliquiæ ad terram istam nuper translatae sunt, cujus etiam per tres annos coquus fui, hominem istum juvare vellet ad salutem : ob reverentiam ergo illius præscindam cordam, vestes et ornamenta corporis dimittam; quod et fecit, eumque ibi jacere permisit. Jacens ergo usque ad noctem penitus exanimis et sine spiritu tandem post longum tempus respiravit, aperuitque oculos, et spiritus omnes parumper recuperavit. Manus tamen ambas adhuc ante pectus ligatas fortiter habebat. Denique viribus utcumque recuperatis, retraxit se infra blada *h*, verens, ne crudelissimæ bestiæ se forsitan redeuntē occiderent. Cumque funiculum disrumpere dentibus niteretur, mox ut illud ori applicuit, velut filum comminutum est. Surgens ergo inde ad locum, ubi prius captus fuerat, et ad sacerdotes nocte ipsa devenit; propositisque coram rege quereimoniis, tyrannus cum suis satellitibus hanc ob rem extra regnum bannitus est *i*.

131 In parochia Fialanebro Arosiensis *k* diœcesis infans quidam sex septimanarum per dies XII infirmatus, tandem ab omnibus per unius horæ spacium mortuus judicatus est : cujus parentes B. Birgittæ præsidium cum lacrymis postulantes, revixit illico, et parentes ejus, qui pro illo voverant cum oblationibus Wastenam perrexerunt. Rusticus quidam Dyngestine incola a parentibus axoris, quod eam exosam haberet, pluries fuerat redargutus; afflixerat quippe illam nonnunquam acriter verberibus. Nocte ergo quadam, cum sana cum eo dormitum iret, morte subitanea juxta eundem jacens præventa fuit. Mane autem factò, uxorem vir extinctam penes se reperiens, Deum ac B. Birgittam obortis lacrymarum singultibus in secreto loco suppliciter exorabat, ut ipse, mortis uxoris innocens, immunis illius consanguineos evadere potuisset. Consanguinei vero et vicini ad tantæ tristitiæ spectaculum concurrentes, et auctorem eum existimantes funus ad feretrum posuerunt amarissime condolendo.

132 Dum autem vir pro vita uxoris, et, ut exerspers sinistræ opinionis fieret, orationi procumberet; vitæ restituta mulier viva voce sororem suam his verbis alloquebatur : Soror mea, ad quid huc venisti? Et circumspiciens circumstantes de ipsorum causa adventus interrogabat, qui dicebant, morte se ejus percepta venisse; tunc illa; Laus et gloria sit Omnipotenti Deo et sanctissimæ Birgittæ, cujus precibus merui pristina vitæ ad tempus restitui. Vir autem suus redivivam uxorem audiens celeri cursu venit ad eam, flexoque genu, obnixius precabatur, ut, omnibus audientibus, an ipse sui obitus causa exitisset, enarraret; respondit, non, sed secundum voluntatem Dei hoc factum est, ut immensa Christi charitas, qua Sponsam suam Birgittam amplecti dignatus est, in me reveletur, cujus interventionibus de hac etiam * brevi disjungi debeam; et vocato ad se sacerdote, facta confessione, Eucharistia et extrema unctione perceptis. ut vera Christiana spiritum in manus Domini commendavit, conjuge suo ab omni malæ opinionis opprobrio immuni præservato.

133 Quidam in parochia Folberæ, Arosiensis diœcesis, uxore mane surgente pro necessario opere agendo, cum duobus filiis parvulis quiescebat in lecto; qui filii ululatum horribilem emittentes, subito mortui sunt : quorum membra

A membra ita livida, livoreque tumentia effecta sunt, ac si verberibus fuissent affecta. Quos videns miserabilis genitor cum lacrymarum profuvio tulit in stupam ex eorum casu nimium dolens, et absque modo pavens, ne quasi interfecto ipse ab aliquibus putaretur. Mater vero infantum plenam in sanctam Fœminam habens fiduciam, quod miraculorum per eam patratorum crebro famam atraxerat, venit pro altero dicens: O reverenda Domina, si reddideris mihi istum vivum, portabo eum ad locum tuum in Wastenam cum oblationibus; cuius spiritus cepit festem in corpus paulatim introire, quem admodum ex decedentibus solet paulatim recedere. Tunc mater nimis exhilarata in gratiarum actionem prorumpens dixit: jam vado ad parochialem ecclesiam, Missamque in honorem Famulæ suæ cantare faciam: deinde tribus vel quatuor elapsis horis, potiore in animo mulier concipiens fidem, O, inquit, gloriosa Domina! scio, quod potens es apud Altissimum, et hunc exanimem jacentem etiam restituere; qui protinus illo ordine, quo et prior, suscitatus est: igitur in Carnisprivio hæc mulier pluribus comitata vicinis, ista secum testantibus, Wastenam venit, et dictos infantulos coram populo multitudine demonstravit.

134 Mulier quædam in Skaningia l peperit infantem, in ultimo spiritu constitutum, qui et incunctanter extinctus est, unde gravissimis mater affecta doloribus, præsertim, quod sacri unda baptismatis irrenatus discesserit, cum omnibus se circumstantibus cepit gloriosam Viduam lacrymose expetere, ut proles sua tam diu sibi restitueretur, quamdiu ex fonte Baptismatis levaretur. Quo facto, non absque cuictorum admiratione et congratulatione ad vitam infans restauratus est: aliquibus vero revoluit hebdomadibus, cum infantulo vivo et incolui Watzstenam mater gradiens infinitas Deo et B. Birgittæ gratiarum actiones referebat, imaginem infantis argenteam pro indulto sibi beneficio offerendo. Per tres horas et ultra puer quidam defunctus, rigidus jacebat et frigidus; cumque jam omnes flerent, votum vovit mater sanctæ Birgittæ, quod, si puer revivisceret non solum ejus limina visitaret, sed et perpetuum sibi aliter corde deserviret. Quo emisso voto, brevique interjecto spatio, surrexit puer ad vitam, quem mater Watzstenam ducens plurimorum fide dignorum testimonio ita factum ostendit. Consimilis gratia de altero fertur puero, qui longiori temporis spatio ad unius fere cereæ faculæ combustionem exanimis perseverans, invocata cum voto Ancilla Christi surrexit a mortuis.

135 Margarita de oppido Eckne Arosiensis diœcesis mortuum peperit infantem, totaliterque denigratum, cuius lingua extra labia extendebatur, eunctis, qui aderant, quod quasi niger carbo in ejus ore haberetur, existimantibus: qui et phantasma magis, quam homo putabatur: hæc ut votum vovit ad Watzstenam, et infans revixit, et in omnibus membris colorem et formam decentem recuperavit. Inghenaldi uxor de oppido Nybille, Strengegensis m diœcesis, cum ingenti labore atque dolore exanimem infantulum enixa est, pro ejus vivificatione parentes, cum per integrum et naturalem diem defunctus jacuisset, egregie Sponsæ Christi fecerunt votum; in quem protinus a fonte vitæ vitalis spiritus ingressus est. Duorum annorum pu-

ella, Margarita nomine, filia Laurentii Massa de oppido Petharphyeto, Strengegensis diœcesis n, supra se incaute lectisterniis positus, subito suffocata est, et mortua: rediens vero mater hora tertia filiam extinctam reperit, membris rigidam, et incurvabilem; pro restitutione ergo filiæ venerabilem dominam Birgittam invocabat, non desistens a prece, donec filiam ante solis occasum redivivam acceperit, Wazstenam delatam multis inibi ostentabat.

136 Bursum puella trium annorum, Catharina nomine, filia Nicolai de oppido Gnotoso Strengegensis Diœcesis casu in stagnum cadens suffocata est, et per integras novem horas a plerisque quæsita minime inveniebatur. Quod ut Mater audivit, surrexit illico et ad stagnum currens, flexis genibus, cum filia se Wazstenam peregre profecturam, devovit, si eandem vivam S. Birgittæ meritis recuperare posset. Quo facto, cadaver in loco, ubi prius sagenis multisque aliis instrumentis fuerat diutius perquisitum, super aquas jacere perspexit: quod ad litus delato, aqua, quæ in submersione influxerat, effluente, matreque obsecrationibus perseveranter instante, puella amissæ vitæ usum recuperavit. In Urbe Roma quædam domina apud S. Mariam de Minerva, cum plures filios retro tempore mortuos peperisset, extinctum infantulum etiam ista vice parturit; huic mater ejus dixit: Fac votum, filia B. Birgittæ, cuius meritis Deus illum forsitan suscitabit. Et illa, Quomodo, inquit, mater, fieri potest, quod dicis, cum sit mortuus? Invocata ergo sancta Fœmina, mox puerulus oculos aperuit, et matris ubera suxit. Item in oppido dicto Skaningen o Lyncopensis diœcesis mulier quædam, nomine Elisabetha, filiam mortuam pariens S. Birgittæ pro filia: restoratione se devovit, et exemplo, quæ decesserat, ad vitam rediit. Mulier autem promissa exsolvens redivivam filiam cum argentea imagine in Watzsteno præsentavit.

137 Duo cæci, quorum unus a nativitate, alter vero octo annis cæcus fuerat, in Watzsteno S. Petri ad Vincula *, quia scilicet propter Indulgentias populosa illic multitudo hominum concurrebat, cementibus, qui aderant, multumque stupentibus, videndi usum acceperunt. Item vir quidam et una mulier, similiter cæci, eodem tempore ibidem illuminati sunt. In oppido Rickhem p regni Norwegiæ puellæ xii annorum filia Ysæ viduæ, pellicula super oculos rubea et multum spissa crescebat, a qua nihilominus per annum integrum est penitus cæcata; sed cum nullis medicorum artibus illi subveniri posset, vovit se mater una cum filia reliquiarum S. Birgittæ locum in Watzsteno visitare. Mirum etenim dictum; nam, pellicula, veluti cera a facie ignis, continuo evanescente, clarus puellæ visus restitutus est. Petrus valde senex et pauper homo de oppido Mos Schrenensis diœcesis q altera manu dolose debilitatus, et cæcus per tres annos pro sanitate recuperanda almæ Viduæ reliquias visitaturus spopondit, prout potuit capiens iter, cumque pervenisset, meritis illius, quam invocaverat, divina sibi assistente gratia, integram utriusque membri recepit sanitatem.

138 Margaretha, filia Laurentii, femina xx annos ætatis habens, Arosiensis diœcesis, bienio corporali lumine destituta pro ipsius recuperatione Watzstenam iter arripiens misericordia Dei præventa in ipso quoque itinere clarum visum recuperavit. Crispina vidua de oppido Estraribi

A. Bernhol-

do.

a

quod et Ro-

mæ facit.

E

cæcos

supple:

festo

P

q

non paucos.

A. BERTHO-
BO. 7.
8.
Estrarirbi Lyncopensis diœcesis 7, in sinistro ocu-
lo decem, et in dextero tribus annis percussa, in
festo ad Vincula S. Petri utriusque luminaris be-
neficium in supradicto monasterio, cernentibus
multis, accepit. Ex adverso infortunio curatus pa-
rochialis Aboënsis diœcesis f, Olaus nomine, ex-
cœcatus, annos circiter tres cœcus permansit; qui
pro visus sui reparatione, nec non pro venera-
bilis Sanctæ veneratione ter se suum monaste-
rium aditurum, repromittens, limpidum extemplo
visum consecutus, in festo Petri ad Vincula pro
prima vice votum exsolvens coram domino Joane
Aboënsi episcopo, quod factum fuit, testifica-
batur, qui nimirum episcopus clericis suis in sy-
nodo miraculum tam grande publicavit.

mutos, sur-
dem, 139 Eo in tempore, quo reliquiæ Sponsæ Chri-
sti de Urbe ad Watzstenam portabantur, accidit,
quod, cum quadam nocte copiosa multitudo, quæ
reliquias sequebatur, in quodam magno prato
sub tentorii requiesceret; puer quidam mutus
ix ætatis habens annos propter pluviam sub fe-
retro reliquiarum ponebatur, ubi, personis atte-
stantibus fide dignis, loquendi usum, quem non
petierat, accipere merebatur. Nicolaus pistor a
nativitate mutus et in xl anno constitutus, isto-
rum miraculorum fama percepta, gratia adipi-
scendi loquelam Watzstenam profectus est, qui,
soluta in itinere lingua, ad votum exauditus cum
gaudio ad propria remeavit. Mulier quibusdam
annis surda pro Sancta honoranda, et pro sen-
suum integritate recuperanda votum vovit, ad
locum de Watzsteno se debere proficisci, quo fa-
cto, surditate detersa, quod poposcerat accepit, et
votum suum deinde perfecit.

et claudos
sanat, 140 Crispina vidua de oppido Harnolienga Lun-
densis diœcesis t regni Daciæ vii annorum filium
habuit, Olavum nomine, a nativitate claudum et
mutum, quem mater cum alia filia Helena per
x dietas in humeris Watzstenum deportatum, in
vigilia Pentecostes illic applicuerunt. Ubi puer
eodem die plena ad ambulandum et loquendum
fortitudine præditus ambulabat, et in conspectu
omnium exiliebat. Dominus Magnus, qui fuit de
familia B. Birgittæ u, vir utique fide dignus,
testatus est, quod, cum esset in monasterio Watz-
steno personaliter constitutus, vidit adolescentu-
lum quandam de Vesgotia x civitate Echarensi
annorum quindecim, qui a nativitate mutus fue-
rat, ante reliquias beatæ Birgittæ præsentari, qui
mox loquelam adeptus domino Katilmundo con-
fessionem suorum fecit peccatorum.

ANNOTATA.

a Notus est hic locus in mappis Geographicis :
sed alia deinceps loca occurrent, quæ vel in Map-
pis Geographicis non signantur, vel forte non exi-
stunt amplius; vel nomina mutarunt, vel admo-
dum vitiose expressa sunt : quare illa tacite præ-
teribo, vel ideo, quod de eorum situ utcumque ju-
dicium, ex adjectis passim, in quibus sita fuerunt,
diœcesibus, ferri queat.

b Vox illa barbara latronem, vel hominem cru-
delem et sævum significare videtur.

c Multæ pecuniaræ obnoxium.

d An Taliaret, seu exigeret?

e Certum ferri pondus seu quantitatem.

f Certam cere massam.

g Videtur vox illa deducta a Græca γάμος La-
tine, Frenum.

h Vox illa quodvis grani genus significat.

i In exsilium pulsus; nimirum sub Alberto Sue-
ciæ rege anno 1374. Vide infra Appendicem Mira-
culorum S. Birgittæ part. 6.

k Alias Westeraas in Westmannia.

l Passim scribitur Skeningia, estque civitas Sue-
ciæ episcopalis in Ostrogothia.

m Strengnesia est civitas episcopalis in Suder-
mannia.

n Eadem est diœcesis, quæ mox memorata, uti
et quæ proxime sequitur num. seq.

o Vide lit. l hic.

p Id oppidum frustra quæsi.

q An Skeningiensis, vel Strengnesiensis?

r In Ostrogothia.

s In Finlandia.

t Lundinum, Scaniæ civitas est, quæ regis Sue-
ciæ Magni tempore in Danorum dominium trans-
ierat.

u Ex Israël, S. Birgittæ fratre, Petrus; e Pe-
tro Magnus, de quo hic sermo, natus fuit. Vide
num. 5 Comment. præv.

x Sueciæ provincia.

CAPUT II.

De paralyticis curatis, liberatis a mor-
bo caduco, et curatis ab aliis diver-
sis infirmitatibus.

Dominus Nicolaus, curatus ecclesiæ parochialis Schwanchalensis diœcesis Lyncopensis a paralysi dissolutus, tempore Quadragesimali pro recupe-
randa sanitate, prout potuit, Watzstenam venit :
qui adeo in paucis convaluit diebus, quod sancto
die Paschæ, et aliis quamplurimis diebus Missas
celebravit, et de cetero ecclesiam suam incolumis
gubernavit. Quidam quoque pedibus et manibus
contractus, fere omnibus notus ibidem sanatus est.
Nobilis quidam, Raginaldus nomine, paralyticus
effectus est, ita quod nullius membri dexteræ partis
usum haberet, et loquendi amisisset emolumentum :
ex quo uxor ejus, sacerdosque curatus, cum ipse
personaliter non posset, pro eo voverunt, quod
B. Birgittæ limina visitaret, oblaturus pro quolibet
articulo naturalis sui officii usu carente mar-
cam unam cere, si ad pristinam salutem repa-
rari contigisset : voto itaque emisso, mirum in mo-
dum absque cunctatione sensit, se paulatim sanari
et infra paucos dies per pedes Watzsteno adiens,
votum suum letabundus exsolvit.

142 In regno Norwegiæ civitate et diœcesi Traudiensi b Margarita quædam erat paralytica et
muta, totiusque corporis viribus inconsolabili-
ter destituta, quasi truncus inutilis jugiter in gra-
bato jacens : huic dormienti domina quædam
habitu venerando visa fuit dicens : Ego sum Bir-
gitta de Watzsteno, jamque de tua te incurabi-
bili infirmitate curabo; tu vero sanata reddes vi-
ces, ad meum locum veniens indultum tibi in se-
creto beneficium propalabis : et, hoc dicto, mor-
bidos artus quasi quodam unguento linivit : ex-
pergefacta

A pergefata mulier omnium membrorum sentiebat incolumitate potiri, loquela, cunctaque corporis fortitudine sibi plenarie restituta. Hæc Watzstenum veniens coram multis omnia enarravit; ejus quædam membra, præcipue in dextera parte carnositate fere carentia, pestem, quæ eadem depasta fuerat, satis liquido præferebant. Rursum in eodem regno quædam paupercula mulier Osloënsis diocesis c. annis quinquaginta paralitica adeo, quod nec spiritum haberit, nec in aliquo corporis membro robur possedit ad plenum: notis ergo suis Famulæ Dei pro illa voventibus eam, perfecte e vestigio convaluit, quæ ad monasterium Watzstenense via aspera multumque proluxa gaudenter accessit.

et epilepti-
cis.
d

143 Quidam de Arosia d. ix annis epylepticus fuerat, et quasi omni die trina vice ex illo patiebatur morbo: itaque ad reliquias S. Birgittæ genitore pro eo vovente, incunctanter sanatus est. Item in eadem diocesi mulier quædam xiv annorum filiam habens, quæ a quinto nativitatibus suæ anno morbo epyleptico tam graviter laborabat, quod tredecim vicibus in terram cadens, et spumans die quolibet naturali miserabiliter affligebatur; vovit, quod una cum filia sanctæ Birgittæ reliquias visitaret, si suis meritis a tanta eam miseria liberaret. Quæ et, omni mora penitus sublata, optatæ salutis restitui merebatur. Parvulus puer, Laurentius nomine, filius domini de Columna de Urbe, viri utique illustrissimi, morbo laborabat supradicto: cui dum semel casus contigisset, et terribiles faciens gestus alicujus energumeni ad instar totus torquetur, domina Læticia, avia pueri, ad quandam suam nurum de tunica Sponsæ Christi aliquid habentem, quam cito perrexit, parvulumque frustum inde præscindens, frontem pueri ægrotantis ex eo tangi fecit; ad ejus tactum puer, confestim quietatus a morbo totaliter sanatus est, et liber ab inde perseverans. Item cum Maria infantula, filia Stephanæ, nutricis Oddi, parvuli filii prætaxati Domini Agapiti, simili modo torqueretur immaniter, domina Catharina, uxor domini Agapiti, cum præfati panni frusticulo infirmantem puellam pari modo, parique devotione tangi fecit, quæ a tali ægritudine protinus ac penitus liberata omnibus admiranda videbatur.

Plures item

C 144 Quemadmodum Papa Bonifacius refert, dum adhuc S. Birgittæ funus, in ecclesia S. Laurentii de Panisperna Romæ superstes, et inhumatum haberetur, mulier quædam Agnes de Concisa e, quæ a nativitate guttur habebat deforme atque grossissimum, cum aliis venerandum cucurrit ad funus, et, cum propria zona manus sanctæ jacentis Birgittæ cum devotione tangi fecisset, zonam eandem simili devotione circumduxit ad collum, et paulo post guttur detumuit, et ad conformitatem debitam miraculo divino fuit reductum: verum Francisca de Sabellis, diei monasterii S. Laurentii f. monialis, quæ biennio debilitatem et adversam stomachi valetudinem passa, fere semper lecto decumbens, et honorandæ Viduæ familiaris fuerat, dum adhuc insepultum corpus infra claustrum servaretur, cum gravi labore de lecto surrexit, tam longam patiens infirmitatem, et adjuta pervenit ad feretrum, et secus illud jacuit tota nocte: nec, dum jaceret, Deum desiit cum devotione et instantia deprecari, quatenus meritis et precibus Viduæ, ejus corpus aderat, a tam molesta tamque ditina valetudine in tantum

saltem alleviaretur, quod cum reliquis monialibus divinis interesse posset. Et mane facto, recepit integram sanitatem, ut optavit.

A. BENTRO-
DO.

145 In civitate Neapolitana Palmerius trapezyta g infirmatus ad mortem, uxorem habebat ad sanctam Viduam (quam superstitem visitare consueverat) singularem devotionem habentem. Hæc videns complicem suum lethali morbo laborantem B. Birgittæ spondit, quod, si ejus suffragiis ægrotus evaderet, in S. Maria de Carmelo, ubi imago ipsius depicta venerabatur, Missas dici, cereos offerri, lampades quoque incendi faceret. Voto ergo facto, vir, qui quasi in extremis laborabat, B. Birgittam super se prostratam incumbentem in visione vidit: de qua nimirum visione admodum confortatus dixit: Ego sanus sum, quia beata Birgitta me sanavit; et sanus continuo inventus est. Presentem se fuisse asserit dominus Magnus presbyter, cum quidam puer quatuor circiter annorum, Jacobus nomine, nepos dominæ Delphinæ, Romæ cum febre continua fluxum ventris potissime patiebatur: et quia plerique tunc parvuli ex istiusmodi influenza deperibant, admodum de illius pueri interitu timebatur. Unde tam prædicta domina Delphina, quam pueri incessanter flebant: denique domina Delphina vovit, quod, si dominæ Birgittæ meritis puer evaderet, signo crucis insignito mantello, quem admodum fratres laici in religione illius induuntur, vestire eum faceret, et de reliquiis ipsius quidpiam ad collum pueri ligari faceret. His sic gestis, puer repente convaluit, et sanitatem pristinam perfecte recuperavit.

diversi ge-
neris
g

146 Puer quidam, nepos dominæ Angelæ, uxoris Lelli Petri, de Urbe, de regione Columnæ pessimum circa lumbos ulcus habens in mortis discrimine positus est, eoque exterriti medici nullum adhibere remedium: tunc memorata domina vestimentorum S. Birgittæ particulam, quam semper devote servaverat, acceptam super ulcus pueri in serico ligavit, ipsius sancta merita devotius interpellando. Mane facto, ita puer inventus est sanus, quod nec vestigium quidem perpessæ infirmitatis appareret. Similiter nepos * supradictæ Angelæ glandulam quandam cum vehementi febre patiebatur, quam medici incidendam dixerunt; mater autem infirmi *, suprascripti miraculi recordata, mente Christi Famulam adiens seque et filiam toto illi animo recommendans, præfatum panniculum a domina Angela petiit de super glandulam per noctem posuit et ligavit: in crastino autem medici secturi venientes puellam totaliter liberatam, febremque cum peste penitus fugatam invenerunt.

morbos,

* l. filia

F

* l. infirmæ

147 Præterea cum alius nepos sæpe dictæ dominæ Angelæ, filius Francisci Barri de Capocciis, Romani civis, trium circiter annorum horrendum apostema cum acutis febribus pateretur in spatula, plurimasque medici adhibuissent medicinas et nihil profecissent, sed venturo die incisionis ferro uti decrevisset, domina Angela fide plena particulam illam panni super emplastrum magna cum devotione inexit, postulans tumefactam illam suis suffragiis eatenus mortificari, quatenus sectionis acerbiter tenellus puer nullatenus degustaret, quod si fieret, memoriam illius faceret depingi, et illud miraculum ad ejus laudem publicè prædicari: sequenti ergo die, cum ad incidendum morbum chirurgi * e loco illum evanuisse repererunt, et

S. Birgittæ

* supple:
venissent.
multa

A. *Veritudo.* multa putredine posteriora petiisse; puer autem sospes et lætus tribus testibus enarravit. D

meritis 148 Item Romæ prope S. Eustachium domina Francisci, uxor Petri Pauli Vellivi, in dextera manu morbum, qui, Noli me tangere, dicitur, habens, tumoremque unius nucis grossitudinem præ se ferentem ab exteriori parte manus perpessa est; hæc, requisitis medicis, quare pestis incurabilis erat, repulsam accepit: qua in re ad B. Birgittam se conferens ereptionem precabatur, et confessa sacerdoti particulam vestimentorum illius, quam interpellaverat, desuper colligavit, et votum fecit; altera autem die, evanescente ægritudine, sospitem se prorsus ac penitus incolumem invenit. Jacobella de Colanidio de Urbe parochiæ S. Eustacii filium peperit, qui infra septem dies taliter infirmatus est, quod nec una quidem vice matris ubera suxit, quasi mortuus jacens, frigidus ac contractus, ita quod de vita ejus spes omnis deperierat. Avia vero ejus, S. Birgittæ fama comperta, inquit ad filiam: Oremus, et ad ipsius sepulchrum B faciamus peregrinationem, cui illa: Quomodo, inquit, possibile est, o mater charissima, quod eum nobis restituet, cum magis mortuus, quam vivus censendus sit. Denique avia sciens, quod omnia possibilia sint credenti, devovit illum cum facula cerea ad ipsius sepulchrum se delaturam, si de ejusdem convalescentia suis meritis faceret se gavisuram. Nec mora: revixit quodammodo puer, et, apertis oculis, parentis mammas exquirens de faucibus mortis liberatus est, et vivit, et vocatur Andreas. Scripta sunt hæc de ore matris.

ab ægris h. 149 In castro S. Angeli h Tyburtinensis diocesis Elpena quædam Mulier, oculis dumtaxat exceptis, membris ceteris destituta, dolores intolerabiles tam in capite, quam in mammillis, quam etiam in omnibus artubus patiebatur incessanter, et erat quasi morti proxima. Audiens vero famam miraculorum istius, quam Deus tantum mirificaverat, intime se illi recommendans ad ipsius sepulchrum votum fecit, paululumque dormire cœpit. Tunc domina quædam aspectu veneranda, ad cujus fimbrias cerea pendeat imago, apparens sibi dixit: Quid vis mulier? Respondit illa: Quæ es tu Domina? Et ait: Birgitta sum de Suetia; at illa: O Domina, inquit, mea reverenda et sancta, tu vides, qualem infirmitatem et dolores patior: supplico ergo tibi, ut me sanes: quod si feceris, locum sepulture tuæ Romæ visitabo, imaginem ceream, luminaria et oblationem portabo; et illa: Certe, filia, bono hoc opere petisti, quia sicut in omnibus aliis membris ita et in oculis patereris: nisi enim * divinum auxilium, me mediante, implorasses, et dixit: Volo ergo te sanare, et, signo crucis facto, digito illius caput tangendo, a tanta ægritudine mulier continuo immunis evigilavit.

abundat. 150 Item in eadem diocesi in castro Cæciliano i Petrucius Neciæ infirmabatur ad mortem, nec erat spes de vita ipsius. Hoc audiens Lucia Bartholomæi, Joannis Antonii de Castro S. Angeli, infirmum adiit, ut certam tritici quantitatem sibi debitam, antequam moreretur, si posset, recuperaret, et videns illum in extremis agentem, modicum quid de veste S. Birgittæ, quam habebat, accepit, languentia infirmi membra cum illa tangendo: mira res! Corpore, nullo temporis interveniente spatio, æger prosiliit et lecto, et re-

sedit ad ignem, quia frigus erat. Sic dicta Lucia ore suo proprio coram tribus testibus enarravit. Domina Cilena, uxor præclarissimi viri domini Joannis de Columna de Urbe, cum juramento de se ipsa firmavit, quod, cum talem infirmitatem pateretur in gutture, quod a medicis derelicta esset dicentibus, de tali peste nullatenus nec per manus Dei ipsam fore revasuram: non enim poterat os ad comedendum aperire; cum qua potuit instantia atque devotione ad B. Birgittam se convertit, hoc illi stipulando, quod, si de tanto mortis discrimine sua prece raperetur, coronam de perlis, propriis excultam manibus, in loco sepulture sibi præsentaret, Missam quoque celebrare faceret, quam flexo et nudo poplite devote audiret. Voto itaque facto, obdormivit quantisper, videbaturque sibi, quod quasi quædam humana manus pellem sui gutturis traheret; quæ cum aliquali dolore expergefata, sanie multa fluente, apostema fractum reperit, et mortis periculum evasit.

151 Apud S. Mariam rotundam cocculus Joannis Cymini, Romanus civis, tanta ægritudine laborabat, quod de vita ejus medici penitus desperarent, E siquidem in extremis agens dies quinque sine loquela transegerat, confessione non facta, nec communione sumpta: videns hoc avuncula sua, domina scilicet Francisca Papazura, modicum de linteamine, quod Sponsæ Christi fuerat, secum bajulans perrexit ad ægrotum, et facto ad sepulchrum voto, cum eodem panniculo seminecem in facie et corpore contrectavit, et vocans illum ex nomine tertio respondente audivit: angelicam quoque salutationem, omnibus illum audientibus, legere fecit. Inde vero cum necdum plena loquela potiretur, fratrem Angelum de Ordine Humilitorem precabatur, ut Legendam S. Birgittæ apportaret, et languidum ex ea contingeret. Quod ut factum est, et spiritum mentis perfecte recepit, et loqui expedite potuit, factaque confessione, sacrosanctam Eucharistiam sumpsit, plene omni sanitati postera die restitutus.

ANNOTATA.

- a Vide lit. r in Annotatis in cap. præcedens.
 b Thrandensem vocat Torfæus, vernacule Dronthem: dicitur etiam Nidrosia. Episcopus ejus et archiepiscopus exhibet Torfæus Historiæ Norvegiæ lib. 2, cap. 19, part. 1.
 c Osloa sive Asloa sedes fuit episcopalis Norvegiæ, Nidrosiensi suffraganea, sita non longe a mari ad sinum homonymum.
 d Vide lit. k in Annotatis in cap. præcedens.
 e Alibi legitur: De Concessa, et Contessa.
 f Clarissarum Romæ.
 g Id est, Nummularius. Alibi dicitur Mercator pannorum.
 h Situm hoc castrum est in Campania Romana ad Anienem fluvium.
 i Cæcilianum notatum invenio in Mappa Geographica Tusciæ Suburbicariæ Blaeviana, sed multo propinquius Prænesti, quam Tyburi.

CAPUT III.

*De vexatis a diabolo, periclitantibus in partu, et naufragantibus.*Patrocinium
ejus

Puer septennis novem vicibus die quolibet a nefando spiritu torquebatur: qui, facto a matre voto, et Watzstenam cum oblationibus ab ea deportatus, non sine omnium admiratione a sævo tortore liberatus est. Christina, uxor Laurentii campanarii ecclesiæ Kiill diocesis Strengensis a obsessa a dæmone et totius corporis privata valetudine, spiritusque rationalis in parte amisso lumine, per xvi annos continuos videlicet afflicta jacuit in grabato. Audivit etiam ab eodem dæmone verba horribilia, didendo inter alia verba ad eam: Jam volo cor tuum extrahere de corpore tuo, teque turpissima morte condemnabo. Post apparuit ei quædam pulchra Persona in visione dans ei consilium, quatenus peregrinando visitaret monasterium S. Birgittæ in Watzsteno, ut ab immundo spiritu purgaretur: evigilans autem invenit se saniore intelligentia potiri, quam ante: deinde percipiens, multos peregrinos locum in Watzsteno visitaturos ad festum nativitatis B. M. V., præparavit se et ipsa, ut eundem locum visitaret, et, si ire non posset, sicut utique tunc competenter non valuit, saltem per manus et pedes reptando illuc properaret. Postquam igitur iter arripuerat, statim a dæmonio liberata fuit, et antequam Watzstenam veniret, sanitati pristinae tam in ratione, quam in corpore plene restituta fuit.

vexate
b

153 Quidam Olavus agriculor diocesis Arosiensis b gravissimo languore circa Carnisprivium afflictus per tres continuos dies vidit xii dæmones teterrimos in habitu usque ad nates decurtato, calceis rostratis secundum turpissimam consuetudinem aliquorum modernorum juxta se corisantes et dicentes: Si vis consentire nobis, ditabimus divitiis; sin autem nolueris, te turpissima morte condemnabimus, teque nobiscum ad tartara perducemus. Quibus ille respondit: Consentiam Deo meo, et illi reverendæ Famulæ sive dominæ Birgittæ, cui votum peregrinationis emiseram, in quam tota fiducia spero, quod virtute divina me de minarum vestrarum terroribus eripiet. Illam enim omnibus diebus vitæ meæ, in quibus potero, honorabo; finitis autem illis tribus diebus, horribilis illa visio dæmonum disparuit, et ille statim, pristina sanitate percepta, perfecit humiliter votum suum. Mulier quædam, Catharina nomine, de diocesi Strengensi hora Completorii in Carnisprivio revertens a convivio, in quo cum aliis choreas minus honeste duxerat, in platea, priusquam venit in domum, a diabolo arrepta est, et ita crudeliter percussa, quod a planta pedis usque ad verticem in omnibus membris esset livida: sensu, loquela, visu, auditu, totiusque corporis perdita valetudine, noctem illam in maxima peregrit miseria: circa diluculum autem vocati sunt ad eam duo honorabiles presbyteri, qui cum aliis amicis ejus votum peregrinationis ad Watzstenam ob reverentiam S. Birgittæ et ob sana-

tionem miserabiliter afflictæ mulieris emiserunt: cui eadem hora spiritus et robur corporis non sine admiratione adstantium est restitutus. A. BERTHOL.
no.

154 In eadem diocesi fuit puella adolescens, vel obsessi quam secunda die Paschæ invasit diabolus, et per integrum mensem bis vel ter in quolibet die crudelissime vexavit eandem, ita quod venter ejus videbatur se erigere: ejus dolori dominus suus compatiens fecit votum pro ea gloriosæ dominæ Birgittæ; quo facto, statim discessit diabolus ab ea, sibique ulterius nihil nocuit. Alius etiam, Petrus nomine, Lyncopensis diocesis invasus est a diabolo, a quo per sex annos est crudelissime vexatus: hic feria tertia antecederet ad Vincula Petri veniens ad Watzstenam ab inhabitante se dæmone solito gravius arripitur, et amarior vexatur; prostratus enim in terra extra capellam, et jacens in dorso et erectis oculis in cælum nil videbat, manus et pedes in modum crucis extendebat, his terræ firmiter adhaerendo: hujus stomachus aliquoties in tantum intumuit, quod supra pectus usque ad mentum se videbatur erigere, ac si magnum quid corporeum cureret in visceribus ejus.

155 Interdum autem in tantum immergebatur, ac si viscera non haberet: palpitando pectus movebatur, ut velut a vento pulsatum sit, ut ossibus non rigesceret, multoties totum corpus in medio tantum erigebatur, ut plena ulna erat interdum inter terram et dorsum ejus, capite tum et pedibus terræ firmiter adhaerens, sicque stetit multoties firmiter quasi latro supra rotam patibuli incurvatus, hujusmodi etenim miseria in conspectu multorum affligebatur feria III, IV, V, VI, et sabbato. Nocte vero media inter Sabbatum et Dominicam apparuit ei alter dæmon in specie magni canis, et tangens cum pede pectus dæmoniaci dixit humana voce: Exi hinc, socie charissime, alioquin in brevi maximum scandalum patieris. Quo dicto, exiit dæmon per os dæmoniaci, quasi serpens magnus et horribilis, et post pauca factus ut hircus cum magno impetu præcipitavit se in profundum stagnum monasterio adjacentem. Eo autem tempore in Watzsteno aderat dominus Archiepiscopus Upsalensis prætaclus.

E
a dæmone,

156 In castro Polimary Balensis diocesis F
uti et periclitantes in partu experiantur; mulier quædam gravissimis pressa doloribus, eo quod partu præventa parere non posset, clamoribus et ejulatibus insistebat: cui dominus Franciscus, olim Fermepolitanus episcopus, tunc vero eremita, supra memoratus accurrens tanti doloris causam percontabatur; et agnito, quod periclitaretur in partu, de capillis S. Birgittæ supponi fecit, et illo instanti abortivum, quem gestabat, enixa a mortis discrimine liberata fuit. Cum reliquæ S. Birgittæ in Sueciam portabantur, portitores, ut Missam audirent ad monasterium, quod Claverevallis regni Poloniæ dicitur d diverterunt; quædam mulier illis in locis in pariendo diu patiebatur, sed confestim, ut sanctissimum corpus domum illius ingrediebatur, cum multa facilitate protulit partum suum. Item quædam mulier ix diebus periclitabatur in partu; quæ multa vomit, ac multis Sanctis se devovit, sed, cum nihil omnino proficeret, tandem aliquando quibusdam, quæ intererant, mulieribus pro se voventibus, quod ipsa cum omni domo sua domum S. Birgittæ visitaret, mox ad horam tanta facilitate parturit, quanta nunquam antea potuerat, cum tamen octo jam infantulos parturisset.

A. Bernhol. turisset.

no.

alii

157 Quidam navigio ad nundinas sancti Batwini e in superiore parte Suetiæ transeuntes, gravissima tempestate oborta, nimis facti sunt auxilii, quoniam ex procellarum impulsibus navis increpuit, et aquis replebatur; qui quasi nihil aliud, quam submersionem expectantes, B. Birgittæ devote implorabant auxilium, et mox quasi manu quadam navis levata a procella in terram jactata est, qui tandem unum puerum deficere cognoscentes, flexis genibus, rursus pietatis Matrem humiliter acclamabant, et statim procella surgens puerum vivum atque illasum ad terram propellebat; hi omnes ad Watzstenam venientes et Christi gloriam, qui per suam Famulam tot et tanta mirabilia operari dignabatur, collaudantes, cum gaudio fratribus ista referebant.

per undas

158 Quidam de Lyncopia, Aquisgrani juxta votum peregrinatione peracta, in mari constituti, ad propria revertebantur: navi vero, in qua erant, reluctante, ignis fulminis in summitate mali protinus incendebatur: qui periculum mortis evadere diffidentes, positis genibus, Dei et Famulæ suæ auxilium cum lacrymarum profusio postulabant, omnes viva voce clamantes et dicentes, reliquias ejus in Watzsteno se visituros, si petitionum suarum celerem consequerentur effectum. Hoc facto, quasi per unius manu fulminis incendio in mari jactato, de tanto periculo liberati, dum ad portum desideratum applicuissent, Watzstenam velociter perrexerunt Deo et B. Birgittæ laudem et gloriam referentes.

navigantes

f

159 Abbas de monasterio Jullita f in hæc verba litteras ad Watzstenam direxit: Reverendo viro domino Petro Priori Alvastris in Watzsteno existenti in Domino salutem. Abscondere cœpi, quod experior non abscondendum esse, videlicet, quod illa gloriosa domina Birgitta magna, dum invocata fuerit in aquarum periculis, auxiliatrix adest miraculis etc: Nam in stagno Maleer prope passagium Olghsund navim ascendi transiturus Strengenas, extensoque velo sub illo vehementissimo flatu, qui circa festum B. Martini fuit, in scopulo quodam læsa est navis; fracto autem gubernaculo, et rupta navi, velum deponere volebam, sed non potuimus, ipso flatu instrumenta veli frangente, sicque navis velocissime currens in alium lapidem impegit et fortius rupta est. Tandem velum trahere non valentes in tanto periculo Missam: Salve sancta Parens etc: in honorem gloriöse Birgittæ vomimus dicendam, et tantum protinus relevamen accepimus, quod nec minima gutta aquæ percipiebatur navim intrare; pueri autem, priusquam navis rumpebatur, ad unam leucam pluries exhauerunt aquam; quia navis propter vetustatem porosa erat.

naufragii:

160 Rupturæ vero tam amplæ, quod non erat in potestate nostra navi auxilium ferre: ipsis itaque rupturis ab invasione aquæ miraculose exemptis, etiam pori, qui ante aquam receperunt, tanto deferentes facto, quieverunt: veruntamen aqua rupturis illidens inconsuetum sonum dedit, mira reluctante potentia: in operatione* tanta reluctantie ostendit se talis actio minoris esse potentie. A terra utique remote eramus sub isto facto longe ad dimidiam leucam, sed navis firmata, aquam mox cœpit sorbere: post ejus reparationem pueri laboraverunt in exhauriendo

* al. comparatione

aquam de navi juxta civitatem Strengensem, et D demum prosequerentur viam versus civitatem Stockholmiis g, ubi navis eadem penitus est destructa, illæsis tamen famulis et rebus nostris. Hæc autem facta sunt non invocantis merito, sed dignitate invocata. Quid ergo tantæ auxiliatrici rependemus? Scimus enim pro certo, quod ipsa gloriosa Birgitta re et nomine veraciter existit bona, eam invocantibus gloriosum juvamen tribuens. Taceant adversarii, valete in Christo: scriptum in crastino Vincentii Martyris.

161 Decem viri cum puero parvo sedebant ad piscandum super glaciem in stagno magno monasterio Watzstenensi adjacenti, quod talis est consuetudinis, quod, dum appropinquat tempus resolutionis glaciæ, vehementissimo strepitu incipit ebullire et commoveri a profundo, et magna violentia rumpere ponendo parvas rimas, quæ sunt in glaciæ, has in modico temporis spatio faciens valde latas, licet glaciæ in densitate habuerit plusquam unam ulnam: et tunc, juvante superius impetu ventorum, dividitur tota glaciæ in grossa frusticula, et tunc multo existentes super illam glaciem multoties submerguntur. Sed licet istud* videatur, hoc tamen omnis circumjacens regio attestatur. Sex ergo ex dictis viris commotionem a profundo audientes, et stagni consuetudinem præscientes, cursu velocissimo ad littus properabant, relictis piscibus, quos prendiderant, cæterisque rebus suis. Alii vero quatuor cum puero suo, volentes sua secum tollere, substituerunt, donec viderent aperturam inter se et socios suos tam amplam effectam, quod possibile* erat eis venire post illos.

aut per glaciem euntes

* supple. mirum

* I. impossibile

162 Unde ex horribili collisione et glaciæ commotione usque ad mortem turbati, cum nihil expectarent, nisi submersionem subitam, levaverunt oculos suos versus Watzstenam, gloriosam dominam Birgittam sibi humiliter invocantes: quo facto, mirum in modum pars glaciæ, in qua illi stabant, periculossime in ictu oculi contra violentiam ventorum conjunxit se ad partem illam, quæ adiacebat littori, in qua sine periculo stabant eorum socii, permittens eos ad locum securitatis accedere. Jamque illis in securitate stantibus, glaciæ tanta facilitate disjuncta est, quanta fuerat conjuncta: dictus vero puer properans post eos, sed persaltare non valens cum tanta facilitate, quanta illi, cum disjungeretur glaciæ, prosiliit in aquam, quod videntes prædicti x viri ipsum in nullo juvare valentes, pro ipsius liberatione B. Birgittam flexis genibus implorabant: quo facto, mox substituta quasi sibi manu cujusdam ex aqua est levatus. Illi ergo omnes, quibus dictum miraculum factum est, circa Annunciationem Domini venientes ad monasterium Watzstenense, et lacrymantes præ gaudio auxilium sibi mirabiliter et misericorditer præstitum pluribus intimabant.

submersionis periculo

F

163 Thorberch mulier de villa et parochia Kyarlunda Osloënsis diocesis regni Norwegiæ h circa Annunciationem Domini cum marito suo super glaciem valde fragilem et porosam ibat, qua subito defente, in profundum ambo ferebantur: sed, cum mergi cœpissent, clamavit mulier, O S. Birgitta, salva me: quæ statim quasi manu levata est super glaciem, quæ ita gracilis erat, quod sub pedibus ejus postmodum sæpius frangebatur; licet ipsa non mergeretur. Ad ipsam vero* se pertingente, ex magno tunc imminente vento glaciæ tota resoluta est. Hæc tertia die post Pentecosten Watzstenam veniens indultam sibi

eripiuntur.

h

* supple: terram

A sibi gratiam constanter atque gratanter fatebatur.

ANNOTATA.

- a Vide lit. o in *Annotatis in cap. 1, lib. 3.*
 b Vide lit. m *ibidem.*
 c *Nec castrum id novi, nec diocesim, nisi hæc forte sit Basileënsis in Helvetia.*
 d *Claramvallem in Polonia non inveni; sed Claramtambam, Ordinis Cisterciensis monasterium prope Cracoviam.*
 e *Seu S. Botuidi: colitur et sepultus fuit secundo milliari Stokholmia Sudermanniam versus. Locum habet in Opere nostro ad diem 23 Julii.*
 f *In dioecesi Strengnesiensi et in villa Sabacta, Ordinis Cisterciensis.*
 g *Regum Sueciæ sedes est.*
 h Vide lit. c in *Annotatis in cap. præcedens.*

B

CAPUT IV.

De mirabilibus circa translationem reliquiarum occurrentibus et de blasphemantibus et detrahentibus sibi.

Sensus sub-
 to perditio
 reddit.

Cum dominus Birgerus et domina Catharina, filii S. Birgittæ, cum confessoribus et tota familia repatriarent, felicissimæ Matris reliquias secum ferentes, et ipsis in marchiam Anconitanam venientibus, et ibidem in civitate quadam sero quodam habitantibus, una ex ancillis dominæ Catharinæ, nomine Maria, repente in terram cecidit, quasi mortua, perdita loquela cæterisque corporis sensibus alienatis, oculos namque transversos velut cadaver supina jacens retinebat. Hoc viso, domina Catharina ad tam subitum pavendum infortunium non parum stupens, confessores Matris advocari fecit, ut, quid facto opus esset, consulerent. Accersiti vero confessores nullum habebant, quod in medium proferrent, adimiculum. Mane ergo facto, sano illa consilio usa, de capillis et ossibus Matris recepit, et accedens ad infirmam, quæ in eodem statu, ut apparuit, fuit, tetigit eam ex iisdem: primum quidem oculos contingens, et continuo ad debitum nempe statum revertebatur. Deinde vero ore, naribus ac facie tactis, surrexit mulier illico sana, et equitavit, et pertingens Watzstenam monialis ibidem effecta est.

reliquias
 suas in Sue-
 ciam trans-
 ferentes ter-
 ra,

suppl. : se

165 Post hoc venientes in Alimaniam in civitatem, quæ dicitur Bruxia, audierunt, quod in castro Skaclivo a multi latrones erant, viatores depraedantes, qui quidem latrones horum adventum præscientes se præparaverunt ad eos capiendos; cum autem hi castro appropinquarent, viderunt descendentes, ex utraque parte viæ, quam tenere oportebat, collocantes*, balistis ad sagittandum paratis, lacertisque ad vulnerandum vibratis: hoc videntes pacifici et inermes peregrini timuerunt valde et Deo et sanctæ Mariæ se commendantes a tanto periculo erui suis

Octobris Tomus IV.

meritis postulabant. Mirum certe stupendumque miraculum: appropinquantes enim prædonibus, et transeuntes, obcæcatis eis, per medium illorum ibant. In sero vero ad hospitium, quo isti devenerunt, mercatores supervenientes referabant, quomodo in latrunculos illos ipsi impigressent, et illis referentibus didicissent, qualiter peregrinos quosdam divites præstolabantur et quia, pertranseuntibus peregrinis, excæcati fuerunt, strepitum quidem pedum audientes, neminem tamen videntes. Tunc ipsa nocte cuidam de societate illa quasi sol fulgens apparens dixit: Vidistine armatos illos hodie multos requirentes? Qui ait: Vidi, domina. Et illa: Ego, inquit, excæcavi eos, ne vobis nocerent, nec impedirent viam vestram, quemadmodum proponebant.

A. Bentwol-
 do.

166 Deinde præfatis translatoribus in navi inter Alimaniam et Suetiam cum eisdem reliquiis iter agentibus, et ad quem portum b propter bellorum pericula, partibus illis tunc ingruenda, applicarent dubitantibus, contigit parumper post meridiem, quod candidissima in cælo stella apparuit, quam primo et ante omnes puer octennis innocens atque infirmus aspexit. Sed cum omnes interea clare illam intuerentur, mirabantur, quod, sole splendide radiante, stellam in cælo videre possent, quæ usque ad portum quendam minime præcogitatum eos præcedens disparuit. Tunc sequenti nocte cuidam eorum, qui reliquias ferebant, in visione dictum est: Stella, quam vidistis heri navem præcedentem, et portum vobis ostendentem, Birgittam significat, cujus fama quasi stella paulatim procedet, donec sicut sol illuminet totum mundum.

marique mi-
 ro modotur-
 tur.

E

167 Initium vero signorum ejus in terra Suetiæ hoc fuit: contigit anno Domini MCCCXXXIII c Feria tertia Pentecostes, quod nobilis quidam, Haquinus nomine, captus est ab inimicis; strictissime ligatus, ductus est ad mare, ut portaretur ad terram Alimaniam, ubi possent securius ab eo extorquere magnam summam pecuniæ: stans ergo in littore audivit, quod reliquæ B. Birgittæ, quæ transferebantur, pausandi gratia non longe a loco illo consistent; illam in sui auxilium invocavit, ut a patria non abduceretur; et statim armati de quodam castro supervenerunt, prohibentes, ne abduceretur a patria, sed imponerent sibi statim certam pecuniam, si justitia dictaret solvendam: quod et factum est. Illi tamen, qui eum juvabant in nullo sibi attinebant, sed hucusque partem hostium foverant; qui, liber dimissus, dum reverteretur ad propria, occurrit translatoribus reliquiarum, et sequebatur eos usque dum osa illa locata sint in Watzstenis vi Non, Julii, narrans gratiam secum factam. Postea vero per regem et principes libertati restitutus est, ita quod captivatoribus nihil solverit. Domina quædam nobilissima tanto languore opprimebatur, ut in loco * jacens quoties se vertere vellet, per trabem funibus vel alio hujusmodi se adminiculo relevaret; hæc audiens Sponsæ Christi reliquias, dum portarentur, advenisse, tentans ire pedibus, quantumcumque male haberet, surrexit, ut iret, et tanta ivit facilitate, ut nec solitam sentiret infirmitatem, nec requireret adjuvantem. Quæ postea easdem reliquias in Watzsteno alacriter visitans, immensas Deo et Famulæ suæ gratias referebat.

ab hostibus
 captum libe-
 rat, infir-
 mam sanat.

* an lecto?

A. BEYHOL-
no.
Deo conciliat
sacri-
legam,

165 Contigit etiam, quod quædam mulier per-
verso amore ad aliquem affecta, cum sancto die
Paschæ communicasset, sacrosanctam Eucharistiam
de ore suo recipiens, ligavit in vitta, ut in po-
tum commixtam illi, quem male concupierat,
tribueret ad bibendum, tali eum modo ad illicitos
amplexus existimans alliciendum: sed cum nihil
profecisset, communicavit iterum, Christi Corpus,
ut prius, panniculo involvendo, et cum ad po-
tum illud iterum applicare vellet, disparuit re-
pente, nullis reliquiis apparentibus. Quam ob rem
infelix mulier nec Christi Corpus videre, nec unum
Pater noster ex tunc in ecclesia legere potuit x an-
nis, quanquam extra ecclesiam posset aliquo modo
orare: cumque in tali scelere nimis diu perstitisset,
nemini suum facinus ausa confiteri, tandem Matris
nostræ reliquias repatriasse intelligens, facto ad
illas peregrinationis voto, confestim, ut pallium,
reliquiis suppositum, attigit, in lachrymas reso-
luta resurgens, omne malum confessa est:
facta autem confessione, et dominicum corpus
videre, et in ecclesia ad orandum consistere
potuit absque tædio laudans et benedicens
Deum.

B
veteremque
peccatorem,

169 Quidam etiam xl annis numquam con-
fessus fuit, qui, audita fama beatæ Birgittæ,
ivit ad confessionem, et dixit se nihil peccasse:
cui frater, Nec ego te absolvo: Secundo rediit,
sed, ut prius, confiteri erubuit: tunc volens sur-
gere et recedere, vidit diabolum in forma teter-
rima, a cuius visu volens fugere cecidit in ter-
ram quasi mortuus, nihil loquens, sed ta-
cens quasi per dimidiam horam: postea vidit
Dominam pulcherrimam in vestibus deauratis di-
centem: O homo male es infirmus: et ille;
Vere ita est; Cui illa: Vade ad reliquias sanctæ
Birgittæ, ibi medicina est: Ego enim, quæ loquor
tibi, sum Mater misericordiæ. Surgens ille, confes-
sus est omnia peccata sua, quæ, a juventute fecerat,
et gratias egit Deo

brachium
male affe-
ctum sa-
nat.

170 Mulier quædam prope Alvastrum d, pau-
per in peculio, sed dives vita pura, continue x
annis in sinistro brachio gravissimum dolorem
est perpessa; quæ invocavit dominam Birgittam, et
quædam nocte vidit eam in habitu, quo pluries vide-
rat eam, dum esset vivens in Alvastrum, quæ dixit
sibi; Tu rogas me pro sanitate, roga potius Deum,
qui omnia potest, et ego rogabo tecum et certa
sum, quod exaudiet nos. Quo dicto, statim sen-
sit se ab omni dolore liberam. Paulo post, cum
dicta mulier quædam nocte pro pace regni oraret,
iterum apparuit ei beata Birgitta in habitu supra-
dicto dicens: Propter peccata populi, diu impunita,
Deus extenderat super regnum virgam suam;
sed ecce nunc misericordia aperta est omnibus se
humiliantibus: veruntamen quia pauci sunt adhuc,
super induratis gravis immittitur afflictio iræ
Dei.

Divinitus
non raro

171 Cum primum ad regnum Suetiæ cum san-
ctissimo corpore ventum fuerat, quidam nobi-
lilis, aperte blasphemans dominam Birgittam,
tanta furia areptus est, ut videret multitudinem
dæmonum, et intrans quandam ecclesiam in-
cludit se ibi, et corpus suum cum virgis et ba-
culis percutiebat; caput autem proprium cum
lapidibus miserabiliter vulnerabat. Quod percip-
ientes amici sui, per fenestras ecclesiæ caute
intraverunt, et eum ad hospitium suum traxe-
runt importune: ille autem digitos eorum den-
tibus mordens, clamavit: Vos maledicti latro-
nes, ita male locuti estis, sicut et ego de domi-

na Birgitta, et ita digni estis dæmonum societate, D
sicut ego. Tandem ad sensum rediens vomit, se
visitatum reliquias ejus in Watzsteno. Cumque
cogitaret prius ire versus Aquisgranum, quia hoc
prius voverat, arripitur, et gravius solito a dæmo-
nibus vexatur: cumque paululum respirasset, pro-
posuit ire in Watzstenum; qui arripiens iter, primo
vix ire potuit ad locum destinatum, sed egressus a
civitate Sudercopensi paulatim confortatus est, ita
quod nudis pedibus venerit ad locum et tanta faci-
litate peregit iter, ac si infirmus non fuisset.

172 Quædam mulier frivola reputans, quæ de ^{puniti fuerit.}
Christi Sponsa dicebatur, et quædam inconve-
nientia ore evomens, perdidit sensum: rediens
ergo vir suus domum, et insensatam uxorem in-
tuens, causa tandem cognita, cum uxore beatæ
Birgittæ limina in Watzsteno visitare devovit;
et, modico interjecto spatio, restituta sensui vo-
tum ambo pariter impleverunt. Item vir quidam
blasphemans eandem, ita subito a Deo correptus
est, quod crus ipsius extemplo frangeretur, quod
et uni moniali ipsam blasphemanti dicitur simi-
liter contigisse. Quidam etiam alius verba, quæ
Spiritus Dei per fistulam suam loquebatur, ausus
est blasphemare, qui tanta illico ægritudine ar-
reptus est, quod nec ad dexteram se movere po-
terat, nec ad sinistram: tanto insuper pruritu
ac tædio afficiebatur, quod proprias manus in
semetipsum ad extinguendum se injicere vellet.
Cui Persona reverenti habitu in somnis appa-
rens dixit: Extende linguam et curaberis; ego
enim sum illa, cui maledixisti, et exhibens ho-
mo linguam, unctionem quandam recipiebat,
qui evigilans a tentatione quoque liberatus
est.

173 Pyno, nobilis homo de castro, sito juxta <sup>qui ipsi de-
trahere</sup>
civitatem Carabo Strengeniensis diocesis hono-
randam Fœminam deridens, altero oculo ipso
facto privatus est, qui post dimidium annum
de blasphemia pœnitens, et votum peregrina-
tionis ad eam emittens, atque perficiens, gau-
debat, se amissi oculi lumen recepisse. In civi-
tate Orabo e Jacobus aurifaber Sponsæ Christi
maledicens, paralisi dissolutus est, quod * per
tres dies et noctes atrociter afflictus, vomit, se
illi reliquias in Watzsteno visitare; qui mox
usu firmæque stabilitate membrorum percepta, quod
voverat, adimplevit. Curatus ecclesiæ Vynghlii
Strengeniensis diocesis, Nicolaus nuncupatus,
gratiam Sancti Spiritus super humilem et man-
suetam, timoratamque Fœminam requievisse,
credere renitens oblocutionibus illius famam de-
nigrare satagebat: quod faciens dolore in dextero
brachio adeo est percussus quod tribus diebus
acriter afflictus, nec comedere potuit, nec
dormire, ac quietis aliquid remedium invenire.
Denique intelligens, ob injuriam venerabilis Vi-
duæ irrogatam totaliter se correptum, pœnituit,
vovens, se intimo corde nullatenus illi de ce-
tero derogare, sed, in quibus posset, digna re-
verentia honorare: hoc voto emisso, redditam
sibi pristinam cum gratiarum actione sanitatem
sentiebat.

174 Gertrudis quædam fœmina, eam deridere <sup>non suat ve-
riti.</sup>
præsumens, tam vehementi capitis dolore ac
tumefactione corporis percussa est, quod per
tres dies ac noctes nec videre potuit, nec lo-
qui: hæc postea predictam pœnitentiam agens
et votum peregrinationis emittens sanata est.
Sanctimonialis quædam, Margitrita nomine, de
claustrum Rysaberch Strengeniensis diocesis f bla-
sphemare

A sphemare et deridere sanctam Mulierem presu-
mebat, quæ e vestigio divino percussa iudicio
sensum perdidit et loquelam : cumque in tali
miseria dies quinque peregrisset, aliqui pro ea
stipulati sunt, quod illi *, qui convitiando illu-
serat, reverende visitaret. Sequenti vero die
amissam recuperans sanitatem, et quod alii pro
ea pacti fuerant, observans, gratiam secum fac-
tam humiliter recognovit. Frater Benedictus
de Ordine Prædicatorum, venerandam deridens
Dominam, amens tribus diebus efficiebatur; hic,
facto ad eam, cui detraxerat, pro se peregrina-
tionis voto, pristinam sanitatem recupera-
bat.

et quidam
ea de causa

175 Item frater Joannes de Ordine Mino-
rum, verbis minus decentibus gratiam B. Bir-
gittæ a Deo gratis datam expugnans, morbo
epilectico statim cecidit, et visu, auditu, lo-
quela, motu, omnique rationali sensu perditio,
per tres dies et noctes, quasi truncus inutilis ja-
cuit : cujus miseriam dominus Arwidus presby-
ter, cum duabus discretis matronis compatiens,
votum peregrinationis pro eo ad Watzstenam
fecerunt, qui eadem hora sanus exurgens liben-
ter se velle, quod pro eo polliciti fuerant, adim-
plere fatebatur. Consimiliter, cum ipsa adhuc
in humanis ageret, ob eandem gratiam celestium
revelationum sibi factam pluries molestabatur
et eidem detrahebatur, quemadmodum claret ex
sexto libro earundem Revelationum cap. xc,
ubi dicitur, quod magistro Mathia, de quo su-
pra, loquente cum quodam religioso magnæ au-
toritatis et familiaritatis de ista gratia visio-
num celestium divinitus data Sponsæ, respondit
ille religiosus, non est credibile, nec concor-
dat Scripturæ, quod Deus recessit a continen-
tibus, et abdicantibus mundum et ostendat se-
creta sua magnificis feminis. Magistro vero plu-
ra allegante super hoc, ille non cõsensit : cum
autem Sponsa audisset ista, et videns magistrum
turbatum, posuit se ad orationem, et tunc rapta
in spiritu audivit Christum sic dicentem : Mul-
torum est ista periculosa infirmitas *, ideo non
eis dandum, ne gravior infirmentur. Ego au-
tem sum medicina infirmorum, et veritas er-
rantium. Sed iste religiosus loquax non deside-
rat medicinam, quia stereus scientiæ vanitatis
est in corde ejus, et ideo ei unam alapam da-
bo cum manu mea, et audietur ab omnibus,
quod ego sum Deus non loquax, sed efficax et me-
tuendus. Hic idem religiosus post hanc tribula-
tionem humiliatus est, et paraliticus factus mor-
tuus est.

* supple :
quod de an-
tidolo infir-
mantur :

C bo cum manu mea, et audietur ab omnibus,
quod ego sum Deus non loquax, sed efficax et me-
tuendus. Hic idem religiosus post hanc tribula-
tionem humiliatus est, et paraliticus factus mor-
tuus est.

a Christo
reprehensi,

* l. Patrum

176 Item in XCII cap. libri præscripti dici-
tur, quod, præsentem Sponsa, quidam monachus
portavit librum Vitæ spirituum * coram consi-
liariis, et rege Suetiæ legens in eo, quod mul-
ti ex sanctis Patribus fuerint delusi ex abstin-
entia nimia et indiscretione, et ideo dixit, se ti-
mere, ne forte Sponsa similiter illuderetur.
Cumque post hoc ipsa staret orandõ, audivit
Christum dicentem sibi : Quid dixit monachus
iste? Quia multi sanctorum fuerunt delusi : ve-
re iste saccus verborum dixit, sicut voluit, sed
non sicut debuit : nam nulli amici mei delusi
sunt, qui me dilexerunt sapienter, sed qui su-
perbientes de abstinence et justitia sua, præfe-
rebant se aliis et nolentes obedire humilibus,
hi delusi sunt, et quia iste monachus peroravit
librum Sanctorum contra me, quorum ipse
imitator non est, ideo ego perorabo librum ju-
stitiæ meæ contra eum; et qui in sapientia sua

laudatur, veniet coram sapientia mea, et tunc vide-
bit in conscientia sua, quod vera sapientia non est
in verbis sublimibus, sed in conscientia pura et
humilitate vera.

177 Cedat ergo temeritas dubitantium; ac-
cedat spes desperantium, et obtrectantium lin-
gua recedat; nullius oculus nequam sit, quia
Dominus bonus est. An non licet sibi facere, quod
vult, qui nemini facit injuriam? Quia enim Deus
magnus voluit, ideo spiritu intelligentiæ replevit
eam, et ipsa quasi imbres emisit eloquia sapien-
tiæ suæ. Collaudabunt multi sapientiam ejus, et
usque in æternum non delebitur memoria ejus. Eia
nunc Mater alma, vitæ norma, canalis Spiritus
Sancti, Sponsa Christi dilecta, quam Dominus ele-
git, prælegit, et in tabernaculo suo habitare eam
fecit; eia, inquam, Sponsa Christi, veni et accipe
coronam, quam Sponsus tuus tibi præparavit in
æternum : pro cujus amore cor tuum quasi aquam
fudisti, et cum angelis in Paradisum introisti : pro
cujus, inquam, amore regnum mundi et omnem
ornatum ejus contempsisti : quem vidisti, quem
amasti, in quem credidisti, quem toto corde dile-
xisti : dic et tu cum beatissima Virgine Maria, cu-
jus humilis es pedissequa, Respexit Deus humilita-
tem Ancillæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes, quia fecit mihi magna, qui
potens est, et sanctum nomen ejus. De cetero mihi
nemo molestus sit, ego enim jam Sponsi mei Jesu
Christi regis æterni excelsa præconia, præcelsaque
amoris insignia in corde meo, et in capite meo por-
to. Ut quid ergo, o vos detractores, molesti estis huic
Mulieri, inquit, Christus : bonum enim opus opera-
ta est in me.

A. Beatus-
no.

Epilogus
auctoris.

178 Sciat lector in Christo devotus, nec non
beataram Virginis et dominæ Birgittæ zelator
quod primævis præscripti compilerator Opusculi
fuit frater Bertholdus de Roma confessor gene-
ralis monasterii ejusdem Matris nostræ Birgittæ
de Paradiso apud Florentiam, excipiatque fuit
in monasterio ejusdem Ordinis anno MCCCCII
g mensis Decembris die secunda. Oremus pro
invicem, ut salvemur. Actum ad Aquas Mariæ
prope Busemducis Leodiensis diocesis. Ora pro
scriptore R. P. Bartholomæo Laucio Ord. S. Bir-
gittæ in monasterio Sion Coloniæ professo sacer-
dote.

et quis hic
fuerit, de-
claratur.

g

F

ANNOTATA.

a *Infra part. 6 Miraculorum S. Birgittæ pro
Bruxia legitur Bruma, et Castro Skaclivo legi-
tur Ekarlahof. Bruxia seu Bruma videtur esse
Brina seu Brinum oppidum Moraviæ, ex dicen-
dis in Annotatis in partem 6 Miraculorum mox
memoratum : at castrum Skaclivum aut Ekarsla-
hof in Moraviæ mappis Geographicis non in-
veni.*

b *Appulsi fuerunt ad portum Sudhercopensem
in Ostrogolhia secundum Ulphonem in Vita S. Ca-
tharinæ tom. 3 Martii, pag. 513.*

c *Imo anno 1374.*

d *Monasterium Ordinis Cisterciensis in Suetia
ad lacum Vether.*

e *Idem oppidum est, quod Carabo paulo ante
dicitur, in Nericia situm : Sueci dicunt Orebro.*

f *Ordinis Cisterciensis, in quo Ingeburgis, S.
Birgittæ filia, monialis obiit.*

g *Imo ex num. 23 Comment. prævii anno, ut
apparet, 1452.*

APPENDIX